

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2566 Vol. 6 No. 1 January - June 2023

ISSN 2630-0516

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภายใต้การดำเนินงานของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้จัดทำวารสารวิชาการขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่ องค์ความรู้ ผลจากการค้นคว้า วิจัยแง่มุมต่าง ๆ เผยแพร่แก่สาธารณชน กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการผลงานโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า การพิจารณาของกองบรรณาธิการในการพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานลงวารสารฯ ถือเป็นขั้นสุดท้าย

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยที่มีคุณภาพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินาฏญจน์ ศรีวิบูลย์	อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ผังนรินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรีย์ ยอดฉิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณาธิการ

อาจารย์ นภาพร สุวรรณโชติ	บรรณาธิการ
อาจารย์ ดร.อังศุรา เหลืองนภา	บรรณาธิการรอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มรกต วรชัยรุ่งเรือง	บรรณาธิการรอง
นางสาวศิริธรรม จิตต์งาม	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ รัชมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.รักสงบ วิจิตรโสภณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต สิทธิธิดกุล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญาพร พจนปัญญา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ดร.ศยามล เจริญรัตน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.มณฑรัตน์ รุ่งเรืองธรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กองการจัดการ

นางสาวอนินธิตา เพ็ชรแสง	นายสิริธนธรร จิรทีปต์ธนชาติ
นายไพรัช ศิริวัฒนพิศาล	

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน, ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม)

เจ้าของวารสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุทงนอก แขวงดุสิต เขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 0 2160 1280 โทรสาร. 0 2160 1283 Email: hs_ssrujournal@ssru.ac.th
เว็บไซต์ <http://www.journal.ssru.ac.th/index.php/hsssr>

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดี-วิทย์ (สำนักงานใหญ่) 589/1091 ถนนสุขุมวิท แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
10700 โทรศัพท์ 08 1132 1651

ออกแบบปก

นายณรงค์ฤทธิ์ คิตเห็น

“บทความที่ลงพิมพ์ เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
บรรณาธิการผู้พิมพ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ”

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ฉบับนี้เป็นปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566) สำหรับวารสารฯ ฉบับนี้ ได้รวบรวมบทความวิจัยและบทความวิชาการจากนักวิจัยและนักศึกษามานำเสนอที่น่าสนใจ จำนวน 10 บทความ

เปิดเล่มด้วยบทความในเรื่องที่ 1) ศักยภาพและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดโยธธรรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) แนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 3) ประสิทธิภาพของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อการส่งเสริมระดับภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) 4) แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา 5) ปัจจัยที่ส่งผลการกระทำความผิดในคดีอาญาของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม 6) การศึกษาบริบทชุมชนเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แบรนด์ “กาหลง”: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล 7) ผลการใช้ Discord แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ออนไลน์ต่อกลยุทธ์การทำข้อสอบมาตรฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 8) การสร้างความเข้มแข็งของสังคมแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการ เพื่อการรับรองระบบเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม PGS ในจังหวัดเชียงราย 9) การใช้เวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเพื่อสรุปสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศไทยผ่านข่าวภาษาอังกฤษออนไลน์ และ 10) การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจากบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกัน

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับสารประโยชน์จากวารสารฉบับนี้ ขอขอบคุณสมาชิกวารสาร นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทุกท่านที่สนับสนุน ติดตาม วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยท่านสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <https://ssrujournal.com/index.php/hssru/index>

อาจารย์ นภาศรี สุวรรณโชติ
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย	หน้า
ศักยภาพและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม The Potential and the Cultural Identity of Yasothon Province for Cultural Tourism พูนทรัพย์ เศษศรี*, ขวลิย์ ณ ถลาง, เสรี วงษ์มณฑา, สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ <i>Poonsup Setsri*, Chawalee Na Thalang, Seri Wongmontha, Suthinan Pomsuwan</i>	7-18
แนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 Social and Political Concepts in Phan Waen Fah Award Poetry during 2016-2021 วรุณญา อัจฉริยะบดี <i>Warunya Ajcharyabodee</i>	19-37
ประสิทธิผลของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อการส่งเสริมระดับภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครูตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) The Effectiveness of the Whole Language Approach On Fostering Student Teachers' CEFR Levels Of English ศศิพร พงศ์เพลินพิศ <i>Sasiporn Phongploenpis</i>	38-51
แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา Health Welfare An Innovation Building Guidelines For Erdely of Samakkhi Community, Yala Province สุไลมาน หะโมะ <i>Sulaiman Hamoh</i>	52-64
ปัจจัยที่ส่งผลการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม Factors contributing to drug offences committed by prisoners in a special women's Correctional Facility. Department of Corrections, Ministry of Justice วันจักร น้อยจันทร์*, ศุภานัน สินสมบุญ <i>Wanchak Noichan*, Supanun Sinsombun</i>	65-76

สารบัญ(ต่อ)

บทความวิจัย	หน้า
การศึกษาบริบทชุมชนเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แบรนด์ “กาหลง”: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล <i>A study of community contexts for developing digital literacy skills that enhance competitiveness of Kalong brand products: A case study of Tao-Mak community enterprises at Tungpak village Tungnui subdistrict Kuaunkalong district in Satun Province</i> <i>เยาวลักษณ์ สุวรรณแห*, ก้องกิตากร บุญช่วย, ลัดดา ประสาร, อีระ ราชพล, พินิจ ดวงจินดา</i> <i>Yaowaluk Suwannakhae*, Kongkidakorn Boonchuay, Ladda Prasan, Teera Rachapol, Pinit Duangchinda</i>	77-92
ผลการใช้ Discord แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ออนไลน์ต่อกลยุทธ์การทำข้อสอบมาตรฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี <i>Effect Of Discord as an Online Learning Application on Standardized Test-taking Strategies of Rajamangala University of Technology Thanyaburi Students</i> <i>อชิตะ สันติยุทธการ, ศรุต สุนทรสิงห์, วุฒิพงษ์ รณหงษา, ณัฐนนท์ ไพศาลเจริญงาม, กนกวรรณ ดาบส*</i> <i>Achita Santiyuttagarn, Sarut Soonthornsingh, Vutipong Ronahongsa, Nattanon Paisanjaroenngam, Kanokwan Darboth*</i>	93-108
การสร้างความเข้มแข็งของสังคมแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการ เพื่อการรับรองระบบเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม PGS ในจังหวัดเชียงราย <i>Strengthening the Sufficiency Economy Society with the Learning and Operational Process for Organic farming Certification Through Participatory Guarantee Systems (PGS) in Chiang Rai Province</i> <i>กัลยาณี กุลชัย</i> <i>Kallayanee Kullachai</i>	109-120

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย

หน้า

- การใช้เวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเพื่อสรุปสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศไทย
ผ่านข่าวภาษาอังกฤษออนไลน์ 121-133

Using Word Clouds and Word Frequency to Preview the COVID-19 Situation in
Thailand through English Online News

มณฑรัตน์ รุ่งเรืองธรรม*, ศตวรรษ ไชยสิทธิ์

Montarat Rungruangthum*, Sattawat Chaiyasit

- การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจาก
บทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกัน 134-149

A Comparative Study of the Students' Perceived Competency Developed from
Different English Online Lessons

อนันตชัย เอกะ, จีรศักดิ์ มีสุขสบาย*

Anantachai Aeka, Jeerasak Meesuksabai*

ศักยภาพและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พูนทรัพย์ เศษศรี*, ขวลิย์ ณ ถลาง, เสรี วงษ์มณฑา, สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา (กรุงเทพฯ)

E-mail: poonsub.sa@ssru.ac*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธรและเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 26 คน ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรในหน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการประชาชน และบุคลากรในหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร (NGO) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพด้านการส่งเสริมและการพัฒนาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์จังหวัดยโสธร มีสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ (1) ระบบการขนส่งจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งยังไม่มีไว้สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งระบบการขนส่งถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวและยังสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดยโสธรเพิ่มขึ้น (2) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี อาหารท้องถิ่น ศิลปการแสดง และดนตรีท้องถิ่นที่มีอยู่ในจังหวัดยโสธรสู่สายตาของนักท่องเที่ยวยังมีน้อยเกินไป ถ้าหากมีการทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นจะทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความอยากที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดยโสธรเพิ่ม ทั้งนี้คาดว่าหากมีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาทั้ง 2 เรื่องที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะทำให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในอนาคต ในส่วนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร พบว่า จังหวัดยโสธรมีความโดดเด่นทางวัฒนธรรม 5 ด้าน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านประเพณีและเทศกาล ด้านสินค้าและหัตถกรรมจากภูมิปัญญา ด้านอาหารท้องถิ่น และด้านศิลปการแสดงและดนตรีท้องถิ่น ซึ่งสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร

คำสำคัญ: ศักยภาพการท่องเที่ยว, อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร

The Potential and the Cultural Identity of Yasothon Province for Cultural Tourism

Poonsup Setsri*, Chawalee Na Thalang, Seri Wongmontha, Suthinan Pomsuwan

College of Management, University of Phayao (Bangkok)

E-mail: poonsub.sa@ssru.ac*

*Corresponding author

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the potential to cultural tourism of Yasothon Province 2) to study the identity to cultural tourism of Yasothon Province. The research used a qualitative method by selecting to interview principle 26 samplings. They were personals in government and private sectors, scholars, general people in the province and personals form non profit organizations. The data method was Triangulation and content analysis. The research results revealed that the Potential Promotion and the Development of cultural tourism based on the identity in Yasothon Province. They were things that should be promoted and developed to serve tourists. 1) Transportation system was regarded important for tourist travels to attractions in Yasothon Province. 2) There were too few public tourist attractions including traditions, local food, performing arts and local music in Yasothon Province for tourists to see. If there were more thase public attractions more people would travel to Yasothon Province. It was expected that the promotion and the development of the two items mentioned above the tourism cultural management of Yasothon Province would be more popular in the future. As for the cultural identity of Yasothon Province it was found that Yasothon had 5 aspects prominent for cultural attractions: traditions and festivals, products and handicrafts from local wisdom, local food, preforming arts and local music which could be attractions in managing cultural tourism in Yasothon Province.

Keywords: Potential Tourism, Identity to Cultural of Yasothon Province, Cultural tourism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกให้เป็นปลายทางของการท่องเที่ยว เนื่องจากภาพลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวจดจำ คือ ความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ รวมถึงความเป็นมิตรของประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของประเทศเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ถึงแม้ปัจจุบันประเทศไทยจะประสบปัญหาโรคระบาดเหมือนกับทุกประเทศทั่วโลก แต่เมื่อมีการเปิดประเทศเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์โรคระบาดอยู่ในระดับควบคุมได้ ประเทศไทยก็ยังถูกเลือกให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เลือกจะเดินทางมาท่องเที่ยว โดยล่าสุดปี 2021 นิตยสาร CEO-WORLD ได้จัดอันดับประเทศที่ดีที่สุดในมรดกทางวัฒนธรรมประจำปี 2021 โดยประเทศไทยติดอยู่ในอันดับที่ 5 จากทั้งหมด 165 ประเทศทั่วโลก (CEOWORLD Magazine, 2021) ทำให้ประเทศไทยสามารถที่จะจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ โดยการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่กระจายอยู่ใน 77 จังหวัดทั่วประเทศทั้งที่อยู่จังหวัดเมืองหลักของการท่องเที่ยวและจังหวัดเมืองรองที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อเป็นการกระจายรายได้จากนักท่องเที่ยวไปสู่ชุมชน

ทั้งนี้ จังหวัดยโสธรเป็นอีกหนึ่งในจังหวัดเมืองรองที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งจังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีพื้นที่ในการบริหารจัดการอยู่ทั้งหมด 9 อำเภอ โดยมีคำขวัญประจำจังหวัดคือ “เมืองบังไฟโก้ แดงไหมหวาน หมอนขวานผ้าขิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ” ซึ่งจากคำขวัญสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนจังหวัดยโสธรที่มีความน่าสนใจสามารถนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอมหาชนะชัย อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าดัว เนื่องจากทั้ง 4 อำเภอนี้มีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมที่ถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดยโสธร คือ อำเภอเมืองยโสธร มีแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ของชุมชน และวิถีชีวิตของชุมชนเก่าแก่ของจังหวัด รวมถึงประเพณีที่โด่งดังเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวคือประเพณีบุญบังไฟ อำเภอคำเขื่อนแก้ว มีแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของชุมชนและความเชื่อของคนอีสาน อำเภอมหาชนะชัยที่มีความโดดเด่นเกี่ยวกับประเพณีที่สะท้อนวิถีชีวิตและศาสนา และอำเภอป่าดัว มีแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาและหัตถกรรม ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นี้ ยังขาดการส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกมาท่องเที่ยวเฉพาะในช่วงประเพณีบุญบังไฟเท่านั้น แต่ถ้าหากมีการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดยโสธรมากขึ้น

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกศึกษาศักยภาพและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในจังหวัดยโสธร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาศักยภาพและอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กึ่งโครงสร้างกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายหลักสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักมาจากผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการให้ข้อมูล เจ้าของกิจการธุรกิจบริการ ประชาชนในพื้นที่ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่มได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชน และหน่วยงาน NGO จำนวนทั้งหมด 26 คน และนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) แยกตามวัตถุประสงค์ซึ่งมีวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์	เครื่องมือในการศึกษา	การวิเคราะห์ผลการศึกษา	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา
1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ลงพื้นที่ตรวจสอบด้านศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร 3. การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)	ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ลงพื้นที่ตรวจสอบด้านศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร 3. การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)	ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของจังหวัดยโสธรที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร

ผลการวิจัย

จากศึกษาศักยภาพและอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร โดยการลงพื้นที่การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชน และหน่วยงาน NGO ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1.1 ศักยภาพด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร 10 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรควรได้รับการส่งเสริมในเรื่องของถนนและเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร ส่วนสิ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาเร่งด่วนคือ การให้บริการรถประจำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากภายในจังหวัดยโสธรยังไม่มีจัดการด้านรถประจำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

2) ด้านสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ ประชาชน มีความเห็นเหมือนกันว่าจังหวัดยโสธรมีสิ่งดึงดูดใจด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัด ประเพณี ภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งควรส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ เพื่อให้กลายเป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร ส่วนหน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงาน NGO มีความเห็นเหมือนกันว่าจังหวัดยโสธรมีความโดดเด่นทางด้านความเป็นเอกลักษณ์เกี่ยวกับประเพณีและภูมิปัญญา จึงควรที่ได้ได้รับการส่งเสริมให้กลายเป็นสิ่งดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร

3) ด้านที่พัก โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชน และหน่วยงาน NGO มีความเห็นเหมือนกันว่าจังหวัดยโสธรมีความพร้อมด้านที่พักเนื่องจากมีความหลากหลายของประเภทที่พัก ที่พักรมีความสะอาดและปลอดภัย ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นจังหวัดยโสธรควรที่จะส่งเสริมให้ที่พักมีสภาพดีพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สิ่งอำนวยความสะดวกคือ ร้านอาหาร ที่พัก ถนนเข้าแหล่งท่องเที่ยว ร้านขายของฝากของที่ระลึก ภายในจังหวัดยโสธรมีให้เพียงพอที่จะใช้ในการรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่วนหน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ และหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าควรส่งเสริมร้านอาหาร ที่พัก และร้านขายของฝากของที่ระลึก เพราะถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางท่องเที่ยว

5) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าภายในชุมชนมีกิจกรรมที่ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรม ได้แก่ การทำพวงกุญแจหมอนขิดโดยให้นักท่องเที่ยวได้ลงมือทำการให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมร่ายรำในขบวนแห่ของงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนจะทำให้

นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ใหม่ และทำให้อยากมาท่องเที่ยววยโสธรซ้ำอีกครั้ง และอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการบอกต่อให้กับผู้ที่สนใจอยากจะมาท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร

6) ด้านบริการเสริมสำหรับการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าบริการเสริมอื่น ได้แก่ ตู้ ATM ของธนาคารต่าง ๆ ระบบสัญญาณ Internet โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน ร้านสะดวกซื้อ มีเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นควรมีการดูแลสิ่งเหล่านี้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

7) ด้านบรรยากาศ โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชน และหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าสภาพภูมิทัศน์โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อันได้แก่ ความร่มรื่นของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นมิตรของประชาชนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้บรรยากาศนั้นสะท้อนความเป็นจังหวัดยโสธร

8) ด้านความเป็นมิตรของประชาชน โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าความเป็นมิตรของประชาชนในท้องถิ่นควรได้รับการส่งเสริม เนื่องจากชนคนยโสธรเป็นคนที่ชอบให้การช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ๆ การให้ความเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยวและดูแลเหมือนเป็นญาติ เป็นคนในครอบครัว สำหรับประชาชนได้ให้ความเห็นว่าความเป็นมิตรของประชาชนคนได้รับการส่งเสริมอันได้แก่ การให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว การให้ความเป็นกันเองและความใจดีคอยดูแลนักท่องเที่ยวเปรียบเสมือนญาติ และคนในครอบครัว การยินดีให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภายในชุมชน

9) ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ และหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้มีความรู้ด้านวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การเป็นผู้ที่มีมารยาทที่สุภาพและมีอัธยาศัยที่ดีด้านการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว ภาครัฐ นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าควรส่งเสริมให้มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับช่วงวันเวลาที่ทางจังหวัดยโสธรได้มีการจัดงานประเพณีหรือเทศกาลนั้น ๆ ขึ้น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมและได้สัมผัสบรรยากาศของงานประเพณีหรือเทศกาลนั้น สำหรับภาคเอกชนให้ความเห็นว่านอกเหนือจากการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับช่วงวันเวลาที่ทางจังหวัดยโสธรได้มีการจัดงานประเพณีหรือเทศกาลนั้น ๆ ขึ้นแล้ว ยังต้องส่งเสริมเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะถูกนำมาไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมได้

10) ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว โดยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชน และหน่วยงาน NGO มีความเห็นเหมือนกันว่าบริษัทนำเที่ยวมีการจัดทำโปรแกรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เน้นเฉพาะเชิงวัฒนธรรมน้อยอยู่ ดังนั้นควรมีได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ต่างๆ

1.2 ศักยภาพด้านการรองรับ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า พื้นที่ การจัดการขยะและน้ำเสีย การจัดการระบบ

การจราจรจังหวัดยโสธร มีระบบการจัดการพื้นที่ ชยะ น้ำเสีย และการจราจรภายในจังหวัด ที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเมื่อมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดยโสธรได้ เพราะจังหวัดยโสธรได้รางวัลเมืองน่าอยู่สุโลกยั่งยืน หรือ One Planet City Challenge (OPCC) ประจำปี 2561 จัดโดยกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) โดยที่เมืองยโสธรโดดเด่นด้านวิธีการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นเลิศ พร้อมมุ่งมั่นก้าวสู่เมืองที่มีการเดินทางสัญจรอย่างยั่งยืน รวมถึงจัดการระบบการคมนาคมภายในเมืองให้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลจังหวัดสะอาดระดับประเทศ ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

1.3 ศักยภาพด้านการส่งเสริมและการพัฒนา โดยภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา มี 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ (1) ระบบการขนส่งจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ยังมีไม่ไวสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว (2) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี อาหารท้องถิ่น ศิลปการแสดง และดนตรีท้องถิ่นที่มีอยู่ในจังหวัดยโสธรสู่สายตาของนักท่องเที่ยวยังมีน้อยเกินไป

2. อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัด ประกอบด้วย

2.1 อัตลักษณ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สรุปได้ว่า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ประชาชนและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรที่จะนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดมหาธาตุ พระธาตุยโสธรหรือพระธาตุอานนท์ พระธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วิมานพญาฐาน(พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองยโสธร แหล่งโบราณสถานบ้านสงเปือย เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเหล่านี้คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่สำคัญที่แสดงถึงความเป็นจังหวัดยโสธร และมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักของผู้ที่สนใจด้านวัฒนธรรม

2.2 อัตลักษณ์ด้านประเพณีท้องถิ่นและเทศกาล สรุปได้ว่า หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ และภาคประชาชน มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าประเพณีท้องถิ่นและเทศกาลที่สามารถนำมาเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรที่จะนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ประเพณีจุดไฟตุ้มกาคืนวันออกพรรษา และงานนมัสการพระธาตุอานนท์ สำหรับภาครัฐให้ความเห็นว่าประเพณีท้องถิ่นและเทศกาลที่สามารถนำมาเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรที่จะนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนอกเหนือจากประเพณีที่หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ และภาคประชาชนให้ความคิดเห็นไว้ คือ ประเพณีบุญคูณลาน ซึ่งเป็นประเพณีเกี่ยวกับการทำบุญให้กับการเก็บเกี่ยวข้าวของชาวนา นอกจากนี้หน่วยงาน NGO มองว่าประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ประเพณีจุดไฟตุ้มกาคืนวันออกพรรษา สามารถนำมาเป็นประเพณีท้องถิ่นและเทศกาลที่สามารถนำมาเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร เนื่องจากเป็นประเพณีที่ประชาชนคนไทยรู้จัก

2.3 อัตลักษณ์ด้านสินค้าหัตถกรรมจากภูมิปัญญา สรุปลได้ว่า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชน นักวิชาการและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าสินค้าหัตถกรรมจากภูมิปัญญาที่สามารถนำมาเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรที่จะนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือ หัตถกรรมหมอนขานผ้าซิด การแกะลายบังไฟ การทำมาลัยข้าวตอก การจักสานจากไม้ไผ่และหวาย ผ้าทอพื้นเมือง ผ้าฝ้ายยกดอกย้อนสีธรรมชาติ

2.4 อัตลักษณ์ด้านอาหารท้องถิ่น สรุปลได้ว่า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชน นักวิชาการและหน่วยงาน NGO มีความคิดเห็นเหมือนกันอาหารท้องถิ่นที่ถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดยโสธรและสามารถนำมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร คือ ลาบยโส ปลาต้ม ขนมหวานลอดช่อง และ ข้าวปุ้น (ขนมจีน) น้ำวุ้นสูตรเวียดนาม เพราะเป็นอาหารที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์ของคนยโสธร

2.5 อัตลักษณ์ด้านศิลปะการแสดงและดนตรีท้องถิ่น สรุปลได้ว่า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าอัตลักษณ์ด้านศิลปะการแสดงและดนตรีท้องถิ่นของจังหวัดยโสธรที่จะสามารถมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร คือ หมอลำพื้นบ้าน (หมอลำกลอน) หมอลำเพลิน การแสดงฟ้อนกลองดุ่ม การแสดงกลองยาวและ การแสดงเป่าแคน ในส่วนความคิดเห็นของ นักวิชาการ และหน่วยงาน NGO มองว่าว่าอัตลักษณ์ด้านศิลปะการแสดงและดนตรีท้องถิ่นของจังหวัดยโสธรที่จะสามารถมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร คือ หมอลำพื้นบ้าน (หมอลำกลอน) หมอลำเพลิน และการแสดงเป่าแคน เนื่องจากการแสดงที่นำเอาดนตรีพื้นบ้านร่วมกับเครื่องดนตรีสากลมาประกอบการแสดง เช่น แคน กลอง พิณ กีตาร์ เป็นต้น

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวอันประกอบด้วย

1. ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา 3 ด้าน คือ

1.1 ศักยภาพด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร 10 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พัก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านบริการเสริมสำหรับการท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศ ด้านความเป็นมิตรของประชาชนในท้องถิ่น ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ และด้านการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว ซึ่งมีศักยภาพที่จะใช้สำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร และควรได้รับการส่งเสริมจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ ฝาสุขและสันติธร ภูริภักดี (2560) เรื่อง ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา พบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวของเสม็ดนางชีอันได้แก่ ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพทางกายภาพ มีศักยภาพที่ใช้ในการรองรับการท่องเที่ยวในเสม็ดนางชี เนื่องจากเสม็ดนางชีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันของจังหวัดพังงา และมีอากาศที่บริสุทธิ์เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวที่เสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

1.2 ศักยภาพด้านการรองรับนักท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่การจัดการขยะและน้ำเสีย การจัดการระบบการจราจร พบว่า จังหวัดยโสธรมีระบบการจัดการพื้นที่ขยะ น้ำเสีย และการจราจรภายในจังหวัด ที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเมื่อมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดยโสธรได้ เพราะจังหวัดยโสธรได้รางวัลเมืองน่าอยู่สู่โลกยั่งยืน หรือ One Planet City Challenge (OPCC) ประจำปี 2561 จัดโดยกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) โดยที่เมืองยโสธรโดดเด่นด้านวิถีการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นเลิศ พร้อมมุ่งมั่นก้าวสู่เมืองที่มีการเดินทางสัญจรอย่างยั่งยืน รวมถึงจัดการระบบการคมนาคมภายในเมืองให้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลจังหวัดสะอาดระดับประเทศ ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสอดคล้องกับงานวิจัยของอรกนก มณเฑียร (2560) เรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำบลปลาเค้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก คือเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถนำรถส่วนตัวเข้าไปได้อย่างสะดวกและปลอดภัย สร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

1.3 ศักยภาพด้านการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร พบว่า สิ่งที่ได้รับรับการส่งเสริมและพัฒนา มี 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ (1) ระบบการขนส่งจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ยังมีไม่ไวสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว (2) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี อาหารท้องถิ่น ศิลปการแสดง และดนตรีท้องถิ่นที่มีอยู่ในจังหวัดยโสธรสู่สายตาของนักท่องเที่ยวยังมีน้อยเกินไป สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และเสรี วงษ์มณฑา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน พบว่า จังหวัดน่านควรมีการส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์พัฒนาการตลาดเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการใช้สื่อออนไลน์ และการพัฒนาเครือข่ายภาคีท่องเที่ยวเพื่อยกระดับคุณภาพของการบริการของบุคลากรท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ธโนภานุวัฒน์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวต้นแบบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตชนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า เขตชนบุรีควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายเส้นทาง

ทั้งนี้จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้ทราบว่าจังหวัดยโสธรมีศักยภาพด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการรองรับ และศักยภาพด้านการส่งเสริมและการพัฒนา ที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรด้านการวางแผนการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธรได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธร พบว่า จังหวัดยโสธรมีความโดดเด่น 5 ด้าน ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดมหาธาตุ พระธาตุยโสธรหรือพระธาตุอานนท์ พระธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วิมานพญาถ่าน (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองยโสธร แหล่งโบราณสถานบ้านสงเปือย 2) อัตลักษณ์ด้านประเพณีและเทศกาล ได้แก่ ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ประเพณีจุดไฟตูมกาคืนวันออกพรรษา และงานนมัสการพระธาตุอานนท์

3) อัตลักษณ์ด้านสินค้าหัตถกรรมจากภูมิปัญญา ได้แก่ หัตถกรรมหมอนขวานผ้าขิด การแกะลายบังไฟ การทำมาลัยข้าวตอก การจักสานจากไม้ไผ่และหวาย ผ้าทอพื้นเมือง ผ้าฝ้ายยกดอกย้อมสีธรรมชาติ 4) อัตลักษณ์ด้านอาหารท้องถิ่น ลาบยโส ปลาสาม ขนมหวานลอดช่อง และ ข้าวปุ้น (ขนมจีน) น้ำวุ้นสุตรวีตนาม และ 5) อัตลักษณ์ด้านศิลปะการแสดงและดนตรีท้องถิ่น ได้แก่ หมอลำเพลิน การแสดงฟ้อนกลองตุ้ม การแสดงกลองยาวและ การแสดงเป่าแคน ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรทั้ง 5 ด้านสามารถนำมาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรได้ เนื่องจากมีความน่าสนใจทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาวิถีชีวิต ประเพณี และการถ่ายทอดส่งต่อให้กับคนรุ่นหลังได้เรียนรู้

จากการศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรทำให้ทราบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมทั้ง 5 ด้านของจังหวัดยโสธรนำมาใช้ในการจัดการวางแผนเส้นทางท่องเที่ยวเกี่ยววัฒนธรรมอีสาน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนตัวเอง เช่น ตำบลฟ้าหยาด จะมีประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งมาลัยข้าวตอกทำมาจากข้าวเปลือกที่ผ่านการคั่ว ข้าวเปลือกที่โดนไฟจะแตกเป็นดอกสีขาว ชาวบ้านจะนำมาร้อยเป็นมาลัยที่สวยงามเพื่อนำไปถวายเป็นพุทธบูชาในช่วงวันมาฆบูชา แทน "ดอกมณฑารพ" แห่งสรวงสวรรค์ เพื่อบูชาพระพุทธเจ้า

ภาพที่ 1 ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร, 2560

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของจังหวัดยโสธร

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแอปพลิเคชันที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธรที่เชื่อมโยงกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ตัวเข้าเยี่ยมชม แหล่งท่องเที่ยว สินค้าพื้นถิ่น ฯลฯ

3. ควรศึกษาพฤติกรรมและการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับศักยภาพและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). *สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2565. จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20211125163920.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2561). *การท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2565. จาก <https://i-san.tourismthailand.org/1831/>
- ณัฐกรณ์ ธนानันต์ และนพดล ตั้งสกุล. (2564). การถ่ายทอดอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย กรณีศึกษาในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย. *สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างวิจัย*, 20(1), 1-20.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). *การท่องเที่ยวไทย นานาชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- ศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และเสรี วงษ์มณฑา. (2564). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 26(1), 244-256.
- สมเกียรติ ชัยพิบูลย์. (2551). *การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชุม อำเภอมือเมือง จังหวัดกำแพงเพชร* (รายงานการวิจัย). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. (2560). *กิจกรรมงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ปี พ.ศ. 2560*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2565, จาก <https://district.cdd.go.th/mahachanachai/2017/02/15>.
- สุชาติ ธโนภาณุวัฒน์. (2564). แนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวต้นแบบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 15(1), 131-150.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2564). *เอกสารประกอบการสอนเรื่ององค์ประกอบการท่องเที่ยว 10As* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อรกนก มนต์เตียร. (2560). เรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลปลาเค้า อำเภอมือเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 31-42.

อุษณีย์ ผาสุขและสันติธร ภูริภักดี. (2560). *การศึกษาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเสริมมีดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร*. (เอกสารนำเสนอ). การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9. ราชมงคลสร้างสรรค์กับนวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, นนทบุรี, ประเทศไทย.

Barisic, P. & Blazevic, Z. (2014). Visual Identity Components of Tourist Destination. *World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Social, Management, Economics and Business Engineering*, 8(7), 2179-2183.

David, W. Howell. (1993). *Passport: An Introduction to the Travel and Tourism Industry*. South Western Publishing Co. *EOWORLD Magazine*. *World's Best Countries for Cultural Heritage Influence*. Retrieved 12 January 2023, From <https://ceoworld.biz/2021/01/31/best-countries-for-cultural-heritage-influence-2021/>

แนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า

พ.ศ. 2559-2564

วรุณญา อัจฉริยบดี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: warunya.aj@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องแนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 เป็นกวีนิพนธ์ที่ประพันธ์ขึ้นในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในการปกครองหลังการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 จำนวน 78 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่ามีแนวคิดทางสังคมและการเมืองปรากฏ 7 แนวคิด ได้แก่ 1) พลังพลเมืองคือผู้กำหนดอนาคตของประเทศ 2) คนรุ่นใหม่สู่การมีประชาธิปไตยที่เบ่งบาน 3) การอยู่ร่วมกันในความแตกต่างตามระบอบประชาธิปไตย 4) ความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลต่อประชาชน 5) การใช้อำนาจในทางมิชอบและการกดขี่เป็นอุปสรรคสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย 6) การสร้างความเท่าเทียมในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นได้ และ 7) หน้าที่พลเมืองสู่ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ นี้อาจกล่าวได้ว่ากวีนิพนธ์ในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับพลเมืองของประเทศ

คำสำคัญ: แนวคิดทางสังคมและการเมือง, แนวคิดประชาธิปไตย, กวีนิพนธ์, รางวัลพานแว่นฟ้า

Social and Political Concepts in Phan Waen Fah Award Poetry during 2016-2021

Warunya Ajchariyabodee

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: warunya.aj@ssru.ac.th

Abstract

A research article on social and political concepts in the Phan Waen Fah Poetry Award 2016-2021, which was written during the post-coup domination of Thailand by the National Council for Peace and Order (NCPO) and General Prayuth Chan-o-cha as Prime Minister. The objective of this research analyzed social and political concepts in 78 works of Phan Waen Fah Poetry Awards 2016-2021. The results of the research indicated seven social and political concepts, namely: citizen power determining the country's future, the new generation towards a blooming democracy, democratic coexistence among dissimilarity, affects of conflict between soldiers and politicians to the people, abuse of power and corruption as the main obstacles to democracy, impossibility in creating equality in society and citizenship and the solidarity of the country. Based on these concepts, it is to assumed that the poetry works in the Phan Waen Fah Award 2016-2021 perform the intermediary role for the state and the citizens of the country.

Keywords: Social and political concept, Democratic concept, Poetry, Phan Waen Fah Award

บทนำ

กวีนิพนธ์ คือ “รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีจังหวะที่มนุษย์ใช้แสดงออกถึงความคิดความเข้าใจอันลึกซึ้งที่เกิดจากจินตนาการ ในเรื่องเกี่ยวกับโลกมนุษย์ และเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโลกกับมนุษย์” (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2560, น. 399) ดังความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แสดงให้เห็นว่ากวีนิพนธ์เป็นงานวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่นำเสนอความคิดของกวีที่มีต่อมนุษย์และสังคม สังคมย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดของกวี กล่าวคือ สังคมเปรียบเสมือนวัตถุดิบที่ทำให้กวีสามารถสร้างสรรค์งานวรรณกรรม ขณะเดียวกันกวีก็มีอิทธิพลต่อสังคม ในที่นี้หมายความว่างานวรรณกรรมทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากกวีจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาหรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านทัศนะและความเห็นของกวีที่ต้องการนำเสนอจากงานวรรณกรรม รวมทั้งบทบาทของกวีและวรรณคดีต่อสังคมโดยรวม ดังที่ สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา (2551, น. 1-2) ได้อธิบายถึงลักษณะบางประการในงานของครูเทพ อาจเป็นจุดเริ่มต้นของกวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัยสรุปได้ว่า กวีนิพนธ์มีขนาดสั้นเพื่อแสดงความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นของกวี การแสดงความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นของกวีนั้นมักมีความเกี่ยวพันกับความสำนึกในหน้าที่ของกวีที่มีต่อสังคม นอกจากนี้ครูเทพได้ผสมผสาน “ชนบ” ลายลักษณ์กับ “ชนบ” มุขปาฐะเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน และครูเทพได้นำเอารูปแบบของเพลงพื้นบ้านใช้เป็นฉันทลักษณ์ในกวีนิพนธ์ สอดใส่เนื้อหาอันกลมกลืนกับธรรมชาติของเพลงพื้นบ้าน คือ การ “ร้องทุกข์” ปัญหาของชาวบ้านหรือการสะท้อนปัญหาของชาวบ้านหรือการสะท้อนปัญหาในชีวิตและวิพากษ์วิจารณ์สังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบทบาทของกวีนิพนธ์คือกวีประพันธ์กวีนิพนธ์ขึ้นเพื่อแสดงทัศนะของตน หรือการวิพากษ์วิจารณ์สังคม ซึ่งทัศนะหรือการวิพากษ์วิจารณ์สังคมประการหนึ่งที่กวีมักเลือกนำเสนอผ่านกวีนิพนธ์ ก็คือ ทัศนะที่มีต่อสังคมและการเมืองการปกครอง

ทัศนะที่มีต่อสังคมและการเมืองการปกครองในกวีนิพนธ์ปรากฏในทุกยุคทุกสมัย ดังกวีนิพนธ์ของประสิทธิ์ มุสิกเกษม (อ้างถึงใน รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, 2558, น. 130) แปลงเนื้อหาจากเพลงจันทร์เจ้า ที่ว่า

จันทร์เจ้า	ขอข้าวราดแกง
ขอขึ้นค่าแรง	ให้กับพ่อข้า
ขอเสื้อผ้า	ให้น้องสักชุด
ขอสมุด	ให้น้องได้เขียน
ขอหนังสือเรียน	ให้น้องได้อ่าน
ขอมีงาน	ให้ข้าทำเลี้ยงชีพ
ขอเร่งรีบ	แก้ไขด้วยเถิด
ขออย่าเกิด	ความทุกข์ยากกว่านี้เลย

จากบทกวีข้างต้นจะเห็นว่ากวีนำเสนอทัศนะที่มีต่อสังคมว่า เกิดความทุกข์ยากความแร้นแค้นขึ้นในชีวิต ทำให้ต้องร้องขออาหาร ขอค่าแรง ขอเสื้อผ้า ขอสมุด ของานทำ เป็นต้น ซึ่งกวีก็ได้เรียกร้องให้เร่งรีบแก้ไขปัญหาคความทุกข์เหล่านี้

หนุ่มสาว

วัยแว่ววาวของชีวิต

ประกายไฟวามวิจิตร

ยังคงความศักดิ์สิทธิ์สูงค่า

บริสุทธิ์สดใส

ดวงใจดวงตา

กล้าที่จะฟันฝ่า

อาธรรม

(เดือนจิต นวตรงค์ อ้างถึงใน รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, 2558, น. 133)

จากบทกวีที่ชื่อว่า “หนุ่มสาว” แสดงให้เห็นทัศนคติที่มีต่อคนหนุ่มสาวเป็นวัยที่มีความสดใส มีใจบริสุทธิ์ มีความคิดที่กล้าที่จะต่อสู้กับสิ่งที่ไม่เป็นธรรม สะท้อนให้เห็นภาพรวมของสังคมว่าสังคมควรให้ความสำคัญกับความคิดของคนรุ่นหนุ่มสาว เนื่องจากคนหนุ่มสาวจะเป็นพลังที่ดีในการต่อสู้หรือทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากวีนำเสนอทัศนคติที่มีต่อสังคมที่มีสภาพแร้นแค้น นำเสนอความคิดเพื่อแก้ไขปัญหา และนำเสนอให้เห็นถึงความคิดเรื่องความเท่าเทียมกันของคนในสังคม

นอกจากนี้ ดวงมน จิตรจำนง (2543, น. 10-12) ได้วิเคราะห์แนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์ไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งของกวีนิพนธ์ไทยในยุคโลกาภิวัตน์ คือ สำนึกทางสังคม และคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ดังจะเห็นได้จาก “ฝนแรก” ของจิระนันท์ พิตรปรีชา ที่แต่งขึ้นหลังเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” 2535 กวีนิพนธ์ดังกล่าวนำเสนอให้เห็นว่า “ประชาชนรับรู้คุณค่าของการอุทิศชีวิตของวีรชน สำนึกทางสังคมในจิตวิญญาณของเขาก็จะอุดมสมบูรณ์เป็นสำนึกของแผ่นดินและสำนึกเช่นนี้ของแผ่นดินจะบำรุงเลี้ยงระบอบการปกครองอันเป็น “ประชาธิปไตย” ให้เติบโตใหญ่ ไม่ว่า “บาดแผล” จะผากระอยไถยาวนานเพียงใด”

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้อ่านกวีนิพนธ์ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาในกวีนิพนธ์ในแง่ที่ว่า “กวีไทยผู้มีพลังปัญญา กอปรด้วยความสามารถทางภาษาและจินตนาการผนวกกับปฏิภาณ และอารมณ์ขันอันเป็นผลมาจากสมดุลทางใจดังกล่าวแล้วนั้น ก็ได้สร้างสรรค์กวีนิพนธ์เพื่ออรรถประโยชน์ของสังคมมาโดยตลอด แม้ไม่เคยสำนึกว่าเป็นหน้าที่ของตนในอันที่จะธำรงภาวะอันสมดุลและสงบสุขเอาไว้ทั้งในจิตของปัจเจกบุคคล และในสังคมส่วนรวม” (สุมาลี วีระวงศ์ และคณะ, 2541, น. T58)

ผู้วิจัยจึงสนใจนักกวีนิพนธ์ที่ประพันธ์ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2564 โดยเฉพาะกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้ามาศึกษา เนื่องจากในปี พ.ศ. 2557 เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองของประเทศไทย เหตุการณ์นั้นคือ การทำรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรัฐประหาร และจนกระทั่งมีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 เป็นครั้งแรกหลังรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557 ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งถูกยกร่างขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จากการ

เลือกตั้งครั้งนี้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี โดยในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของสังคมไทยหลายครั้ง จะเห็นความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ดังที่ กัลยกร สังขชาติ (2563, น. 24) ได้นิยามว่า “การที่ประชาชนมีความศรัทธาต่อประชาธิปไตย เชื่อถือในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพกติกาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการทางการเมืองและมีจิตสำนึกด้านพลเมืองดี วิชาชีววิจารณ์อย่างมีเหตุผลท้ายที่สุด คือ การมองโลกในแง่ดีไว้ซึ่งจิตใจเผด็จการ”

อาจกล่าวได้ว่าการประพันธ์กวีนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ที่สะท้อนภาพสังคมการเมืองไทยและวิชาชีววิจารณ์ถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ผู้วิจัยเห็นว่ากรมอปรางวัลวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า นับได้ว่าเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่แสดงให้เห็นความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ดังวัตถุประสงค์ของการจัดมอบรางวัลนี้ “รัฐสภาจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพทางการเมือง อีกทั้งเพื่อสืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง ให้มีส่วนปลูกจิตสำนึกประชาธิปไตย” (กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยฯ สำนักประชาสัมพันธ์, 2566, ย่อหน้าที่ 2)

ดังตัวอย่างกวีนิพนธ์ในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2559 ชื่อสงบงในดวง

คนหนึ่งหาเงินจากกองขยะ

คนหนึ่งสถานะเป็นทหาร

คนหนึ่งเป็นผู้นำรัฐบาล

คนหนึ่งเป็นแรงงานกรรมกร

อีกคนหนึ่งเป็นยามเฝ้าประตู

คนหนึ่งเป็นคุณครูผู้สั่งสอน

คนหนึ่งเป็นผู้แทนราษฎร

คนหนึ่งเขียนกาพย์กลอนเป็นกวี

ความเหมือนอันงดงามในความต่าง

คือค่าความเป็นกลางแห่งศักดิ์ศรี

แห่งสิทธิการเป็นพลเมืองดี

สิทธิที่พลเมืองมีเทียมเท่ากัน

สิทธิในการปกป้องครองตนเอง

สิทธิในการบรเลงเพลงความฝัน

สิทธิในการนิยามความสำคัญ

แห่งชีวิตในช่วงวันแห่งชีวิต

(นรพลลภ ประณูทพรพาล, 2559, น. 211)

กวีนิพนธ์ที่ชื่อว่า “พลเมืองคือพละกำลังเมือง” จะเห็นว่ากวีนำเสนอแนวคิดให้เห็นว่าทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ไม่ว่าจะเป็นคนเก็บขยะ ทหาร ผู้นำ กรรมกร ยาม ครู ผู้แทนราษฎร กวี แม้บุคคลเหล่านี้จะมีอาชีพแตกต่างกัน แต่ก็มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือความเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งมีสิทธิของความเป็นพลเมือง มีสิทธิในการปกป้องตนเอง มีสิทธิในการเลือกที่จะเป็นหรือนิยามตัวตน จะเห็นว่ากวี

ได้ถ่ายทอดและนำเสนอทัศนคติความเท่าเทียมกันของคนในสังคม ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ทำให้เห็นภาพสังคมที่ให้ความสำคัญกับสิทธิของพลเมืองในประเทศ

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าวินิพนธ์ที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้าตั้งแต่ พ.ศ. 2559-2564 นำเสนอแนวคิดใดบ้าง และแนวคิดต่าง ๆ นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการรัฐประหาร 2557 จนถึงการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางสังคมและการเมืองในวินิพนธ์วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ตั้งแต่ พ.ศ. 2559-2564

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กำหนดประเด็นการวิจัย
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวคิดในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า
3. ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดในวินิพนธ์วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2564 โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและการเมืองของมิเชล ฟูกูเกต์
4. เรียบเรียงผลการวิเคราะห์
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวคิดในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ดังนี้ บทความของ Hongbo Qin (โกมล) (2553) ได้นำเสนอ “แนวคิดด้านการเมืองที่ปรากฏในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2551” ศึกษาจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2551 มีจำนวนทั้งหมด 12 เรื่อง โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเมืองและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้น

ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดด้านการเมืองแบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก คือ ความขัดแย้งด้านแนวคิดทางการเมือง ความคิดเห็นของประชาชนต่อนักการเมือง ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และผลกระทบของการเมืองต่อประชาชน ส่วนการนำเสนอแนวคิดผู้เขียนเห็นว่าผู้แต่งเรื่องสั้นถ่ายทอดแนวคิดด้านการเมืองอย่างตรงไปตรงมา โดยผ่านคำพูดหรือการกระทำของตัวละคร อีกทั้งยังได้สื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานการณ์ และมีการเรียกร้องความสามัคคีและความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ส่วนของภาพสะท้อนภาพสังคมไทยพบภาพสะท้อนสังคมใน 4 ด้าน คือ สังคมตัวใครตัวมัน สังคมไร้คุณธรรม สภาพแวดล้อมของสังคม และสภาพความเป็นอยู่ในชนบท

ธงชัย แซ่เจี๋ย (2555) บทความเรื่อง “รัฐประหาร พ.ศ. 2549 กับแนวคิดประชาธิปไตยในวินิพนธ์การเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า” ผู้เขียนพบว่าการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ส่งผลต่อการสร้างสรรค์วินิพนธ์การเมือง ซึ่งจากการศึกษาพบแนวคิดประชาธิปไตย 3 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการยึดมั่นและยืนหยัดในประชาธิปไตย แนวคิดรัฐประหารทำลายประชาธิปไตย และแนวคิดรัฐประหาร

แสดงถึงความอ่อนแอของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ทั้งสามแนวคิดนี้ทำให้เห็นทัศนคติเชิงลบที่มีต่อเหตุการณ์รัฐประหาร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง โดยเฉพาะความอ่อนแอของการเมืองภาคประชาชน อีกนัยหนึ่งเชิดชูความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นระบอบการปกครองที่พึงปรารถนา

นิตานาจ โสภภาพล (2559) นำเสนอบทความเรื่องแนวคิดทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ผู้เขียนได้วิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2545-2554 โดยศึกษาเฉพาะเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 9 เรื่อง ผลการศึกษาพบแนวคิดทางการเมือง 5 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดการสำนึกทางการเมืองของประชาชน แนวคิดพฤติกรรมเชิงการเมืองของนักการเมือง แนวคิดทางเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย แนวคิดความขัดแย้งทางการเมือง ได้จำแนกความขัดแย้งทางพฤติกรรมการเมืองจำแนกออกเป็น 2 เรื่อง คือ ความขัดแย้งทางความคิดและความขัดแย้งของนักการเมืองระดับท้องถิ่น และแนวคิดเรื่องความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรื่องสั้นเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่าบทบาทและหน้าที่ที่ดีและการมีสำนึกทางการเมืองของประชาชนในการมีส่วนร่วม รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการออกเสียง ลงคะแนนเลือก ส.ส. เข้าไปทำหน้าที่ในสภา สำหรับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมเชิงการเมืองของนักการเมือง ผู้เขียนสะท้อนพฤติกรรมของนักการเมืองผ่านตัวละครนักการเมืองที่ไม่ดี แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน โดยไม่คำนึงถึงความชอบธรรม ส่งผลต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ไม่พัฒนา มีการเสนอแนวคิดความขัดแย้งทางการเมือง มีทั้งการนำเสนอผ่านความขัดแย้งทางความคิดของบุคคล รวมทั้งความขัดแย้งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นนำไปสู่ความแตกแยกของคนในครอบครัว สังคม อีกทั้งเสนอแนวคิดเรื่องความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังส่งผลกระทบกับการเมืองและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

จากการศึกษาบทความวิจัยข้างต้นพบว่ามีการศึกษาแนวคิดทางการเมืองทั้งในเรื่องสั้นและกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2545-2554 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การศึกษาแนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 เป็นการต่อยอดจากการศึกษาวิจัยที่มี

ผลการวิจัย

จากการศึกษา กวีนิพนธ์รางวัลวรรณกรรมพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 โดยใช้แนวทางการศึกษาทางวรรณกรรมประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและการเมือง ผู้วิจัยพบแนวคิดหลักทั้งหมด 7 แนวคิด ดังต่อไปนี้

1. พลัทธิพลเมืองคือผู้กำหนดอนาคตของประเทศ

หลังจากการทำการรัฐประหารยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในปี พ.ศ. 2557 และเมื่อมีการเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2562 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับเลือกให้กลับมาบริหารประเทศอีกครั้งหนึ่ง ได้มอบนโยบายสำคัญเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองใช้เป็นนโยบายสำคัญในการบริหารประเทศ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการสร้างวาทกรรมของการเป็นพลเมืองดี พลเมืองดีต้องรู้จักหน้าที่และสิทธิของตน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้เกิดประชาธิปไตยได้ นอกจากนี้ยังน่าสนใจว่ากวีไม่เพียงแต่นำเสนอถึงหน้าที่ของพลเมืองเท่านั้น แต่ทำให้เห็นว่าพลังของพลเมืองจะเป็นผู้กำหนดอนาคตของประเทศ

โดยเฉพาะความสมบูรณ์ของระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้จากกวีนิพนธ์ในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พลเมืองทั้งสิ้นคือดินสร้าง
เป็นพลังหนุนค้ำตามครรลอง

อิฐที่รัฐจัดวางอย่างถูกต้อง
เป็นฐานของประชาธิปไตย

(แก้กานท์, 2561, น. 228)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*ความแตกต่างที่ลงตัว* บทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2561 กวีใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์เปรียบพลเมืองคือดินและอิฐที่รัฐจัดวางเพื่อสร้างรากฐานของประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่าพลเมืองเป็นกำลังสำคัญของการเกิดประชาธิปไตย

พลเมืองคุณภาพล้างภาพลบ

ต้องเป็นกบนอกกะลาทำแดดฝน

รู้ถึงสิทธิ์เสรีหน้าที่ตน

ยืนอยู่บนกฎระบอบกรอบเสรี

หวงสิทธิ์ตนบนสิทธิ์ที่พึงได้

ไม่ละเมิดสิทธิ์ใครให้เสื่อมศรี

ทำสิ่งซึ่งควรทำในวันนี้

ตามหน้าที่ของคนพลเมือง

โดยกรอบแห่งประชาธิปไตย

ต้องเรียนรู้เข้าใจในทุกเรื่อง

ประชาชนทั้งนั้นคือฟันเฟือง

ช่วยหนุนเนื่องเป็นแกนให้แผ่นดิน

(ทัศนีย์วรรณ ธนาบุรุษ, 2561, น. 233-234)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*ด้วยสิทธิและหน้าที่* บทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2561 จะเห็นว่ากวีให้ความสำคัญกับหน้าที่ของพลเมืองและประชาชน การทำความเข้าใจถึงสิทธิ์ หน้าที่ของพลเมืองตามกรอบแห่งประชาธิปไตย พลเมืองและประชาชนก็จะเป็นหลักให้กับแผ่นดิน

ประชาชน คือต้นทาง การสร้างชาติ

ด้วยอำนาจ อธิปไตย ในทุกหน

การปกครอง โดยประชา แบบสากล

ประชาชน เท่านั้น ดลบันดาล

.....

อนาคต ประเทศนี้ อยู่ที่คน

อยู่ในมือ ประชาชน คนต้นเรื่อง

พลเมือง ผู้บันดาล ให้บ้านเมือง

จะรุ่งเรือง เติบโต หรือพ่ายพัง

(อภิชาติ คำดี, 2561, น. 235-236)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*ประชาชนคือต้นทาง* บทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2561 จะเห็นว่ากวีได้นิยามการปกครองแบบประชาธิปไตยไว้ว่าต้องเกิดจากประชาชนเริ่มต้นที่ประชาชน และอนาคตประเทศบ้านเมืองจะเป็นอย่างไร ประชาชนจะเป็นผู้กำหนด กวีได้ใช้กลวิธีการซ้ำคำคำว่า “ประชาชน”

พลังของประชาชนพลเมือง
จะขับเคลื่อนฟันเฟืองทุกสรรพสิ่ง
ร่วมกันคิดร่วมกันทำไม่ทอดทิ้ง
เรื่องส่วนรวมไยยากยิ่งกว่าสิ่งใด

.....
อนาคตประชาธิปไตย
อยู่ในมือของเราพลเมือง

(กิตติ อัมพรมหา, 2562, น. 235-236)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*ด้วยแรงแห่งเรา* บทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2562 กวีได้ย้ำถึงสำคัญของประชาชนพลเมือง ซึ่งจะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้ประเทศเกิดประชาธิปไตย

พลเมืองมิใช่ทาสนักการเมือง
แต่คือผู้รู้เรื่องผู้เริ่มต้น
แห่งสายธารความเป็นชาติพิลาสสัน
และคืออิฐผู้อดทน-ฐานเจดีย์
พลเมืองใช่ศัตรูของผู้นำ
หากคือผู้กระทำตามหน้าที่
แห่งการงานสงบงามวาวามรฐี
และคือผู้ยอมพลีสุขส่วนตัว

(ธัชชัย ธัญญาวัลย์, 2560, น. 286)

คำประพันธ์จากวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2560 เรื่อง*พลเมือง 4.0* จะเห็นว่ากวีนิยามความเป็นพลเมืองหน้าที่ของพลเมือง พลเมืองไม่ใช่ทาสของนักการเมือง ไม่ใช่ศัตรูของผู้นำ อีกทั้งกวีได้แสดงให้เห็นความสำคัญของพลเมืองที่กระทำตามหน้าที่และเสียสละความสุขส่วนตัว

2. คนรุ่นใหม่สู่การมีประชาธิปไตยที่แบ่งบาน

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่กวีแสดงให้เห็นว่า คนรุ่นใหม่ ในที่นี้คือเด็กหรือเยาวชนของประเทศจะทำให้เกิดประชาธิปไตยในประเทศ ดังเช่นกวีนิพนธ์บทที่ว่า

คือดอกไม้วัยเยาว์ เนาวันนี้
กลีบดอกคลี่งามเด่นเห็นประจักษ์
หลากหลายสีลานตาดูน่ารัก
ด้วยพุ่มพิกผลิดอกไปไฉฉงาม
“เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า”
น่านาวาขอบเขตประเทศสยาม
ให้รู้เรื่องวิไลในทุกยาม
แบ่งบานตามประชาธิปไตยไปนิรันดร์

(มณฑนา มาแม่นัน, 2560, น. 278)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่องดอกไม้วัยเยาว์ ในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2560 กวีใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์เปรียบเทียบเด็กคือดอกไม้วัยเยาว์ แสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้จะเติบโตขึ้นเป็นดอกไม้หลากหลายสีและงดงามจากการดูแลพุ่มพิก เด็กเหล่านี้จะเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศ ทำให้ประเทศมีความเจริญ รวมทั้งการมีประชาธิปไตยที่แบ่งบาน

เปลี่ยนทะเลาะเบาะนั้นผลัดกันนั่งเล่าความฝันสู่กันฟังจะดีไหม
มอบตักอุ่นนอนเฝ้าผู้เยาว์วัย
ทางแสนไกลเบื้องหน้าทอดอาทร
กล่อมลูกหลานหลับฝันถึงวันใหม่บรรจงแนบความห่วงใยซุกใต้หมอน
เพื่อทั้งหมดสดชื่นหลังตื่นนอน
จากแรมรอนก้าวข้ามสู่ความจริง

(ระวี ตระการจันทร์, 2561, น. 220)

คำประพันธ์ข้างต้นเป็นคำประพันธ์เรื่องปลายทางของเส้นขนาน วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2561 กวีแสดงให้เห็นว่าแม้คนรุ่นใหม่ หรือ “ผู้เยาว์วัย” ในคำประพันธ์จะเป็นผู้ที่เป็พลังสำคัญของการเกิดประชาธิปไตย แต่ก็ต้องการคนที่จะคอยสร้างให้คนรุ่นใหม่เข้าใจและผ่านความขัดแย้ง

3. การอยู่ร่วมกันในความแตกต่างตามระบอบประชาธิปไตย

แนวคิดนี้กวีได้นำเสนอให้เห็นว่าระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับความแตกต่างของคนในสังคมที่อาจเกิดจากช่วงวัย สถานภาพ บทบาท และหน้าที่ ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างทั้งด้านความคิดและการกระทำแต่ย่อมอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจได้ ดังจะเห็นได้จาก

พ่อก็มีมุมมองแบบของพ่อ
และลูกก็คงมีมุมมองที่ต่าง
ขอบางมุมเราคิดเห็นอย่างเป็นกลาง
อย่าหักล้างเพียงอารมณ์เข้าข่มกัน
จริงอยู่ที่เห็นต่างอย่างประชาธิปไตย
แต่ขอให้ถูกทางและสร้างสรรค์
เลิกถือโฟโธสมาประจัญ
เพราะเรานั้นจะเป็นเหยื่อเป็นเชื้อไฟ
คงมีเพียงเท่านั้นที่ตอบลูก
จะผิดถูกลูกเห็นเป็นไหน
ก็สิทธิ์ลูกจะคิดเห็นความเป็นไป
ตามระบอบประชาธิปไตยของไทยเรา.

(ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิล, 2561, น. 239-240)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่องประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่างกัน วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2561 กวีได้แสดงให้เห็นความคิดของคนแต่ละวัยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย คำประพันธ์ส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างมานี้แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันในความคิดต่าง กล่าวคือพ่อกับลูกมีมุมมองความคิดที่แตกต่าง พ่อได้อธิบายให้ลูกเข้าใจ โดยยึดตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย คือคิดเป็นกลาง ถูกทาง และสร้างสรรค์ แต่พ่อก็ไม่ได้บังคับให้ลูกจะต้องเชื่อในความคิดของพ่อ ให้ลูกนั้นได้คิดด้วยตนเองว่าประชาธิปไตยในความคิดของลูกจะเป็นอย่างไร ซึ่งทำให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันได้แม้จะมีความคิดที่แตกต่างกัน

๑ พ่อแม่ลูก เห็นต่าง กันอย่างไร
เปิดหัวใจ อดกลั้น ฟังกันก่อน
ใช้เหตุผล พุดจา อย่างอาทร
ใช้ดีตรอน ค้อยค่า ด้วยอารมณ์

(อภิชาติ คำดี, 2563, น. 228)

คำประพันธ์ข้างต้นเป็นคำประพันธ์จากเรื่องแม่น้ำสียาย วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2563 กวีได้แสดงให้เห็นว่าคนในครอบครัว พ่อแม่ลูกย่อมมีความคิดเห็นทางสังคมและการเมืองที่แตกต่างกัน กวีจึงได้เสนอแนะวิธีการที่จะให้อยู่ร่วมกันได้แม้จะมีความเห็นต่าง กล่าวคือจะต้องเปิดใจ ฟังและพูดกันด้วยหลักเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสิน อาจกล่าวได้ว่าการแสดงออกทางความคิดที่เป็นประชาธิปไตยอาจเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว ซึ่งจะนำไปสู่ประชาธิปไตยระดับประเทศได้ นอกจากกวีนิพนธ์ข้างต้นแล้ว กวีนิพนธ์เรื่องบ้านหลังเดียวกันก็ได้นำเสนอแนวคิดการอยู่ร่วมกันแม้จะมีความแตกต่างทางความคิด ดังคำประพันธ์ที่ว่า

เหตุความเชื่อแตกต่างบางความคิด
จากเป็นมิตรชิดใกล้ก็ไกลบ้าน
จากแหม่มยัมพริมพราก็ร้าวราน
เพียงหมอกม่านคิดต่างปิดทางใจ
บ้านเดียวกัน เรียนรู้การอยู่ร่วม
ต่างก็รวมความต่างร่วมทางได้
สน สัก รัง มะค่า หล้า เต็ง ไทร
หลากหลายไม่จึงเป็นดงป่าพงพี

(ปริญญา สระปัญญา, 2561, น. 218-219)

คำประพันธ์ข้างต้นเป็นคำประพันธ์จากเรื่อง *บ้านหลังเดียวกัน* กวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2561 กวีนำเสนอให้เห็นถึงความขัดแย้งทางความคิดของคนในครอบครัว และคนที่ใกล้ชิดกัน เช่น เพื่อน เมื่อเกิดความขัดแย้งทางความคิดก็ทำให้ความแตกแยก กวีจึงได้เสนอความคิดว่าแม้จะมีความคิดต่างก็เรียนรู้อยู่ร่วมกันได้ โดยกวีใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างหลากหลายเหมือนกับป่าที่มีพรรณไม้ที่หลากหลาย แต่ก็รวมอยู่ในผืนป่าเดียวกันได้

4. ความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลต่อประชาชน

แนวคิดความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลเสียต่อประชาชน กวีแสดงให้เห็นว่าทหารกับนักการเมืองเป็นผู้มีบทบาทในการบริหารประเทศ และเป็นผู้ที่ควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญตามระบอบของประชาธิปไตย แต่ทั้งสองเกิดความขัดแย้งกัน ไม่ได้ทำหน้าที่บริหารประเทศเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง ที่สำคัญส่งผลให้ประเทศยังไม่พัฒนา ดังตัวอย่างที่ว่า

แล้วต่างฝ่ายต่างเถียงกันอลหม่าน

ฝ่ายทหารก็ถือศักดิ์รักศักดิ์ศรี

นักการเมืองก็อ้างตนเป็นคนดี

ขณะชาวบ้านนั่งมองหน้ามองเศร้า

เศรษฐกิจย่ำแย่ทุกรรม

จึงตะโกนถามทหารและนักการเมือง

“พวกท่านต่างก็อ้างประชาธิปไตย

รัฐประหารแต่ละที่อ้างเพื่อเรา

แต่ที่เห็นนายทหารกลับรวยล้น

ถ้าทำเพื่อพวกเราอย่างที่ไม่

มิใช่จนย่าแยม้าชานาน

เพราะถูกเลือกมาอีกที...อย่างชอบธรรม

ปัญหา รุมสุมเร้าลึกล้ำ

ผลผลิตราคาต่ำสุดซ้ำใจ

ด้วยน้ำเสียงขุนเคืองอกหมกไหม้

แต่มีไหมเห็นหัวประชาชน

ตอนหาเสียงก็เฝ้าน้ำลายพ่น

นักการเมืองแต่ละคนอยู่สำราญ

ประเทศคงเติบโตกว่าเพื่อนบ้าน

ขอเถาะท่าน เห็นแก่ประเทศไทย!”.

(ธาร ธรรมโฆษณ์, 2562, น. 232-233)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง *ทหารต่อกลอนกับนักการเมืองให้ชาวบ้านฟัง* บทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2562 กวีได้นำเสนอให้เห็นความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมือง ซึ่งสัมพันธ์กับการเมืองในปี พ.ศ. 2562 หลังจากเกิดเหตุการณ์รัฐประหารและกลับสู่การเลือกตั้ง ทหารก็มีบทบาท

บริหารประเทศ ส่วนนักการเมืองที่ประชาชนเลือกให้เป็นตัวแทนบริหารประเทศก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประชาชน ทหารและนักการเมืองอยู่อย่างสุขสำราญ ขณะที่ประชาชนต้องทุกข์ใจกับปัญหาต่าง ๆ และเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวาระสุดท้าย “ขอเถอะท่าน เห็นแก่ประเทศไทย!” กวีได้แสดงความรู้สึกขอร้องอ่อนวอนให้ทหารและนักการเมืองเหล่านี้ทำเพื่อประเทศไทย

5. การใช้อำนาจในทางมิชอบและการคดโกงเป็นอุปสรรคสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย

กวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้าในช่วง พ.ศ. 2559-2564 แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคสำคัญต่อการเกิดประชาธิปไตย คือ การใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมและการคดโกง ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอภาพแม่ค้าร้านข้าวมันไก่ดำเนินกรกระทำของรัฐมนตรี

โลกเล็กเล็กแห่งร้านข้าวมันไก่
จึงคลอกไฟคุโชนเสียจนทั่ว
ด้วยวิถีแม่ค้าซึ่งด่ารัว
“ร.ม.ต.สั่วสั่ว ล้วนตัวทรมาน
เอาแต่ฉวย, ชีฉ้อ, ทยศ
ทุกเกณฑ์กฎก็เลียงได้ไม่เกรงขาม
ต่างขยี้ค่าเคี้ยวเต็มเขี้ยวกราม
ต่างมูมมามขม้ามั้มเต็มปากคอ
นั่นก็โกง นี่ก็กิน แลบลิ้นกวด
ล้วนถนดัยดใส่ น้ำลายสอ
เป็นผู้เหนียวผู้นำกำมะลอ
เอาแต่ล่อลอบถลึงจนพุงกาง

(เทิดไท นามแทน, 2564, น. 235)

คำประพันธ์ข้างต้นเรื่อง*ในร้านข้าวมันไก่* จากวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2564 กวีได้ให้แม่ค้าร้านข้าวมันไก่วิพากษ์วิจารณ์ผู้บริหารประเทศว่าเป็นผู้บริหารที่คดโกง โดยที่ไม่สนใจว่าจะส่งผลกระทบต่อใคร ในที่นี้กวีได้กล่าวถึงผลกระทบจากการฉ้อโกง ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงก็คือประชาชน ประชาชนเปรียบเหมือนเบี้ยที่ต้องยอมรับผลจากการกอบโกยและโกงกิน ดังจะเห็นจาก

ฉัน, ลูกค้า ฟังแม่ค้าประณามรัฐ
ขณะกั๊กกลืนไก่ในคำแค้น
ก็แค่เบี้ยถูกขยี้จนบี้แบน
จมแก่นแกนการกอบโกย โดยเจียบังน้า

(เทิดไท นามแทน, 2564, น. 237)

คำประพันธ์ข้างต้นเรื่อง*ในร้านข้าวมันไก่* ลูกค้าในร้านข้าวมันไก่ที่ได้ฟังแม่ค้ากล่าวตำหนิต่อว่ารัฐบาล ก็ทำให้เห็นว่าประชาชนก็เป็นเพียง “เบี้ย” ซึ่งกวีได้ใช้ภาพพจน์อุปมาเปรียบเทียบกับ “ประชาชน” ที่ถูกขยี้จนบี้แบน ทั้งหมดล้วนเป็นผลมาจากการโกงกินของผู้มีอำนาจบริหารประเทศ

6. การสร้างความเท่าเทียมในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นได้

ความเท่าเทียมกันในสังคมเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความจำเป็นในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่กวีได้แสดงให้เห็นว่าความเท่าเทียมกันในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นได้ ดังจะเห็นได้จากคำประพันธ์ที่ว่า

ความยากจนนำเรามาที่นี่
แต่รัฐบาลของเราไม่ได้ยากจนขนาดนั้น
รถไฟฟ้าสามอาจมีเบาะนิมนิมนให้เอนหลับ
แอร์เย็นเย็น ห้องน้ำสะอาดสะอาด
เช่นเดียวกับรถไฟฟ้าชั้นสอง
แต่นั่นหมายถึงรถไฟฟ้าชั้นสองต้องดีกว่าเก่า
และรถไฟฟ้าหนึ่งต้องดีขึ้นไปอีก
แม้ทุกคนจะเห็นอกเห็นใจคนขัดสน
ความยากจนนำเรามาที่นี่
แต่ใครอยากเท่าเทียมคนจ่ายน้อยกว่า!

(คมสันต์ รองศิริ, 2560, น. 289)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*รถไฟฟ้าสาม* กวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2560 กวีแสดงให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมกันในสังคมที่เกิดขึ้นเกิดจากความยากจน โดยเปรียบเทียบกับรถโดยสารรถไฟฟ้า ค่าโดยสารของการเดินทางโดยรถไฟฟ้า แต่ละชั้นแตกต่างกัน สิ่งที่เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกบนรถไฟฟ้าก็แตกต่างกันด้วย แม้ทุกคนจะเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกับความไม่เท่าเทียมนั้น แต่ก็คงไม่มีใครยอมที่จะให้เกิดความเท่าเทียมขึ้นเมื่อทุกคนจ่ายเงินค่าโดยสารที่ไม่เท่ากัน

7. หน้าที่พลเมืองสู่ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ

ท่ามกลางความขัดแย้งและความเห็นต่างทางการเมือง กวีได้นำเสนอแนวคิดสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าผู้ที่จะทำให้ประเทศเกิดความสงบสุขและเป็นปึกแผ่นได้ย่อมเป็นหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะของพลเมืองที่ดี หากพลเมืองต่างทำหน้าที่ของตนก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังจะเห็นได้จากคำประพันธ์ที่ว่า

หน้าที่หมากหลายหลายต้องงายงาม
แม้อยู่ท่ามศึกโชนคราโดนบุก
เบียด้วนอยคอยกันผ่านผันทุกซ์
เพื่อความสุขทั้งกระดานของบ้านไทย

.....
เมื่อศึกผ่านพลหมากถึงปากฝั่ง
หมากเรือยังตั้งรอ อยู่ต่อเนื่อง
แม้ทัพใหญ่จะใคร่ถามความรุ่งเรือง
หมากรุกจึงคล้ายเรื่อง ของเมืองนี้

(เสน รัตนะ, 2560, น. 273)

คำประพันธ์ข้างต้นจากเรื่อง*เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง* จากกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2560 กวีได้ใช้ความเปรียบเกมหมากรุกเหมือนกับการบริหารบ้านเมือง บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรือง หรือจะผ่านความขัดแย้งของบ้านเมืองเฉกเช่นกับการเดินหมากบนกระดานหมากรุก หมากที่เดินอยู่บนกระดานก็คือพลเมืองของไทย ซึ่งต่างมีหน้าที่ แต่ “เบี้ยตัวน้อย” คือประชาชนที่ผ่านความขัดแย้งและจะนำไปสู่ความสุขของประเทศ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทางสังคมและการเมืองในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ปี พ.ศ. 2559-2564 จำนวนทั้งหมด 78 เรื่อง พบว่า มีแนวคิดทางสังคมและการเมืองทั้งหมด 7 แนวคิด ได้แก่ 1) พลังพลเมืองคือผู้กำหนดอนาคตของประเทศ 2) คนรุ่นใหม่สู่การมีประชาธิปไตยที่เบ่งบาน 3) การอยู่ร่วมกันในความแตกต่างตามระบอบประชาธิปไตย 4) ความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลต่อประชาชน 5) การใช้อำนาจในทางมิชอบและการคดโกงเป็นอุปสรรคสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย 6) การสร้างความเท่าเทียมในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นได้ และ 7) หน้าที่พลเมืองสู่ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ

จากการใช้กรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์และแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและการเมืองตามแนวคิดของมิเชล ฟูกูโด้ ในการวิเคราะห์ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจเนื้อหาของกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้ามากยิ่งขึ้น กล่าวคือกวีได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจของประชาชนหรือพลเมืองในการมีส่วนร่วมปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากแนวคิดพลังพลเมืองคือผู้กำหนดอนาคตของประเทศ คนรุ่นใหม่สู่การมีประชาธิปไตยที่เบ่งบาน และหน้าที่พลเมืองสู่ความเป็นปึกแผ่นของประเทศ แนวคิดทั้งสามนี้สัมพันธ์กับปรากฏการณ์ในช่วงเหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 ที่มีการชุมนุมทางการเมือง กลุ่มที่ออกมาชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น กลุ่มนักเรียนเลว กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม สหภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย ฯลฯ ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมประชาธิปไตยของคนรุ่นใหม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการประพันธ์กวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้าเป็นกระบวนการหนึ่งในการเรียกร้องหรือต่อสู้ระหว่างรัฐกับประชาชน ดังจะเห็นได้จากแนวคิดความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลต่อประชาชน การใช้อำนาจในทางมิชอบและการคดโกงเป็นอุปสรรคสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย แนวคิดทั้งสองแนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคในการเกิดประชาธิปไตย คือทหารกับนักการเมืองที่เป็นชนชั้นนำทางการเมืองที่ใช้อำนาจแทนประชาชนเกิดความขัดแย้งกัน และการใช้อำนาจที่ได้จากประชาชนในทางมิชอบ อีกทั้งอาจกล่าวได้ว่าประชาชนผู้ให้อำนาจทางการเมืองแก่กลุ่มคนเหล่านี้ก็ทำหน้าที่สอดส่องความเป็นไปของการใช้อำนาจ ซึ่งนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าแม้วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าจะจัดขึ้นโดยกลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นของรัฐบาลแต่จะเห็นว่าจากแนวคิดในกวีนิพนธ์ เช่น ความขัดแย้งระหว่างทหารกับนักการเมืองส่งผลต่อประชาชน การใช้อำนาจในทางมิชอบเป็นอุปสรรคสำคัญของความเป็น

ประชาธิปไตย และการสร้างความเท่าเทียมในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นได้ แนวคิดทั้งสามนี้แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของด้านการบริหารงานของรัฐบาล จึงแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมรางวัล พานแว่นฟ้าก็เปิดกว้างการแสดงทัศนะที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาล ขณะเดียวกันกวีในฐานะพลเมืองของประเทศได้นำเสนอทัศนะและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลผ่านกวีนิพนธ์นับเป็นช่องทางที่สำคัญช่องทางหนึ่ง ส่วนนี้จึงสัมพันธ์กับบทความวิจัยเรื่อง “เรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2560 : หน้าที่พลเมืองหน้าที่เรื่องสั้นการเมือง” ของ นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิต (2561, น.124) ที่ได้กล่าวว่า “เรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าในปัจจุบันได้กลายเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนวรรณกรรมการเมืองของไทย” บทความวิจัยนี้ที่ศึกษากวีนิพนธ์จึงย้าชัดถึงบทบาทของวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้ามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แนวคิดทั้งสามแสดงให้เห็นว่าการเมืองของประเทศไทยยังเป็นประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับอำนาจของผู้บริหารประเทศมากกว่าจะให้ความสำคัญกับอำนาจของประชาชน ดังจะเห็นได้จากความขัดแย้งของทหารกับนักการเมือง การใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม และการคดโกง สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยไม่มีประชาธิปไตยที่มาจากอำนาจการบริหารของประชาชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้แนวคิดการใช้อำนาจในทางมิชอบการสร้าง ความเท่าเทียมในสังคมไม่อาจเกิดขึ้นเป็นแนวคิดที่ย้อนแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (Social Cohesion and Just Society) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ จะเห็นว่ากวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 ไม่เพียงแต่นำเสนอความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น รวมถึงความเหลื่อมล้ำในสิทธิในการแสดงออกทางประชาธิปไตยด้วย ดังจะเห็นได้จากคำประพันธ์เรื่องจดหมายเปิดผนึก ใน วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2564 ที่ว่า

ขอที่แบ่งประชาธิปไตยให้หนูหน่อย ให้เด็กดอยได้ใช้คล้ายชนม
หนูอยากเป็นพลเมืองไทยในสังคม เป็นตามเจตนารมณ์สังคม

(อนนท์ ประสงค์มณี, 2564, น. 230-231)

จากคำประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพลเมืองที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในที่นี้กวีใช้คำว่า เด็กดอยเกิดความเหลื่อมล้ำของความเป็นพลเมือง แม้แต่สิทธิขั้นพื้นฐานของการเป็นประชาธิปไตยพลเมืองเหล่านี้ก็ยังไม่ได้รับ

ส่วนแนวคิดที่น่าสนใจในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 คือ การให้ความสำคัญกับพลังของพลเมือง และเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า และสร้างให้เกิดระบอบประชาธิปไตยที่เบ่งบาน จะเห็นว่ากวีมีความคาดหวังถึงหน้าที่พลเมืองที่จะทำเพื่อประเทศชาติ ขณะเดียวกันก็เป็นอุดมการณ์อย่างหนึ่งที่รัฐถ่ายทอดสู่พลเมืองของประเทศเช่นกัน ดังที่ นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิต (2561, น. 145) ได้กล่าวว่า การรู้และเข้าใจบทบาทของวรรณกรรมการเมืองทำให้รัฐกำหนดกรอบเนื้อหา “หน้าที่พลเมือง” เพื่อให้ทั้งนักเขียน นักอ่าน ตลอดจนกรรมการผู้คัดเลือกเรื่องสั้นใช้เป็นเกณฑ์ในการเขียน การอ่าน และการพิจารณาตัดสินรางวัล ดังนั้นบทความวิจัยนี้ช่วยเติมเต็มให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นงานประเภทเรื่องสั้นหรือกวีนิพนธ์วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า กวีได้นำเสนอแนวคิดที่สัมพันธ์สอดคล้องกับอุดมการณ์ของรัฐที่ต้องการถ่ายทอด ขณะเดียวกันก็ทำให้เห็นว่าเปิดรับ

ทักษะของกวีที่มีต่อการบริหารประเทศทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยนัยแล้วอาจกล่าวได้ว่า กวีนิพนธ์ในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2564 เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับพลเมืองของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษากลวิธีการนำเสนอแนวคิดทางสังคมและการเมืองไทยในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ช่วง พ.ศ. 2559-2564
2. ศึกษาเปรียบเทียบด้านเนื้อหาในกวีนิพนธ์รางวัลพานแว่นฟ้า ช่วง พ.ศ. 2559-2564 กวีนิพนธ์การเมืองในคอลัมน์กวีกระวาด มติชนสุดสัปดาห์

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยฯ ประชาสัมพันธ์. (2566). รางวัลพานแว่นฟ้า. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2566. จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=32802
- กัลยากร สังขชาติ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 3(2), 21-34.
- กิตติ อัมพรมหา. (2562). *ด้วยแรงแห่งเรา*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 โลกที่ทิ้งเราไว้ข้างหลัง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- แก้กานท์. (2561). *ความแตกต่างที่ลงตัว*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เสือคลุมของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- คมสันต์ รองศิริ. (2560). *รถไฟชั้นสาม*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2560 ภาพที่คอมพิวเตอร์ลิ้น (ไม่เคย) ลงตัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จุมพล หนิมพานิช. (2566). *หน่วยที่ 7 แนวทางสังคมวิทยาการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2566, จาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/81713-7.pdf>
- ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิล. (2561). *ประชาธิปไตยวันและวัยที่แตกต่าง*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เสือคลุมของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชัตสุณี สินธุสิงห์. (2538). *วรรณคดีที่คน*. โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2543). แนวคิดสำคัญของกวีนิพนธ์ไทยในยุคโลกาภิวัตน์. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 6(1), 1-13.
- ทัศนีย์วรรณ ธนานุรักษ์. (2561). *ด้วยสิทธิและหน้าที่*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เสือคลุมของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เทิดไท นามแทน. (2564). *ในร้านข้าวมันไก่*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2564 มือเย็น. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ธงชัย แซ่เจี๋ย. (2555). รัฐประหาร พ.ศ. 2549 กับแนวคิดประชาธิปไตยในกวีนิพนธ์การเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า. *วรรณวิทัศน์*, 12, 28-42.

- ธัชชัย ธัญญาวัลย์. (2560). *พลเมือง 4.0*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2560 ภาพที่คอมโพสิชั่น (ไม่เคย) ลงตัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ธาร ธรรมโษณ. (2562). *ทหารต่อกลอนกับนักการเมืองให้ชาวบ้านฟัง*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2562 โลกที่เราทิ้งไว้ข้างหลัง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นรพัทธ์ ประณทนรพาล. (2559). *พลเมืองคือพละกำลังเมือง*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2559 สงบงในดง. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์. (2561). เรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2559-2560: หน้าที่พลเมือง หน้าที่เรื่องสั้นการเมือง. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 40(2), 123-148.
- นิศานาจอ โสภภาพ. (2559). แนวคิดทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(1), 195-207.
- ปริญญ์ สระปัญญา. (2561). *บ้านหลังเดียวกัน*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เลือคลุ่มของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- มณฑนา มาแมน. (2560). *ดอกไม้วัยเยาว์*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2560 ภาพที่คอมโพสิชั่น (ไม่เคย) ลงตัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. *ยกเลิกประกวดวรรณกรรม รางวัลพานแว่นฟ้า ปี 57*. (2565). สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2565. จาก <https://prachatai.com/journal/2014/07/54357>
- ระวี ตรีการจันทร์. (2561). *ปลายทางของเส้นขนาน*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เลือคลุ่มของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2558). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งฤทธิ์ เพ็ชรรัตน์. (2566). *เส้นทางการชุมนุม 2563-2564 ปรากฏการณ์การปลดแอกของประชาชนในนามราษฎร*. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2566. จาก <https://plus.thairath.co.th/topic/speak/100117>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (แก้ไขเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2566. จาก <http://nscr.nesdc.go.th/ns/>
- สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. (2551). *หวังสร้างศิลปินอุทิศ เพรศแพรว*: การสืบทอดขนบกับการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี วีระวงศ์ และคณะ. (2541). *กวีนิพนธ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย: ประสบการณ์จากวรรณคดีไทย อังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมัน*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.
- เสน รัตนะ. (2560). *เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2560 ภาพที่คอมโพสิชั่น (ไม่เคย) ลงตัว. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อนนท์ ประสงค์มณี. (2564). *จดหมายเปิดผนึก*. วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2564 มือเย็น. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- อภิชาติ คำดี. (2561). *ประชาชนคือต้นทาง*. วรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 เลือ
คลุมของผู้พัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อภิชาติ คำดี. (2563). *แม่น้ำสีสาย*. วรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2563 สิ่งที่อยู่หลังเส้นชัย.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- Hongbo, Q. (2553). แนวคิดด้านการเมืองที่ปรากฏในวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ปี 2551. *วารสาร
ศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 5(10), 29-41.

ประสิทธิผลของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อการส่งเสริมระดับ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ สหภาพยุโรป (CEFR)

ศศิพร พงศ์เพลินพิศ

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: sasiporn.ph@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาประสิทธิผลของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติระดับภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) และกระบวนการสอนภาษาแบบธรรมชาติต่อการส่งเสริมความสามารถทางภาษาอังกฤษ ผู้เข้าร่วมวิจัยได้แก่ นักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 70 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชาการจัดการชั้นเรียนภาษาอังกฤษ เป็นระยะเวลา 17 สัปดาห์ เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณด้วยคือแบบทดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ 50 Min EF SET ที่สอดคล้องกับ CEFR การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการเปรียบเทียบผลสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลเชิงคุณภาพมาจากเรียงความสะท้อนความคิดและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนมีคะแนนสูงขึ้น และคะแนนของผู้วิจัยจำนวน 60 คน อยู่ในระดับที่สูงขึ้นตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) นอกจากนี้ห้องเรียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ช่วยเร่งความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมวิจัยประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาการเรียนรู้ ภาษาที่ใช้เป็นสื่อการสอน สื่อและช่องทางการเรียนรู้ งานมอบหมาย และปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน การวิจัยแสดงให้เห็นว่าแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีประสิทธิผลโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้เรียนระดับ A1 และ A2 ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์สื่อสารภาษาอังกฤษ ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระบบสองภาษาส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

Keywords: กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป, แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ, การศึกษาครูสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ, ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

The Effectiveness of the Whole Language Approach On Fostering Student Teachers' CEFR Levels Of English

Sasiporn Phongploenpis

Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

Email: sasiporn.ph@ssru.ac.th

Abstract

This research explored the effectiveness of the whole language approach on student teachers' CEFR levels and enhancing their English language proficiency. The participants were 70 student teachers majoring in English and enrolled in a 17-week course in English Classroom Management. The research instrument for collecting quantitative data was the 50 Min EF SET test of English aligning with the CEFR levels. The quantitative data was collected by comparing the pre-and post-test results after the implementation of the whole language approach and analysed by descriptive statistics. The qualitative data were from reflective essays and analysed by using content analysis. The findings showed that all participants scored higher and 60 of them gained a higher level of CEFR. Furthermore, the whole-language-based classroom enhanced the participants' English proficiency with five elements: the learning contents, languages of instruction, learning materials and platforms, assignments, and classroom interactions. The research implied that the whole language approach could work effectively, especially with beginner learners at the A1 and A2 levels of CEFR. English as a medium of instruction played a major role in learners' exposure to English. Bilingual classroom interactions encouraged them to communicate in English.

Keywords: CEFR, Whole Language Approach, EFL Teacher Education, Constructivism

Introduction

The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) was enacted as a reference tool for Thai teachers' English competence. All graduates from the four-year teacher development programmes are required to demonstrate a solid knowledge of English by achieving at least the B2 category and those who are to teach English must achieve in the C1 category (Mala, 2018). Thailand was in the category of very low proficiency in English and ranked 89th among 100 countries across the world and 20th among 24 countries in Asia (Post Reporter, 2020). This rank has been dropped to 100th out of 112 countries and 22nd among 24 Asian countries (Herald Reporters, 2021). Because of these declining ranks, CEFR has gained a strong influence on education and teacher education.

The theoretical framework underlying this present study is constructivism. Constructivists claim that humans construct knowledge and meaning from their experiences. Constructivism is applied to education (Simonova, 2019, p. 253) and is composed of three assumptions (Laney, 2011). Firstly, "learning cannot be separated from its context" (Laney, 2011, p.1565). Secondly, "the individual learner's learning purpose is integral to what is learned and finally, knowledge gained by the individual learner is socially constructed through negotiation, evaluation, or transformation" (Laney, 2011, p.1565). Constructivism has also appeared in the field of second (English) language education in the form of the whole language approach (Huang, 2014). According to Moghadam and Adel (2011), the whole language approach brought linguistic skills and communicative abilities into close association with each other. According to Aydoğ̃an and Akbarov (2014, p.674), the whole language approach gave students opportunities to simultaneously use four macro skills of language including listening, speaking, reading, and writing in "meaningful, functional, and cooperative activities." Most participants (N=149) in their study (Aydoğ̃an and Akbarov, 2014) perceived that the integrated-skill approach had a positive impact on learning the four skills of English and improving their level of English. Similarly, in Aydoğ̃an and Akbarov's (2014) study, 149 students of a Turkish university perceived learning English through the whole language and integrated skill approach as helpful. The majority of the participants in Aydoğ̃an and Akbarov's (2014) study believed that the approach enhanced their vocabulary learning and grammar studying (the micro-skills) and improved their English reading, writing, and speaking skills (the macro skills). Interestingly, Aydoğ̃an and Akbarov's (2014) study indicated that both content-based and task-based instruction could motivate students' learning regardless of age groups and backgrounds.

Several studies have shown the effectiveness of the whole language approach on learners' learning, especially at the kindergarten level. For example, Huang (2014) discovered that most of the teacher participants from nursery, preschool, and kindergarten in Taiwan (N=169) perceived the whole language approach as valuable and relevant to improving early-year literacy teaching. Over half of the teachers knew the ideas of the whole language approach and nearly 50% of them used a blend of methods and techniques, drawing from the whole language approach and the skill-based approach (Huang, 2014, p.74). However, just over 30% of them believed that the approach could work or be successfully implemented and claimed that early-year children need to have a "more basic awareness of print before any concepts associated with the fine-grained decoding of text" (Huang, 2014, p.73).

The whole-language approach impacted language learning for students in higher education when technology came into play. Wang (2011) evaluated computer-assisted whole-language instruction and found significant improvement in reading skills for non-English major freshmen (N=212), especially among basic-level students, at a university in Taiwan. Similarly, Simonova (2019, p.256) discovered that the blended approach enhanced the process of language acquisition and made progress in students' level of English (N=123) from the Faculty of Informatics Management (FIM, n = 61) at the University of Hradec Kralove and Faculty of Education (FE, n = 62) at the University of Jan Evangelista Purkyně, Usti nad Labem in the Czech Republic. Through the blended approach, the students from both faculties scored higher in English grammar equivalent to the A2 and B1 levels of the CEFR (Simonova, 2019). Simonova (2019) claimed that the blended learning approach could have the potential for facilitating the students acquire English grammar for B2 and C1 levels of CEFR.

The previous studies explored perspectives of the approach's effectiveness on language teaching and learning held by teachers and learners. As a result, this study investigated its participants' English proficiency aligned with CEFR by comparing their test results before and after the implementation of WLA. The CEFR-based manuals were directed at Thai teachers in primary and secondary education (Savski, 2019). Likewise, upper secondary school graduates in the Czech Republic were required to reach the B1 level (Simonova, 2019). In addition, the first-year students of the undergraduate programme of English language and literature at the Faculty of Education, University of Jan Evangelista Purkyně, Usti nad Labem were required to reach the C1 level at the end of the second semester and the C2 for their bachelor examination (Simonova, 2019). Furthermore, first-year university students with low proficiency in English at the Faculty

of Informatics and Management (FIM), University of Hradec Kralove (UHK) were required to take special courses to reach the required CEFR levels, according to Simonova (2019).

However, the careful implementation of CEFR should be taken into consideration. For example, Kanchai (2018) investigated the understanding of CEFR and viewpoints on implementing it held by 33 Thai university lecturers of English. The lecturers in Kanchai's (2018, p.33) study appeared to have similar conceptualisations of the overall purpose of the CEFR but none of them elaborated on their understanding and in-depth knowledge of the CEFR for assessment. The lecturers seemed unaware of the action-oriented approach, underlined by the CEFR. Instead, most of them implemented the content-oriented approach (Kanchai, 2018). Similarly, Kir and Sülü (2014) investigated the views on the use of the CEFR held by 46 language teachers from different cities across Turkey. Almost half of the participants (42.2%) did not read the CEFR and the majority of them (82.2%) needed in-service training on CEFR (Kir and Sülü, 2014). The participants (66.7%) perceived that the CEFR did not play a role in their teaching (Kir and Sülü, 2014). CEFR provided educators with a theoretical and practical basis for developing foreign language teaching curricula, materials, and methods of assessment to enable students to have communicative, plurilingual and pluricultural competence (Arikan, 2015). However, it was not widely brought into consideration in language teachers' teaching.

Communicative competence was defined as the competencies needed for effective communication including learning language knowledge and skills in situations and contexts where communication takes place (Council of Europe, 2001). Nakatani (2012) argued that the CEFR introduced the use of communication strategy (CS) in daily learning contexts. Nakatani (2012) regarded the CS as a communicative approach with strategic training through a five-phase-instructional sequence including review, presentation, rehearsal, performance, and evaluation. Nakatani (2012) implemented the CS in a 12-week course of English lessons to investigate the improvement in 60 Japanese students' English speaking skills. The study showed that the CS-based instruction facilitated the participants to overcome their target language deficiencies and cooperate with interlocutors during communicative lessons (Nakatani, 2012). The participants increased their total use of communicative strategies after their training which helped them develop their target language interaction and they were aware of using communicative strategies for controlling affective factors and keeping the conversation flow (Nakatani, 2012).

Similarly, Arikan (2015) claimed that the CEFR has encouraged the use of the communicative method, more mechanical techniques and strategies, and authentic written texts for students to have direct exposure to the authentic use of language.

Arikan (2015) examined the overall nature of the CEFR, its attribution to reading skills and its practical application. Based on Arikan's (2015) document analysis, the CEFR concerning reading skills highlighted the communicative competence and involved communication-oriented language teaching method with productive, receptive, and interactive activities and strategies such as reading and commenting on a text, giving a lecture or presentation, and cooking after reading a recipe. Moreover, developing reading skills by using communicative activities or interactive activities was considered significant and reading could be integrated with speaking through activities such as speeches at public meetings, sportive commentaries and reading written texts aloud (Arikan, 2015).

Overall, the previous studies showed that the CEFR was used as a guide in language teaching and aligned with communicative language teaching (CLT). The CLT has had a positive impact on developing learners' English and improving their level of CEFR (Nakatani, 2012). However, Savski's (2019) analysis of research on CLT in Thailand revealed that the implementation of CLT in Thailand has been largely unsuccessful yet with the conclusion that CLT might not exclusively offer appropriate solutions, particularly to the educational system in Thailand.

Instead, Savski (2019) proposed the concept of plurilingualism and pluriculturalism (PP) as a pedagogical practice to reform language education aligning with the CEFR. The PP involved developing content and activities by having learners reflect on how the linguistic concepts are relevant to themselves as individuals and to their society (Savski, 2019, p.617). This is in line with the whole language approach in which content and all language skills were integrated. Phongploenpis (2020) argued that the integration of content and language facilitated students to actively participate in learning activities and practice new ways of using the target language for constructing knowledge. The content and language-integrated learning made Thai primary students less anxious about asking questions and sharing their thoughts in class (Phongploenpis, 2020).

It might be argued that WLA is an alternative teaching methodology with the integration of content, language and technology for enhancing Thai student teachers' English proficiency and improving their CEFR level. To evaluate the effectiveness of WLA on English proficiency, this research study attempted to answer two research questions as follows:

1. Is the student teachers' CEFR level of English proficiency higher after the implementation of the whole language approach?
2. How does the whole language approach accelerate the student teachers' English proficiency?

Methodology

The mixed-method research examined whether the whole language approach could make a positive impact on the participants' CEFR levels and further investigated any possible factors in accelerating their English proficiency. The whole language approach implemented in the process of instruction combined face-to-face lessons, synchronous learning via Google Meet and asynchronous learning via Google Classroom and Loom Application. The following subsections presented information on participants, research methods, procedures of data collection, and data analysis.

The Participants

70 student teachers participated in this research. There were 45 females (64.28%) and 25 males (35.72%). They were freshmen of the English major from the Faculty of Education faculty of a Rajabhat University in Bangkok. The sampling was voluntary because the research participants realised the benefits of participating in the research study. The participants' names were pseudonyms.

Methods

The 50 Min EF SET is a free English test in which the results are fully aligned with CEFR levels. The test has two sections: Reading and Listening. The total testing time is 50 minutes. It begins with a 25-minute reading section and ends with a 25-minute listening section. The participants took the test twice before and after learning through the whole language approach. The differences in their test scores would inform the impact of the whole language approach on their CEFR level of English proficiency (Research Question 1). The participants wrote a reflective essay either in English or Thai to describe what was learnt and how they perceived their English proficiency after experiencing the whole language approach. The reflective essays would reveal the participants' perspectives on learning through the whole language approach (Research question 2).

The Procedure of Data Collection

The whole language-based lessons were delivered via in-person, synchronous and asynchronous learning for a 17-week course entitled English classroom management. The topic of the lectures included classroom management, 21st-century classroom practice, and the technological pedagogical content knowledge (TPCK) model. The participants were required to complete three tasks, namely mock teaching, review of educational technology, and participating in a professional learning community. All

teaching mediums were written in English which was also mainly used as a language of instruction. Thai as the participants' mother language was employed to clarify certain learning contents and negotiate meaning during classroom discussions.

Data Analysis

For the quantitative data, the researcher conducted descriptive statistics to provide numerical explanations for the participants' test results. Descriptive statistics included measurements of percentages, mean, and standard deviations to answer the first research question. To answer the final research question, the content analysis method was used for analysing textual content from the reflective essays. The process started with sorting text into groups of related categories to identify similarities and differences, patterns, and associations, both on the surface and implied within.

Findings

This section began with the accumulation and comparative analysis of the pre- and post-test results to answer Research Question 1 which investigated the effectiveness of the whole language approach on the participants' CEFR level. The data from the reflective essay were analyzed to explore the participants' perspectives of the learning activities based on the whole language approach (Research Question 2) and to triangulate and therefore establish the validity and reliability of the data from the test results.

As seen in Table 1, the highest and lowest score on the pre-test was 68 and 23, respectively (Mean = 46.13 and SD = 11.33). After experiencing the whole language-based learning activities, the participants scored higher. The highest and lowest score on the post-test is 76 and 30, respectively (Mean = 59.29 and SD = 9.44).

Table 1 The Average Scores of Pre- and Post-test

Descriptive Statistics	Pre-test	Post-test
The total amount of participants (N)	70	70
Max	68 (C1)	76 (C2)
Min	23 (A1)	30 (A1)
Mean	46.13	59.29
SD	11.33	9.44

Table 2 showed that the whole language approach has enabled the participants to achieve a higher level. None of the participants achieved the C2 level before the WLA experience but there were seven participants (10%) with the C2 level after experiencing

the WLA. The number of participants with the C1 level increased from 7 (10%) to 27 (38.57%) and those with the B2 level rose from 17 (24.29%) and 26 (37.14%). As a result, there was an immense drop in the number of participants with the B1 level from 24 (34.29%) to 7 (10%), the A2 level from 15 (21.43%) to 2 (2.86) and the A1 level from 7 (10%) to 1 (1.43%) level.

Table 2 The number and percentage of the participants with their CEFR level

CEFR Level	Pre-test		Post-test	
	(n)	(%)	(n)	(%)
C2 (Proficient)	0	0	7	10
C1 (Advanced)	7	10	27	38.57
B2 (Upper Intermediate)	17	24.29	26	37.14
B1 (Intermediate)	24	34.29	7	10
A2 (Elementary)	15	21.43	2	2.86
A1 (Beginner)	7	10	1	1.43

As shown in Table 3, the difference between the pre-test and the post-test score ranged from 0 to 31. It found that the highest difference in the pre-test and post-test scores were all made by the participants with A1 and A2 of the CEFR level.

Table 3 The Participants with the Highest Improvement after the WLA Experience

The participants (n = 13, 18.57%)	Difference	Pre-test		Post-test	
		Score	CEFR Level	Score	CEFR Level
1. Ashley	21	27	A1	48	B1
2. Sharon	21	38	A2	59	B2
3. Penny	21	38	A2	59	B2
4. Tracy	21	40	A2	61	C1
5. Lily	25	23	A1	48	B1
6. Phil	25	33	A2	58	B2
7. Gandy	26	25	A1	51	B2
8. Kate	27	30	A1	57	B2
9. Sonya	27	35	A2	62	C1
10. Taylor	29	39	A2	68	C1
11. Natalie	30	36	A2	66	C1
12. Amy	31	25	A1	56	B2
13. Ken	31	38	A2	69	C1

This subsection showed that the whole language approach enabled the participants to score higher on the EF CEFR test. Most of the participants (N = 70) achieved the B2 level (n = 26, 37.14%) and higher i.e. C1 (n = 27, 38.57%) and C2 (n = 7, 10%), as shown in Table 2. The WLA made a huge impact on the participants with the A1 and A2 levels whose difference in pre-and post-test scores ranged between 21-31 points (Table 3). The next subsection reported how the participants perceived the WLA experience and how the WLA supported their English learning.

The whole-language-based classroom that enhanced the participants' English proficiency was composed of five elements including the learning contents, languages of instruction, learning materials and platforms, assignments, and classroom interactions.

The participants perceived all contents as meaningful and helpful to their teaching and learning of English. Below are some examples of the participants' quotes translated by the researcher:

"I learnt classroom management as well as English." (Ava)

"In this course, my professor also focussed on classroom language which enabled me to communicate in English." (Wayne)

English and Thai were the languages of instruction. English was used most of the class time and Thai was used to clarify certain complicated contents. The participants reported that English as an instructional language enhanced their English and communication skills. For example:

"English was used in the class for approximately 85% and I could learn and apply the experience of learning in English to my English speaking, reading, writing, and even interpretation ability." (Theo)

English as a medium of instruction enabled the participants to learn new words and sentences and was more effective than memorizing. The participants explained that learning in both English and Thai enhanced their English and communication skill because it accommodated them with a consistent English learning space which motivated them to communicate in English both inside and outside the class.

"The professor mainly communicated in English and sometimes in Thai to ensure that we understood. This inspired me to study as hard as I could. I practised listening to her lecture and video clips and I was finally used to learning in English." (Tracy)

In terms of learning materials and platforms, the participants stated that learning materials in English enhanced their English vocabulary and four skills of English. For example:

“I learnt English vocabulary and grammar from learning materials and contents. I feel more comfortable with listening, speaking, reading, and writing in English.” (Chantel)

Online learning experiences enhanced the participants’ language learning and teaching as well as technological knowledge. For example:

“I learned in class and then online during the spread of COVID-19. I learn English and teaching methodology in both on-site and online contexts.” (Wayne)

The assignments included mocked teaching, reviewing and applying educational technology, and establishing professional learning communities and each of them facilitated their English learning and suggested ideas for future teaching. Mocked teaching particularly enhanced the participants’ speaking, communication skill, and English pronunciation. For example:

“Mocked teaching facilitated the students to practice English speaking and encouraged them to communicate more in English.” (Tara)

Reviewing and applying educational technology enabled the participants to expose to English and experience instructional design. For example:

“I improved my English when I designed my instructional media for online learning.” (Diane)

The participants learnt English from peers when establishing professional learning communities which also prepared them for their future teaching. For example:

“English was used to share my ideas, assess peers’ teaching, and work in groups helped me practice my thinking and planning skills.” (Poppy)

In terms of classroom interactions, the participants learned new words and sentence structures when they participated in classroom interactions and activities. For example:

“Sometimes, I found familiar words, but I didn’t know the meaning. The professor taught me an unknown vocabulary and sentence structures. She gave us an explanation.” (Jonathan)

Moreover, the participants gained the confidence to communicate in English because of the professor’s encouragement and feedback. For example:

“The professor encouraged the students to ask and discuss any doubtful topics. I felt that my English was getting better. I liked and loved learning English more.” (Kelsie)

This bilingual class made the participants feel comfortable with communicating in English and discussing in class. For example:

“This class was a safe place where the students communicated in English whenever they were ready. They could also speak Thai. I considered this useful because the students would not be shy and they were comfortable with speaking English instead.” (William)

In general, the data from the reflective essays supported the findings relating to the participants’ test results which were higher after the whole language classroom experience. The five elements of the whole language-based classroom in the present study enabled the participants to expose to English and become fluent in the target language. Importantly, the findings showed that providing a space for L1 (Thai) in the classroom encouraged them to communicate in English with confidence and ease.

Discussion and Implications

The whole language approach gave them the opportunities to use four skills of English: listening, speaking, reading, and writing in a meaningful way through a variety of communicative learning activities, such as mocked teaching, review of educational technology, classroom interactions, etc. This present study has confirmed Nakatani (2012), Arikan (2015), and Savski (2019) who stated that communicative skill was the core of CEFR. The research results supported Arikan (2015) and indicated that the whole language approach was effective in terms of encouraging the participants to have direct exposure to the authentic use of English. Furthermore, the data from the reflective essays in the present study were in line with Nakatani (2012) that the participants could control affective factors and keep the conversation flow.

The participants with A1 and A2 level made the highest difference in the pre-test and post-test scores. This finding implied that the whole language approach could work effectively with beginner learners. This implication supported Wang (2011) who found that computer-assisted whole-language instruction enhanced the reading skills of basic-level students. Nevertheless, the present study discovered that online learning enabled them to be exposed to English while experiencing educational technology and asynchronous lessons facilitated their vocabulary learning.

The whole-language-based classroom in this study was composed of five elements: the learning contents, languages of instruction, learning materials and platforms, assignments, and classroom interactions which accelerated the participants’ English proficiency. The five elements have contributed to Kir and Sülü (2014) and Kanchai (2018) by guiding teachers and teacher educators on how to implement the

whole-language approach highlighting the action-oriented approach rather than the content-oriented approach to achieve the preferable CEFR levels. These elements were rooted in constructivism (Laney, 2011; Simonova, 2019; Huang, 2014; Moghadam and Adel, 2011) which gave the participants the opportunities to simultaneously practice listening, speaking, reading, and writing in meaningful, functional, and cooperative activities. In line with Moghadam and Adel (2011), the present study found that the association between linguistics skills and communicative abilities by the whole language approach enhanced the participants' English proficiency and communication skill. They perceived all learning contents as meaningful and helpful to English teaching and learning i.e. vocabulary and grammar reading or the micro-skills (Aydoğan and Akbarov, 2014) and English speaking, listening, reading, and writing or the macro-skills (Aydoğan and Akbarov, 2014).

Similar to Aydoğan and Akbarov's (2014) study, the present study found that the whole language approach motivated the students' learning. Further, the present study discovered that translanguaging, the participants accessing L1 and L2, and the professor as a facilitator enabled them to become comfortable, confident, and secure in exposing themselves to English. This discovery confirmed Phongploenpis (2020) who claimed that language and content-integrated learning relieved stress and anxiety in learning.

References

- Arikan, A. (2015). The CEFR and reading: A document analysis. *GlobELT: An International Conference on Teaching and Learning English as an Additional Language*. 199, 501-504. doi:10.1016/j.sbspro.2015.07.538
- Aydoğan, H., & Akbarov, A. A. (2014). The four basic language skills: Whole language & integrated skill approach in mainstream university classrooms in Turkey. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(9), 672-680. doi:10.5901/mjss.2014.v5n9p672
- Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: Cambridge University Press. Retrieved from http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf
- Huang, L. Y. (2014). Learning to read with the whole language approach: The teacher's view. *English Language Teaching*, 7(5), 71-77. doi:10.5539/elt.v7n5p71
- Kanchai, T. (2018). Thai EFL university lecturers' viewpoints towards impacts of the CEFR on their English language curricula and teaching practice. *NIDA Journal of Language and Communication*, 24(36), 23-42.

- Kir, E., & Sülü, A. (2014). Language teachers' views on CEFR. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 1(5), 358-364. Retrieved from <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/69/97>
- Laney, J. (2011). Whole language approach. In J. Laney, S. Goldstein S, & J. A. Naglieri (Eds.), *Encyclopedia of Child Behavior and Development*. (p. 1565). Boston, MA: Springer, Boston, MA. Retrieved from https://doi.org/10.1007/978-0-387-79061-9_3086
- Mala, D. (2018, December 25). *New teachers must pass test to gain licence*. Retrieved November 3, 2019, from Bangkok Post: <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/1600106/new-teachers-must-pass-test-to-gain-licence>
- Moghadam, J. N., & Adel, S. M. (2011). The importance of whole language approach in teaching English to intermediate Iranian EFL learners. *Theory and Practices in Language Studies*, 1(11), 1643-1654. doi:10.4304/tpls.1.11.1643-1654
- Nakatani, Y. (2012). Exploring the implementation of CEFR in Asian contexts: Focus on communication strategies. *Social and Behavioral Sciences*, 46(2012), 771-775. doi:10.1010/j.sbspro.2012.05.196
- Phongploenpis, S. (2020, February). *Bilingual education through CBLT and CLIL: Students' perspectives of integrated learning of English and buddhism*. Paper presented at the International Conference on Language, Education, Humanities, and Innovations, Singapore.
- Post Reporter. (2020, November 27). *English skills drop again*. Retrieved from Bangkok Post: <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2026031/english-skills-drop-again>
- Savski, K. (2019). Putting the plurilingual/plulicultural back into CEFR: Reflecting on policy reform in Thailand and Malaysia. *The Journal of Asia TEFL*, 2(Summer 2019), 644-652. Retrieved from <http://journal.asiatefl.org/>
- Simonova, I. (2019). Blended approach to learning and practising English grammar with technical and foreign language university students: Comparative study. *Journal of Computing in Higher Education*, 31, 249-272. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s12528-019-09219-w>
- Wang, P. L. (2011). The effect of computer-assisted whole language instruction on Taiwanese university student's English learning. *English Language Teaching*, 4(4), 10-20. doi:10.5539/elt.v4n4p10

แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาพ

ผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา

สุไลมาน หะโมะ

สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

E-mail: sulaiman.hyr.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพบริบทและความต้องการการจัดสวัสดิการสุขภาพผู้สูงอายุ และเพื่อสังเคราะห์แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาพผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายการวิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบกับการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ประธานชมรมพัฒนาผู้สูงอายุ และกรรมการชมรมพัฒนาผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และการสนทนากลุ่มนำกลุ่มผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาของผู้สูงอายุและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีสถานภาพทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีลูกหลายหลายคน มีภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่ไม่เพียงพอ และมีผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงที่ต้องได้รับการดูแลทางด้านสุขภาพอย่างใกล้ชิด และมีทีมแพทย์และพยาบาลเฉพาะทางที่ไม่เพียงพอในการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ และ สังเคราะห์แนวทางการสร้างนวัตกรรมกาสุขภาพของผู้สูงอายุ สรุปไว้ดังนี้ 1.การจัดสวัสดิการกองทุนผู้สูงอายุให้มีการส่งเสริมการออมเพื่อเป็นหลักประกันสุขภาพของผู้สูงอายุในระยะยาว 2.การจัดสวัสดิการการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ของผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับช่วงวัย 3.การจัดสวัสดิการนันทนาการ ให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน 4. การจัดสวัสดิการด้านให้คำปรึกษาเรื่องร้องทุกข์ของผู้สูงอายุในชุมชน 5.การจัดสวัสดิการชุมชนให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานพัฒนาผู้สูงอายุครบวงจร

คำสำคัญ: นวัตกรรม, ผู้สูงอายุ, สวัสดิการสุขภาพ

Health Welfare An Innovation Building Guidelines For Elderly of Samakkhi Community, Yala Province

Sulaiman Hamoh

Government and Public Law Branch Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University

Email: sulaiman.hyr.u.ac.th

Abstract

The objective research of this study was to study the problems and welfare needs of the elderly and to synthesize the guidelines for building an innovation of health welfare for the elderly at the Samakkhi community in Yala province. The research is qualitative research. The target of the group was selected by purposive sampling using an interview form and group discussion as a data collection tool. Conduct in-depth interviews with the leader of the elderly group, committee, members, health volunteer community, and community leader

The results showed that: 1. The context of problems and welfare needs noted that most elderly were rare poor families, big size families and having the burden of high payment, was not enough using their families. There have bedridden patients and specific medical doctors and nurses were still not enough to respond elderly. 2. The results of the synthesis of the way health welfare innovation for the elderly found that 1. building saving welfare for health focus on elderly saving to health elderly in the long-term 2. building career and increasing income welfare for the elderly that be proper 3. building reaction welfare for supporting the exercise of elderly 4. building advisory welfare for respond to problems of elderly 5. building community care welfare by focusing on the participation of the community, leader, and other people.

Keywords: Innovation, Elderly, Health Welfare

บทนำ

ปัจจุบันภาครัฐให้ความสำคัญกับประชากรในวัยผู้สูงอายุมาก ทั้งนี้เพราะสถานการณ์ของผู้สูงอายุไทยในปัจจุบันมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี 2565 ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หลังจากเมื่อสามปีก่อนนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงวัยอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยประชากรผู้สูงอายุในปี 2565 นั้นมีมากถึง 12,116,199 คน คิดเป็น 18.3% ของประชากรทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 0.5% แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ 1. ผู้สูงอายุวัยต้น ช่วงอายุ 60-69 ปี จำนวน 6,843,300 คน คิดเป็น 56.5% ของผู้สูงอายุทั้งหมด 2. ผู้สูงอายุวัยกลาง” ช่วงอายุ 70-79 ปี มีจำนวน 3,522,778 คน คิดเป็น 29.1% และ 3. ผู้สูงอายุวัยปลาย อายุ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 1,750,121 คน คิดเป็น 14.4% (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง :ออนไลน์) ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวมีความน่าสนใจและเป็นคำถามให้กับสังคมไทยต่อไปว่า หากผู้สูงอายุที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานของไทยที่มีหน้าที่เกื้อหนุนและพัฒนาชาติมีปริมาณที่ลดลงเนื่องจากอัตราการเกิดของคนในประเทศลดลงผนวกกับประชากรในวัยแรงงานส่วนหนึ่งก็จะกลายเป็นผู้สูงอายุเสียเอง ปัญหาสำคัญเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณในการดูแลและรักษาสุขภาพ เนื่องจากผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเสื่อมสภาพด้านร่างกายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องจากข้อมูลของ United Nations World Population Ageing ได้กล่าวว่า ประชากรที่อยู่วัยเพียงพียง ที่ไม่สามารถใช้แรงงานตนเองเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัว ซึ่งก็คือเด็กและผู้สูงอายุ มีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงานไปเรียบร้อยแล้ว (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566 : ออนไลน์) ซึ่งจุดนี้จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่เราทุกคนจะต้องตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์นี้ เนื่องจากสังคมไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในปี 2568 หรืออีกไม่ถึง 10 ปี ข้างหน้าแล้ว ตามสถิติต่าง ๆ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566 : ออนไลน์) จะเป็นไปได้ที่เราคนไทยจะต้องเตรียมการรับมือในสถานการณ์ดังต่อไปนี้อย่างเร่งด่วน สำหรับในส่วนของภาครัฐบาลได้ตระหนักถึงสถานการณ์การอายุมากขึ้นของประชากร และกำลังเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสังคมผู้สูงอายุในการวางแผนนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่จะเหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุ และด้วยความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 13 เรื่องการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสภาวะ ประกอบกับการเป็นสังคมสูงวัย และสร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย ในการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ (ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 2565) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ความสำคัญกับยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับทุกช่วงวัย ในกลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มุ่งสนับสนุนระบบสวัสดิการทางเลือก พร้อมทั้งเพิ่มการเข้าถึงบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการเพิ่มศักยภาพของบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยในบ้านตนเอง ด้วยการสนับสนุนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่ยากจน ควบคู่กับการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีทางเลือกของที่อยู่อาศัยที่หลากหลาย ทั้งบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และที่อยู่อาศัยที่ออกแบบเพื่อผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

เช่นเดียวกันชุมชนสามัคคี ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งชุมชนใน 40 ชุมชนในเขตเทศบาลนครยะลา ที่มีการขับเคลื่อนกิจกรรมของผู้สูงอายุมาโดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ชมรมผู้สูงอายุมีผู้สูงอายุจำนวนทั้งสิ้น 200 คน สภาพปัญหาทั่วไปของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจน เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีบุตรหลานอาศัยอยู่หลายคนในบ้าน และมีรายได้ที่ไม่เพียงพอใช้จ่าย อีกทั้งต้องเผชิญสภาพปัญหาทางสุขภาพที่เริ่มเรื้อรังจิตใจไม่น้อย มีโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อาทิ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น ด้วยสถานการณ์ของสังคม เศรษฐกิจ มีความไม่แน่นอน ทำให้สภาวะของผู้สูงอายุต้องได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม

ด้วยความสำคัญของการศึกษาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จนพบว่าวรรณกรรมการจัดสวัสดิการสภาวะผู้สูงอายุสามารถแก้ไขปัญหและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม จากการกล่าวของ Hood and Carruthers (2007) ชี้ให้เห็นว่าสภาวะหมายถึง การมีคุณภาพที่ต้องครบซึ่งมีด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก สุขภาพ และสภาพแวดล้อมในสังคม ซึ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่ควรมี มีร่างกายดีเท่านั้นไม่เพียงพอต้องจิตใจที่ดี มีความสุขสงบ มีสังคมที่ดี มีความคิด สติปัญญาที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระมหาฉัตรชัย มูลสาร และคณะ, (2565, : 292) พบว่า เกิดกลไกผู้นำ พระสงฆ์ กลไกการทำงานภาครัฐ กลไกทางสังคมของการช่วยเหลือกัน และกลไกอาสาสมัครในชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชลี พงศ์เกษตร และคณะ, (2562 : 14) พบว่า ควรจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรม ได้แก่ ดำเนินการผ่านชมรมผู้สูงอายุ เป็นการเพิ่มโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำหลักศาสนาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา รวมทั้งทำความเข้าใจกับครอบครัว และผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณให้ผู้สูงอายุรายเดือนจากรัฐบาล และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มัรวาน ดือระซอ และคณะ, (2562) พบว่า ปัญหาด้านสภาวะของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครยะลาระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.51, S.D.=1.09)

จากความสำคัญของสถานการณ์และปัญหาผู้สูงอายุสถานดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา เพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุในชุมชนเมืองมีระบบหลักประกันด้านสภาวะที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนเมือง อีกทั้งสามารถนำโมเดลการจัดสวัสดิการสภาวะนี้ไปใช้ประโยชน์แก่ชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในระยะเวลาอันใกล้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาผู้สูงอายุและความต้องการการจัดการสวัสดิการสภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
2. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่ภาคสนามการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม การลงพื้นที่การสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมกลุ่มสนทนา

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ประธานชมรมพัฒนาผู้สูงอายุ กรรมการ สมาชิกชมรมพัฒนาผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน และผู้นำชุมชน

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาชมรมพัฒนาผู้สูงอายุ และชุมชนสามัคคี เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง ประกอบกับการสนทนากลุ่ม ระดมความคิดร่วมกัน โดยมีกล้องถ่ายรูป สมุดจดและเครื่องบันทึกเสียงใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นข้อคำถามเพื่อวิเคราะห์ผลสรุปการวิจัยสู่การสังเคราะห์การวิจัยแนวทางสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาวะผู้สูงอายุที่เหมาะสมบริบทชุมชนสามัคคี เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา และระยะที่ 2 สังเคราะห์ข้อมูลโดยนักวิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากที่รวบรวมและจัดเก็บจากกลุ่มเป้าหมาย ทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนักวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในเนื้อหาสาระ (Content Analysis) โดยข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการบันทึกสิ่งที่สังเกตนำมาวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นจัดประเภท/กลุ่มข้อมูล เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลที่สามารถเสนอเป็นข้อเท็จจริง และใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีการให้เหตุผลเชิงตรรกะ นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนา เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการสร้างนวัตกรรมสวัสดิการสุขภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาสุขภาวะของผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน จึงขอสรุปดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการรักษาดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสภาพปัญหาสุขภาวะของกลุ่มสูงอายุในชุมชนสามัคคี ส่วนใหญ่ได้รับการดูแล ได้รับการเอาใจใส่อย่างดีจากโรงพยาบาลศูนย์ส่งเสริมสุขภาพในชุมชน มีการติดตาม และตรวจสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่อง แม้บางครั้งการดูแลสุขภาพยังไม่ทั่วถึง และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากมีแพทย์ และพยาบาลไม่เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ

1.2 ด้านการป้องกันโรคภัยต่าง ๆ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้สูงอายุยังคงได้รับการดูแลสุขภาพด้านการป้องกัน ตลอดจนได้รับการบริการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และการ

ป้องกันโรคภัยต่าง ๆ อย่างดี และมีการตรวจสุขภาพประจำทุก ๆ สามเดือน มีพยาบาล และอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนมาให้คำแนะนำเรื่องสุขภาพ การป้องกันโรคภัย ใช้เจ็บต่าง ๆ

1.3 ด้านการส่งเสริมนันทนาการ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ชมรมผู้สูงอายุไม่มีงบประมาณที่เพียงพอที่จะสามารถสร้างกิจกรรมของผู้สูงอายุ และขาดการสนับสนุนจาก

1.4 ด้านการส่งเสริมการมีงานทำและการเสริมสร้างรายได้ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า มีหลายครอบครัวค่อนข้างยังคงเป็นครอบครัวค่อนข้างยากจน มีรายได้ที่ยังไม่เพียงพอในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ซึ่งปัจจุบันผู้สูงอายุได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล อาทิ เบี้ยผู้สูงอายุ และเงินสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งก็ไม่เพียงพอต่อการดูแล และการดำรงชีวิตในสถานะเศรษฐกิจย่ำแย่เช่นนี้ มีความยากลำบากอย่างมาก และมีราคาสินค้าที่แปรปรวน ทำให้มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันต้องสูงขึ้น เป็นต้น

2. ความต้องการจัดสวัสดิการสุขภาพของผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริการทางแพทย์ และการดูแลสุขภาพ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้สูงอายุและชุมชนต้องการให้มีทีมแพทย์และพยาบาลเคลื่อนที่ออกมาให้บริการด้านการแพทย์ให้บ่อยมากขึ้น เช่น เป็นสามเดือนครั้งจากหกเดือนครั้งหรือปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีกำลังใจ และปลอดภัย ห่างไกลจากจากโรคภัยต่าง ๆ

2.2 ด้านการนันทนาการ และการช่วยเหลือทางสังคม จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้สูงอายุอยากให้มีสถานที่ออกกำลังกายและมีกายอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุที่มีความพร้อมและได้มาตรฐาน (ISO)

2.3 ด้านการส่งเสริมอาชีพและการเสริมสร้างรายได้ จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีอาชีพเสริม สามารถเพิ่มรายได้ของตนเอง และครอบครัว สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และมีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอกับสมาชิกในครอบครัว และต้องการกองทุนสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนโดยตรง บริหารในรูปแบบคณะกรรมการกองทุน มีการออมสัจจะผู้สูงอายุ และเสนอให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุน ช่วยเหลือกองทุนบางส่วน ซึ่งถือว่าเป็นหลักประกันที่มั่นคงแก่ผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในระยะยาว

3. จากการสังเคราะห์การจัดสวัสดิการสุขภาพของผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา เพื่อนำไปสู่แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนเมือง เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา จึงขอสรุปจากการค้นพบได้ดังต่อไปนี้

3.1 ให้มีระบบสวัสดิการกองทุนสุขภาพผู้สูงอายุ (Health welfare fund) พบว่าผู้สูงอายุสามารถเงินออมตนเอง และบริหารกองทุนในรูปแบบของคณะกรรมการ รายได้ส่วนหนึ่งได้จากการขายสินค้าของผู้สูงอายุในชุมชน และเอาเบี้ยผู้สูงอายุเข้าไปสมทบอีกส่วนหนึ่งตามความเหมาะสมและสถานภาพของครัวเรือนผู้สูงอายุ นอกจากนั้นมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุน ช่วยเหลือในระบบของกองทุนสุขภาพผู้สูงอายุ อาทิ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ เป็นต้น

3.2 ให้การจัดสวัสดิการการส่งเสริมอาชีพและเสริมสร้างรายได้ (Career and Income welfare) พบว่า สามารถส่งเสริมอาชีพทางเลือกหรืออาชีพหลักสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มาจาก

ครอบครัวยากจน สามารถช่วยสร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ต้นเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้กลุ่มผู้สูงอายุสามารถใช้เวลาร่วมกันให้เป็นประโยชน์

3.3 การจัดสวัสดิการให้มีศูนย์ปรึกษาผู้สูงอายุแบบครบวงจร (Consultation Welfare) พบว่า ให้ชมรมพัฒนาผู้สูงอายุสามารถรองรับและเตรียมความพร้อมสำหรับให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องของผู้สูงอายุ และทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถเยียวยาทางจิตใจของผู้สูงอายุ สร้างกิจกรรมนันทนาการ เล่าความรู้สึกกับเพื่อนๆ ในวัยเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจและเกิดความรัก ความผูกพันซึ่งกันและกัน เป็นต้น

3.4 ให้มีสวัสดิการชุมชนนันทนาการ (Reaction welfare) พบว่า ชุมชนควรมีพื้นที่ไว้เตรียมการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ อาทิ สวนสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ มีกายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน สามารถเป็นแหล่งพักผ่อน หย่อนใจสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุวัยเดียวกันที่จะมาพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

3.5 ให้มีสวัสดิการชุมชนแคร์ (Community Care welfare) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะผู้นำชุมชนควรต้องกำหนดแผนรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอย่างเป็นระบบ และต้องผนึกกำลังทุกภาคส่วนในชุมชนมากำหนดยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุร่วมกัน อาทิ ทีมงานจิตอาสาในชุมชน ทีมอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน และแพทย์สาธารณสุขชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไปให้มีส่วนร่วมในพัฒนากิจกรรมสวัสดิการสุขภาวะของผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า

5.1 จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา พบว่า ด้านการรักษาดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจากทีมงานโรงพยาบาลศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ชุมชนตลาดเก่า มีทั้งทีมแพทย์ สาธารณสุขชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนลงพื้นที่ ติดตาม และตรวจสุขภาพประจำปี เป็นต้น ถึงแม้ว่าอย่างไรก็ตาม การดูแลของทีมแพทย์ และพยาบาลก็ยังไม่เพียงพอที่ตรงกับจำนวนผู้สูงอายุที่กำลังเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวจิ ภาษิตานนท์. (2560). ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา เขตบางแค พบว่า ศูนย์บริการสาธารณสุขยังมีจำนวนสาขาไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุและไม่มีแพทย์เฉพาะทางรักษาโรคที่มักจะเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ด้านการป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ ซึ่งพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับดูแลด้านการป้องกันและให้บริการความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุผ่านโครงการ กิจกรรม ของชมรม การตรวจสุขภาพประจำปี หรือบางกิจกรรมนั้นยังขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ และนอกเหนือจากนั้นได้รับความร่วมมืออย่างดีจากศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนในการลงมาให้ความรู้ด้านการป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาประการหนึ่งคือมีทีมสาธารณสุขที่ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ จึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวจิ ภาษิตานนท์ (2560) พบว่า ต้องการให้จัดบริการแก่ผู้สูงอายุที่อาศัยตาม มีแพทย์และพยาบาลที่เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ด้านส่งเสริมนันทนาการ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีข้อจำกัดด้านสถานที่การจัดกิจกรรมนันทนาการ เนื่องจากพื้นที่ในชุมชนส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย มีประชากรอยู่

อย่างหนาแน่น ขาดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ และส่วนใหญ่จะกางเต็นท์จัดกิจกรรมหน้าบ้านของประธานชมรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจาวรรณ สุกใส และ วิมลฤดี พงษ์หิรัญญ์. (2556) พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายผู้สูงอายุในชุมชน และสถานบริการสำหรับออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ด้านการส่งเสริมการมีงานทำและการมี

รายได้ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีรายได้ที่ยังไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน มีเพียงเงินสนับสนุนจากโครงการของรัฐบาลเพียงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะ พิลิน. (2561) ศึกษาแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่มีการจัดสวัสดิการด้านรายได้ และด้านความมั่นคงทางครอบครัวและคุ้มครองในครอบครัวกับความต้องการของผู้สูงอายุในหลาย ๆ ด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัย เกษม แก่นนาคบุญ. (2552) พบว่าผู้สูงอายุต้องการเงินช่วยเหลือ ต้องการกู้ยืมเงินจากลูกหลาน ต้องการให้รัฐจัดหางานให้ เป็นต้น และด้านการส่งเสริมช่วยเหลือทางสังคม พบว่า ชมรมผู้สูงอายุมีการจัดกิจกรรมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง เน้นการพบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งบางที่ขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรม ทางชมรมก็จะไปขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ ภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นต้น ซึ่งจุดนี้จึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัช บวรสมพงษ์. (2553) ศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเชิงประยุกต์ในการส่งเสริมการสวัสดิการผู้สูงอายุ กรณีศึกษาอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งเสริมและหนุนเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2. การสังเคราะห์แนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านสุขภาวะ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา ซึ่งสามารถอธิบายข้อค้นพบได้ดังนี้

ประการแรกควรให้มีการจัดสวัสดิการกองทุนสุขภาวะแก่กลุ่มผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ซึ่งจุดนี้ต้องการเน้นให้สมาชิกผู้สูงอายุสามารถมีเงินออมเงินประจำเดือน (สัจจะประจำเดือน) ของตนเองเพื่อเป็นหลักประกันเงินออมไว้สำหรับตนเองในอนาคต โดยมีรายได้เกิดจากการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน แล้วยำเงินนั้นไปฝากหรือออมไว้กับกองทุนสุขภาวะผู้สูงอายุในชุมชน รวมทั้งได้รับเงินสนับสนุนจากหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมาสมทบอีกด้วย มีการบริหารกองทุนในรูปแบบคณะกรรมการกองทุน มีโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน ซึ่งผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ศศิวิมล กองทรัพย์เจริญ, (2563) ได้ศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตตำบลตาสีห์ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า ภาพรวมผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความมั่นคงทางสังคม รองลง ที่พักอาศัย และรายได้ในครัวเรือน นอกจากนี้ผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสาน บุญโสภาคย์ และคณะ, (2564 : 123) ได้ศึกษากฎหมายและการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุไทย พบว่า การกระจายอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการและคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุจากรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐไปเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การออกกฎหมายประกันการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และการกำหนดให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นบริการที่มีชุมชนเป็นฐาน ซึ่งจุดนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดสวัสดิการด้านกองทุนสุขภาวะผู้สูงอายุ สามารถเป็นนวัตกรรมการดูแลและการยกระดับ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนระยะยาว อีกทั้งสามารถเพิ่มความมั่นคงทางด้านความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุขทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ

ประการที่สองควรให้มีการจัดสวัสดิการด้านการเยียวยาทางจิตใจเสมือนเป็นเป็นศูนย์กลางให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องของผู้สูงอายุในชุมชน สามารถรองรับเป็นศูนย์เรื่องร้องทุกข์ของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งจุดนี้สามารถตอบสนองความต้องการด้านจิตสวัสดิการสุขภาวะของผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม เช่นเดียวกันผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกศรินทร์ วิงพัฒน์ และโชติ บติรัฐ, (2565) ได้ศึกษาผลกระทบต่อนคุณภาพชีวิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่าผลกระทบต่อนคุณภาพชีวิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กล่าวคือ 4 ข้อเสนอแนะและมาตรการสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ 1) มาตรการด้านสาธารณสุข 2) มาตรการด้านเวชภัณฑ์ป้องกันผู้สูงอายุ 3) มาตรการด้านป้องกันปฏิบัติ และ 4) มาตรการด้านการให้ความช่วยเหลือเยียวยา ดังนั้นผลการศึกษาในครั้งนี้จึงสามารถยืนยันได้ว่านวัตกรรมด้านการเยียวยา หรือการให้คำปรึกษาทางจิตใจของผู้สูงอายุในชุมชน มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะสถานการณ์เปลี่ยนทางสังคม เศรษฐกิจที่รวดเร็วเช่นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชุมชนที่จะต้องมีการมีศูนย์ให้คำปรึกษาทางจิตใจของผู้สูงอายุ มีทั้งนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ คอยเป็นที่ปรึกษาหลักของชุมชน

ประการที่สาม ควรจัดสวัสดิการด้านการส่งเสริมสร้างอาชีพสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่า ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งเสริมอาชีพทางเลือกอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การมีรายได้ที่เพียงพอและมั่นคง ซึ่งจุดนี้ผู้สูงอายุมองว่ารายได้ที่ได้จากเบี้ยผู้สูงอายุ หรือได้รับสนับสนุนจากรัฐบาลในทุกเดือนนั้น ยังไม่เพียงพอมากนัก อันเนื่องจากบางครั้งเวลานั้น มีฐานะยากจน และยังคงเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวอีกหลายชีวิต เป็นต้น ดังนั้นการได้รับการส่งเสริมอาชีพทางเลือกจึงเป็นทางเลือกและทางรอดแก่ผู้สูงอายุในชุมชนเมือง นอกเหนือจากนั้นผู้สูงอายุมีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม ควรได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ซึ่งจุดนี้ผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับพระมหาณรงค์ชัย มูลสาร และคณะ, (2565) ได้ศึกษานวัตกรรมและกลไกการพัฒนาศักยภาพสุขภาวะผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พระสงฆ์เป็นศูนย์รวมจิตใจหลักร่วมกับปราชญ์ชุมชนที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านแพทย์แผนไทย ก่อตั้งชมรมสมุนไพรจาวอง นอกเหนือจากนั้นผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พายุ นาวาคุระ, (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุของบ้านหนองบ่อตำบลหนองบ่อ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุเริ่มจากการตระหนักว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีคุณค่าของชุมชน หากผู้สูงอายุสามารถมีรายได้เป็นของตนเองที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ ไม่ต้องพึ่งพารายได้จากลูกหลานและเบี้ยยังชีพจากภาครัฐแล้วทำให้มีศักดิ์ศรี และผู้สูงอายุมีสนใจจะเข้าฝึกอบรมอาชีพที่มีมาตรฐานเพื่อให้เกิดความรู้และทักษะในอาชีพ และจำทำให้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น เพียงพอที่เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ประการที่สี่ ควรให้มีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการผู้สูงอายุ จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุต้องการให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกมารวมตัว พบปะสังสรรค์

หว่างกัน โดยการจัดเตรียมพื้นที่ดังกล่าวนี้ต้องครบครันด้วยกายอุปกรณ์สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่มี ซึ่งจากผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธรณกร เส่งสอน, (2563) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างและสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก พบว่า ผลการวิเคราะห์กิจกรรมนอกสถานที่ของผู้สูงอายุใช้เวลาว่างนึ่งสมาธิมากที่สุด รองลงมาคือ ทำบุญ และพบปะสร้างสรรค์ ตามลำดับ และเช่นเดียวกันยังมีความสอดคล้องของ สมชาย สภา และคณะ, (2563) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้สูงอายุมีความสามารถในการปรับตัวหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

และประการสุดท้าย การจัดสวัสดิการด้านชุมชนแคร์ (Community Care) ซึ่งหมายถึง ชุมชนมีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการ การดูแล การช่วยเหลือ และการประสานกับหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ชุมชนสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน กิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจุดนี้ผลการศึกษาได้ตระหนักความสำคัญของชุมชนที่มีต่อการจัดสวัสดิการที่ครอบคลุมทุกช่วงวัย ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพแบบองค์รวม อาทิ ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ความรู้สึก สุขภาพ และสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตที่ดีควรมี ด้วยเหตุนี้ชุมชนแคร์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในระยะยาว จากจุดนี้ผลการศึกษาจึงมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของพระมหาฉัตรชัย มูลสาร และคณะ, (2565) ได้ศึกษานวัตกรรมและกลไกการพัฒนาคุณภาพสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน ศาสนา และภูมิปัญญาถิ่นนาเป็นฐานในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการสังเคราะห์กลไกการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุฯ พบว่า เกิดกลไกผู้นำพระสงฆ์กลไกการทำงานภาครัฐ กลไกทางสังคมของการช่วยเหลือกัน และกลไกอาสาสมัครในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของผู้สูงอายุในชุมชนในเขตเทศบาลทั้งหมดว่ามีความต้องการและจะพัฒนาไปในด้านใดตามลำดับความสำคัญและประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

1.2 ชุมชนควรร่วมกันจัดทำแผนด้านการพัฒนาชุมชนผู้สูงอายุด้านสุขภาพ ทั้งนี้ควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

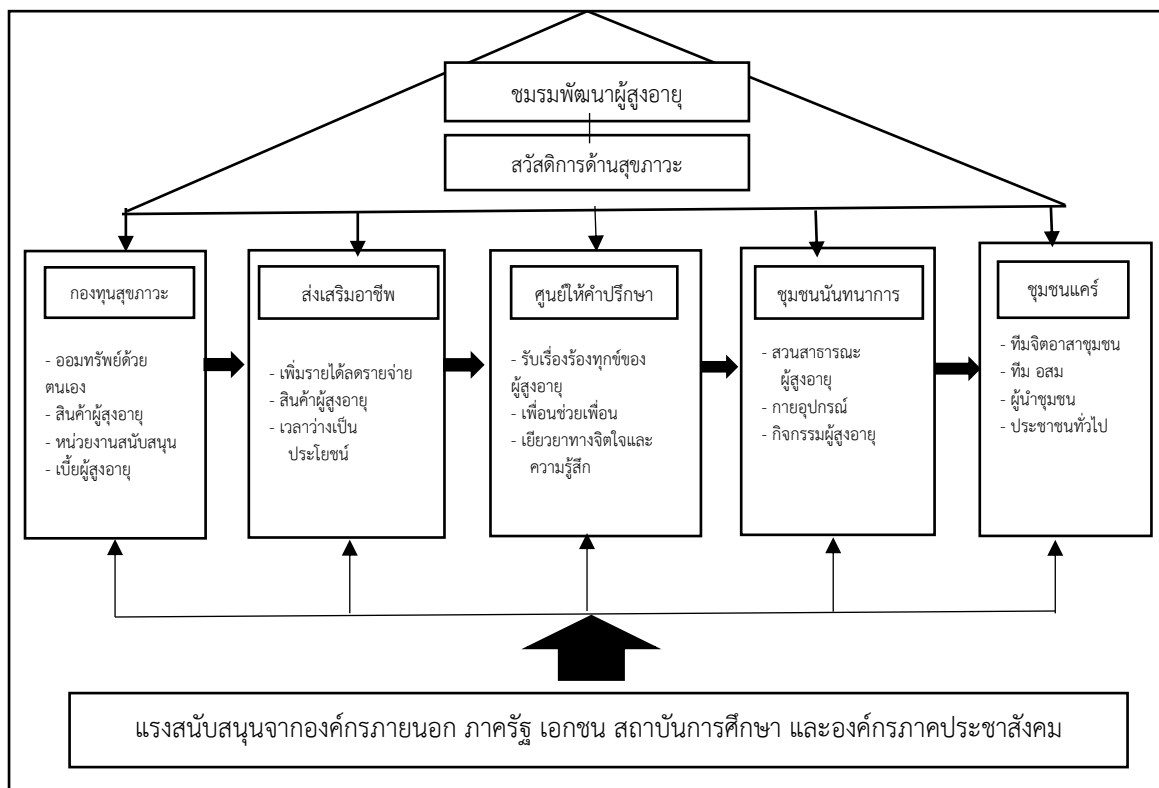
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หากมีการทำวิจัยควรเริ่มด้วยการศึกษากระบวนการศึกษากลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้หลักธรรมเป็นกลไกในการพัฒนาสุขภาพซึ่งจะนำไปสู่การขยายผลและเป็นชุมชนต้นแบบผู้สูงอายุต่อไป

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนาสุขภาพที่เกิดจากกระบวนการของกลุ่มผู้สูงอายุดังกล่าว เพื่อจะได้มีข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยแนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาวะผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา ที่ได้จากการสังเคราะห์จากกลุ่มผู้สูงอายุและชุมชน ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะที่มีคุณภาพครอบคลุมทั้งจิตใจ กาย และจิตวิญญาณ สรุปเป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 โมเดลแนวทางการสร้างนวัตกรรมการจัดสวัสดิการสุขภาวะของชมรมผู้สูงอายุ ชุมชนสามัคคี จังหวัดยะลา

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566). *สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566, จาก <https://www.dop.go.th/th/know/15/926>
- เกศรินทร์ วิงพัฒน์ และ โชติ บดีรัฐ. (2565). ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง อำเภอมะนัง จังหวัดพิจิตร. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(7), 138-148.

- คะนอง พิณ. (2561). รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกงศรี อำเภอนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 8(3), 98.
- จารุวรรณ สุกใส และ วิมลฤดี พงษ์ศิริบุญ. (2556). ปัญหาและความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. *วารสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัย*, 20(1), 46-56.
- ประสาน บุญโสภณ, ณภัช นธกิจไพศาล, ณัฐนันท์ ธรรมนิจุล, และ สิทธิชัย สุวรรณผล. (2564). กฎหมายและการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 22(1), 123-141.
- พระมหาฉัตรชัย มูลสาร, พระมหาวิเศษ สะหาบดี, พระมหาบุญนา ประทุมชาติ, พระครูสิริบรมธาตุ พิทักษ์ และ อุเทน ลาพิงค์. (2565). นวัตกรรมและกลไกการพัฒนาศักยภาพสุขภาวะผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชน ศาสนา และภูมิปัญญาล้านนาเป็นฐานในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการธรรมศาสตร์*, 22(1), 291-305.
- พายุ นาวาคุระ. (2564). แนวทางการพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุของบ้านหนองบ่อตำบลหนองบ่ออำเภอมืองอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานี. *มนุษยสังคมสาร (มสส.)*, 19(3), 21-41.
- มรวาน ดือระซอ, นูรอานีนา บือราเฮง, มะไซดี ดอเลาะ, ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์, และ สุปรียานุ่นเกลี้ยง. (2562). บทบาทของเทศบาลนครยะลาในการจัดการสุขภาวะเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในเมืองอำเภอมือง จังหวัดยะลา. [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม” (100-116). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- รณกร เสี่ยงสอน. (2563). พฤติกรรมการใช้เวลาว่างและสุขภาวะของผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ศศิวิมล กองทรัพย์เจริญ. (2563). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตตำบลลือห์ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพาชลบุรี).
- ศุภาวดี ภาษิตานนท์. (2560). การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา เขตบางแค. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- สมชาย สภา, สาริพันธ์ สุวรรณ, และ ชนกันทร บุญวัฒน์กุล. (2563). รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของผู้สูงอายุในอำเภอมืองจังหวัดอุดรธานี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 13(2), 145-156.
- สมปอง สุวรรณภูมิ. (2564). แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม. *วารสาร มจร. การพัฒนาสังคม*, 6(2), 220 - 232.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566, จาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=intro>
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2565). รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย. สืบค้น 15 เมษายน 2566, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>.

อัญชลี พงศ์เกษตร, ชูฮัยลา สะมะแอ, กมลวรรณ วนิชชานนท์, กรกฎ พงศ์เกษตร, และ ศุภฤกษ์
วิทย์กุล. (2562). ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครยะลา: กรณีศึกษาชุมชนฝั่ง
เมือง 4. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 6(3), 14-26.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง ในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

วันจักร น้อยจันทร์*, ศุภานัน สินสมบุญ

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: wanchak.no@ssru.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม จำนวน 360 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และสถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วย โดยสร้างแบบสอบถามขึ้นจากการตรวจสอบเอกสาร ทฤษฎีของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงจากแบบสอบถามอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันตามความเหมาะสม เพื่อรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานเบา) มีการกระทำความผิดเฉลี่ยอยู่ที่ 1.49 ครั้ง และการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานหนัก) การกระทำความผิดเฉลี่ยอยู่ที่ 0.60 ครั้ง และการกระทำความผิดรวมทั้งสองรูปแบบเฉลี่ยอยู่ที่ 2.09 ครั้ง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ($p\text{-value} = .019$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.154 ($p\text{-value} = .008$) ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.131 ($p\text{-value} = .013$) ปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.138 ($p\text{-value} = .006$) และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลง มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.242 ($p\text{-value} = .000$) มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.044 ($p\text{-value} = .0321$) ไม่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด

คำสำคัญ: กระทำความผิด, ยาเสพติด, ผู้ต้องขัง, ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง, กรมราชทัณฑ์

Factors contributing to drug offences committed by prisoners in a special women's Correctional Facility. Department of Corrections, Ministry of Justice

Wanchak Noichan*, Supanun Sinsombun

College of Political and Governance, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: wanchak.no@ssru.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

The objectives of this research are: 1. To study drug offences committed by prisoners in special Correctional Facilities; Ministry of Correctional Services, Ministry of Justice, and 2. To study the factors affecting drug offenses. This study is quantitative research. The population used in this study prisoners in a special women's Correctional Facility. Department of Corrections, Ministry of Justice. The statistics used in the research include mean and standard deviation, mean comparison statistics between two independent groups of variables, average comparison statistics between 2 or more groups of variables, and multiple regression equation analysis statistics.

The results of the study showed that 1) The subjects were guilty of drug-related offences (light penalty), the average offense was 1.49 and drug offenses (heavy penalty), the average offense was 0.60. The average number of offences committed in both was 2.09. 2) Factors affecting drug-related offences (p -value= .019) were statistically significant at 0.05. These include different fellowship factors regression correlation coefficient was 0.154 (p -value= .008). Values and beliefs is 0.131 (p -value= .013). Different reinforcement factors 0.138 (p -value= .006) and imitation factors 0.242 (p -value= .000). The impact of drug crimes. The knowledge and understanding of drugs. The regression correlation coefficient 0.044 (p -value= .0321). It has no effect on the commission of drug offenses.

Keywords: Offender, Drug, Prisoners, Special Women's Correctional Facility, Department of Corrections

บทนำ

สังคมไทยในอดีตมีค่านิยมให้ผู้หญิงมีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นภรรยา เป็นแม่ของลูก และดูแลครอบครัว สังคมโดยรวมผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคม สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกของชีวิต ภรรยาจำนวนหนึ่งต้องเผชิญกับความยากจน พวกเขาจึงแก้ปัญหาด้วยการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ทั้งนี้ เพื่อให้ได้เงินมารวดเร็วและมากพอในการดำรงชีวิต ปัจจุบันผู้หญิงที่เป็นภรรยากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ การกระทำความผิดมีหลายรูปแบบ โดยเริ่มจากการครอบครอง การเสพ การจำหน่าย และการสมคบ การกระทำความผิดมีสามอยู่เบื้องหลัง เป็นผู้แนะนำ ชักชวน และบังคับให้เธอกระทำความผิด ในที่สุดการบังคับใช้กฎหมายทำให้ภรรยาเหล่านี้ต้องถูกลงโทษจองจำในทัณฑสถาน หหมดโอกาสในการเลี้ยงดูบุตร และการพัฒนาตัวเองในการดำรงชีวิตด้วยความสุข (นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, 2563) รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ (2566) คดีพระราชบัญญัติยาเสพติดทั่วประเทศ สํารวจโดยกรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 มกราคม 2566 พบว่า มีผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งสิ้น 206,361 คน หรือเทียบเท่าย้อยละ 78.67 ของผู้ต้องขังทั่วประเทศ จะเห็นได้ว่าคดียาเสพติดนับว่าเป็นคดีที่พบผู้ต้องหามากที่สุดเมื่อเทียบกับคดีอื่น ๆ ในประเทศไทย สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดีพระราชบัญญัติยาเสพติดแบบแยกตามประเภทของตัวยา 3 อันดับที่มีพบมากที่สุด ได้แก่ 1. เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จำนวน 129,686 คน 2. ยาไอซ์ จำนวน 17,762 คน 3. กัญชา จำนวน 1,051 คน สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดี พระราชบัญญัติ ยาเสพติดแบบแยกตามประเภทคดี 3 อันดับที่มีพบมากที่สุดได้แก่ 1. รวมประเภทยาเสพติดเพื่อจำหน่าย จำนวน 149,214 คน 2. ครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 119,464 คน และ 3. รวมประเภทเสพ จำนวน 22,364 คน โดยมีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นเพศหญิงคิดเป็นประมาณร้อยละ 11.40 ของทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูง

ปัจจุบันประเทศไทยมีทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม เปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์ที่จะบำบัดรักษาอบรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังหญิงที่ต้องโทษเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษ ซึ่งแต่เดิมถูกคุมขังปะปนรวมกันอยู่กับผู้ต้องขังคดีประเภทอื่นๆ และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ควบคุมบำบัดรักษาแยกเป็นเอกเทศ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังหญิงเด็ดขาด คดียาเสพติดให้โทษ กำหนดโทษไม่เกิน 10 ปี มีทั้งผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในการเสพและจำหน่าย ซึ่งแยกขังไว้ต่างหากจากกันให้การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง ดำเนินการ ด้านการอบรม พัฒนา ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพ การใช้แรงงาน ตลอดจนจัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์ และสุขอนามัย แก่ผู้ต้องขัง

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจปัจจัยที่ส่งผลการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของเพศหญิง
ซึ่งเป็นผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน
บำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวง
ยุติธรรม จำนวน 1,184 คน (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์
กระทรวงยุติธรรม จำนวน 360 คน ได้มาโดยวิธีการคำนวณจากสูตรของ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

N แทน ขนาดของประชากร

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,184}{1+1,184(0.0025)}$$

$$n = \frac{1,184}{1+2.96}$$

$$n = \frac{1,184}{3.96}$$

$$n = 298.989899 \approx 299 \text{ คน หรือ } 300 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 300 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 เป็น 360 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วยตัวเอง (Self-Administration) โดยสร้างแบบสอบถามขึ้นจากการตรวจสอบเอกสาร ทฤษฎีของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงจากแบบสอบถามอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันตามความเหมาะสม เพื่อรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) เช่น เพศ การศึกษา ความเป็นอยู่ เครือข่ายสังคม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลแบบต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความผูกพันทางสังคม โดยแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ตัวเลือกและเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด โดยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคชั้น มี 5 ระดับ จำนวนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ตัวเลือกและเลือกคำตอบได้เพียงข้อเดียว ตามลำดับ

5 หมายถึง มากที่สุดมีพฤติกรรมเป็นประจำ

4 หมายถึง มากมีพฤติกรรมเป็นประจำ

3 หมายถึง ปานกลางมีพฤติกรรมปานกลาง

2 หมายถึง น้อยมีพฤติกรรมนานๆครั้ง

1 หมายถึง น้อยที่สุดไม่มีพฤติกรรมนั้นเลย

3. วิธีการวิจัย

3.1 ขอหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม เพื่อออกหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามจัดส่งไปยังทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม โดยประสานงานขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายธุรการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยผู้วิจัยอธิบายถึงข้อมูลของโครงการโดยย่อ วัตถุประสงค์ของโครงการ สาเหตุที่ถูกละเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่พึงมีระหว่างกระบวนการวิจัย การจัดการกับข้อมูลและการทำลายเอกสาร จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม และรับแบบสอบถามคืน

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทุกฉบับ เพื่อดำเนินการประมวลผลการวิจัย

4. สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การกระทำผิดของในคดีอาญาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม โดยใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลระดับความผูกพันทางสังคมและปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำความผิด โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่า

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2540)

$$\begin{aligned}\text{สูตรอันดับภาคส่วน} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนของความคิดเห็นได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41- 4.20	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61- 3.40	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง น้อยที่สุด

4.3 การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน

ตารางที่ 1 การกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

การกระทำความผิดในคดียาเสพติด	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1.การกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานเบา)	1.49	0.843	น้อยที่สุด
2.การกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานหนัก)	0.60	0.866	น้อยที่สุด
3.การกระทำความผิดรวมสองรูปแบบ	2.09	1.318	น้อย

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการกระทำความผิดในคดียาเสพติด(โทษสถานเบา) มีการกระทำความผิดเฉลี่ย 1.49 ครั้งและ การกระทำความผิดในคดียาเสพติด(โทษสถานหนัก) การกระทำความผิดเฉลี่ย 0.60 ครั้ง และการกระทำความผิดรวมทั้งสองรูปแบบเฉลี่ย 2.09 ครั้ง

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน บำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถาน บำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1.ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด	7.77	1.731	มาก
2.ปัจจัยด้านการเรียนรู้ทางสังคม	2.40	0.828	ปานกลาง
3.ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ	2.67	1.392	ปานกลาง
4.ปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง	1.52	0.700	น้อยที่สุด
5.ปัจจัยด้านการเลียนแบบ	1.73	0.660	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 7.77$, s.d. = 1.731) มีปัจจัยด้านการเรียนรู้ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40$, s.d. = 0.828) มีปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, s.d. = 1.392) มีปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่างอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.52$, s.d. = 0.700) และมีปัจจัยด้านการเลียนแบบอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.73$, s.d. = 0.660)

2.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุความผูกพันระหว่างความรู้ความเข้าใจและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุความผูกพันระหว่างความรู้ความเข้าใจและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติด

ปัจจัย	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1.ความรู้ความเข้าใจต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติด(X_1)	0.044	0.044	0.048	0.994	0.321
2.การคบหาสมาคมที่แตกต่าง(X_2)	0.154	0.058	0.153	2.658	0.008
3.ค่านิยมและความเชื่อ(X_3)	0.131	0.053	0.155	2.482	0.013
4.การเสริมแรงที่แตกต่าง(X_4)	0.138	0.050	0.152	2.750	0.006
5.การเลียนแบบ(X_5)	0.242	0.046	0.264	5.197	0.000
(ค่าคงที่)	1.365	0.449		3.044	0.003
$r = 0.211$, $r^2 = 0.045$, $r^2_{\text{Adjusted}} = 0.028$, $F = 2.743$, $\text{Sig.} = .019$					

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความแปรปรวนในพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติด ได้แก่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ ปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง และปัจจัยด้านการเลียนแบบ สามารถสามารถอธิบายความผันแปรของการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คิดเป็นร้อยละ 2.80 ($p\text{-value} = .019$)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด พบว่า

ปัจจัยด้านการเลียนแบบ (X_5) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.242 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านการเลียนแบบ 1 หน่วย การกระทำความผิดในคดียาเสพติดจะเพิ่มขึ้น 0.242 หน่วย

ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (X_2) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.154 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง 1 หน่วย การกระทำความผิดในคดียาเสพติดจะเพิ่มขึ้น 0.154 หน่วย

ปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง (X_4) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.138 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง 1 หน่วย การกระทำความผิดในคดียาเสพติดจะเพิ่มขึ้น 0.138 หน่วย

ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ (X_3) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.131 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ 1 หน่วย การกระทำความผิดในคดียาเสพติดจะเพิ่มขึ้น 0.131 หน่วย

ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด (X_1) มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอย เท่ากับ 0.044 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด 1 หน่วย การกระทำความผิดในคดียาเสพติดจะเพิ่มขึ้น 0.044 หน่วย ซึ่งถือว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.365 + 0.242 (X_5) + 0.154 (X_2) + 0.138 (X_4) + 0.131 (X_3) + 0.044 (X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.264 (X_5) + 0.153 (X_2) + 0.155 (X_4) + 0.152 (X_3) + 0.048 (X_1)$$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กลุ่มตัวอย่างที่มีการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานเบา) มีการกระทำความผิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.49 ครั้ง อยู่ในระดับ มากที่สุด และการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานหนัก) การกระทำความผิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.60 ครั้ง และการกระทำความผิดรวมทั้งสองรูปแบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.09 ครั้ง โดยจะเห็นว่าในภาพรวมทั้งค่าเฉลี่ยการกระทำความผิดยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนเฉลี่ยที่มากกว่า 2 ครั้ง ซึ่งการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (โทษสถานเบา) มีจำนวนครั้งเฉลี่ยที่มากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทลงโทษของผู้จำคุก หรือมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติด ให้โทษประเภท 1 ระบุว่าหากมียาเสพติดในปริมาณไม่เกิน 20 กรัม จะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 400,000-5,000,000 บาท แต่หากมียาเสพติดเพื่อจำหน่ายในปริมาณที่มากกว่า 20 กรัมขึ้นไป โทษสูงสุดที่ได้รับคือ ประหารชีวิต ซึ่งโทษดังกล่าวทำให้ผู้จำคุกเกิดความ

หวาดกลัว และวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราพร ชูศักดิ์ และ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2561) ที่ศึกษาเรื่อง ความรุนแรงในการกระทำความผิดของผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด พบว่า ผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติดส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.4 จำหน่ายยาเสพติดในปริมาณไม่เกิน 20 กรัม

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด พบว่า ปัจจัยด้านการเลียนแบบ ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ปัจจัยด้านการเสริมแรงที่แตกต่าง ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการณ์การเลียนแบบจะสามารถอธิบายตามแนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยาของ Bandura (1977) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากนั้นเป็นการสังเกตจนเกิดการเลียนแบบเพราะมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าเด็กจะเห็นพ่อ แม่ เพื่อน หรือแม้กระทั่งบุคคลจากสื่อต่าง ๆ ทำพฤติกรรมเช่นใด ก็จะมีซึมซับพฤติกรรมนั้นมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งนั่นทำให้ปัจจัยด้านการเลียนแบบส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์การกระทำผิดมากที่สุด

รองลงมา ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง โดย Burgess และ Aker (1966). ได้อธิบายว่า เป็นกระบวนการซึมซับเอาค่านิยมและความเชื่อ ในเรื่องการละเมิดกฎหมายและการไม่ละเมิดกฎหมายของคนเราเข้ามาไว้ในใจของคนเรา และได้ขยายเพิ่มเติมในเรื่องการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันว่าการคบหาสมาคมนี้เป็นทั้งทิศทางปฏิสัมพันธ์ (Interactional Dimension) และทิศทางของบรรทัดฐานทางสังคม (Normative Dimension) (1) ทิศทางของการปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การคบหาสมาคมและการปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับบุคคลอื่นที่มีพฤติกรรมเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ค่อนข้างแน่นอนหรือเป็นการเฉพาะ (Certain Kinds of Behavior) และหมายความรวมถึงการปฏิสัมพันธ์โดยทางอ้อมกับบุคคลที่ได้พาดพิงถึงหรืออ้างถึงอีกส่วนหนึ่งซึ่งไม่เหมือนพฤติกรรมโดยทั่วไป (2) ส่วนทิศทางของบรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง บรรทัดฐานทางสังคมและค่านิยมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่มคนหรือสังคม (Different Patterns of Norms and Values) ซึ่งคนคนนั้นได้เข้าไปเรียนรู้จากกลุ่มคนดังกล่าว การเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ยังเป็นการเรียนรู้ในเรื่องค่านิยมและความเชื่อในเรื่องการละเมิดกฎหมายและไม่ละเมิดกฎหมายอยู่ แต่ยังหมายรวมถึงการเรียนรู้ในเรื่องของตัวแบบ (Modeling) ที่จะเป็นแบบอย่างของการเลียนแบบ (Imitation) รวมทั้งการเสริมแรงที่แตกต่างกันเข้ามาเกี่ยวข้องกับกลไกการเรียนรู้อีกส่วนหนึ่งด้วย บุคคลที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ก็คือครอบครัวและเพื่อน ส่วนละแวกบ้าน วัด โรงเรียน ครู อาจารย์ หมอ นักกฎหมาย ฯลฯ จะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดาวัลย์ ช่วยกำลัง (2564) ที่ศึกษาเรื่องความผูกพันทางสังคมกับการเล่นพินอออนไลน์ของนักเรียน กรุงเทพมหานคร พบว่าครอบครัวนั้นมีผลต่อการพฤติกรรมการณ์การกระทำความผิดมากที่สุด คิดเป็นประมาณร้อยละ 17

ปัจจัยด้านค่านิยมและความเชื่อ Aker (1998). ได้อธิบายว่า ค่านิยมและความเชื่อของคนเรามี 2 ประเภทด้วยกันคือ ค่านิยมและความเชื่อโดยทั่วไปและค่านิยมและความเชื่อที่เป็นการเฉพาะ ค่านิยมและ

ความเชื่อโดยทั่วไปนั้นหมายถึงความเชื่อ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี นิยม และบรรทัดฐานต่างๆ ของสังคมที่ทำให้คนชื่นชอบหรือยอมรับที่จะประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม รวมทั้งไม่ชื่นชอบหรือยอมรับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมดังกล่าวหรือเป็นการกระทำความผิดนั้นเอง โดยค่านิยมและความเชื่อที่เป็นการเฉพาะนั้นหมายถึงค่านิยมและความเชื่อที่จะกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นการเฉพาะ หรือความเชื่อในเรื่องผลพวงที่ตามมาจากการกระทำที่เป็นการเฉพาะนั้นๆ เช่น บางคนเห็นว่าการลักทรัพย์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็อาจเห็นว่าการเสพกัญชาเป็นสิ่งผิดกฎหมายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น การละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดจึงสามารถกระทำได้ ฉะนั้นหากคนเรามีค่านิยมและความเชื่อที่ชื่นชอบหรือยอมรับการกระทำความผิดมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่จะกระทำความผิดก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนั้นเอเคอร์ก็ยังเห็นว่า ค่านิยมและความเชื่อที่ชื่นชอบหรือยอมรับการกระทำความผิดนั้นมีพื้นฐานที่สำคัญมาจากค่านิยมที่เชื่อว่าการกระทำความผิดเป็นสิ่งที่ถูกต้องไม่ผิดศีลธรรม ผนวกกับค่านิยมที่ปฏิเสธความรับผิดชอบต่อการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นอีกส่วนหนึ่ง การปฏิเสธความรับผิดชอบต่อการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนี้เป็นค่านิยมและความเชื่อเดียวกันกับเทคนิคความเป็นกลางหรือเทคนิคการโยนความผิดให้กับผู้เสียหายของ Sykes and Matzy (1957) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสฤชต์ พ่วงระหงส์ (2562) ซึ่งศึกษาเรื่องค่านิยมและความเชื่อในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการกระทำความผิดที่แตกต่างกันตามไปด้วยโดยพบว่ายิ่งมีความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับการกระทำความผิดมากเท่าใด ยิ่งมีพฤติกรรมการกระทำความผิดมากตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านการเลียนแบบ มีผลการการกระทำความผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเริ่มการปูพื้นฐานในการป้องกันการกระทำความผิดในคดียาเสพติดตั้งแต่ครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และเพื่อเป็นการป้องกันการเลียนแบบของเด็กและเยาวชน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การคบหาสมาคมที่แตกต่าง มีผลการการกระทำความผิดในคดียาเสพติด หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะเพศหญิง ได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำสิ่งเป็นประโยชน์ เช่นการเล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมเพื่อความบันเทิงต่างๆ และที่สำคัญควรมีช่องทางให้เด็กและเยาวชนสามารถรวมกลุ่มกันและเกิดรายได้สำหรับเลี้ยงตนเองและครอบครัว เพื่อป้องกันการรวมกลุ่มกันและยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมและความเชื่อ มีผลการการกระทำความผิดในคดียาเสพติด หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสถานศึกษา ควรมีการรณรงค์และปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อที่

ดีให้แก่เยาวชน และป้องกันการปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อที่ไม่ดี โดยเฉพาะทางสื่อสังคมออนไลน์ ที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในกลุ่มประชากรที่กว้างยิ่งขึ้น เช่นศึกษาทั้งประเทศ หรือศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรศึกษาการกระทำผิดในกรณีอื่นๆ นอกจากยาเสพติด เพื่อให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรนำเอาทฤษฎีทางอาชญาวิทยาอื่นๆมาใช้เพิ่มมากขึ้น เพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2566). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ คดีพระราชบัญญัติยาเสพติดทั่วประเทศ. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2566. จาก http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2023-01-01&report=drug.
- กฤษฎาวัลย์ ช่วยกำลัง. (2564). ความผูกพันทางสังคมกับการเล่นพนันออนไลน์ของนักเรียนกรุงเทพมหานคร. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม*, 3(1), 12-23.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2540). การวิเคราะห์สถิติ:สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร ชูศักดิ์ และ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2561). ความรุนแรงในการกระทำความผิดของผู้ต้องขังหญิงคดีจำหน่ายยาเสพติด. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 7(1), 146-156.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2563). ผู้หญิงกับยาเสพติด. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 46(1), 1-18.
- สฤกษ์ พ่วงระหงส์. (2562). ค่านิยมและความเชื่อในการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม*, 1(1), 49-57.
- Akers, R. L. (1998). *Social Learning and Social Structure: A general theory of crime and deviance*. Boston, MA: Northeastern University Press.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Burgess, R. L. & Akers, R. L. (1966). A Differential Association-Reinforcement Theory of Criminal Behavior. *Social Problems*, 14(2), 128-147.
- Sykes, G. M. & Matza, D. (1957). Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency. *American Sociological Review*, 22(6), 664-670.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper. & Row.

การศึกษาบริบทชุมชนเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลที่ช่วยเพิ่มขีด ความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แบรนด์ “กาหลง” :กรณีศึกษากลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห*, ก้องกิตติกร บุญช่วย, ลัดดา ประสาร, ธีระ ราชอาพล, พินิจ ดวงจินดา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

E-mail: aleksuwannakhae@gmail.com*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ สัญญาเลขที่ A17F650113 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและการทำความเข้าใจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล และเพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลแก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจและสมาชิกชุมชนที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์จากกาหมาก โดยการศึกษาเอกสาร ประยุกต์ใช้ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการตีความ วิเคราะห์ อภิปรายผลการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัยจำนวน 23 คน โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ วิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมเวทีชุมชน การสนทนากลุ่มแบบพบหน้าและผ่านแอปพลิเคชันไลน์ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสามเส้า ผลการศึกษาทำให้ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจของชุมชน การตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากกาหมาก ปัญหาสำคัญที่กำลังเผชิญ และความต้องการของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ คณะผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาศึกษาบริบทชุมชนนี้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลด้วยการใช้สมาร์ตโฟนในการจำหน่ายสินค้ายุคใหม่แก่ตัวแทนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากการประเมินผลการอบรมพบว่าผู้เข้าร่วมการอบรมได้รับความรู้และการฝึกปฏิบัติในด้านการสื่อสารสินค้า เทคนิคการใช้คำเพื่อการโพสต์ขายสินค้า การสร้างตราสินค้า การเลือกใช้สี การเลือกกลุ่มลูกค้า และการสร้างเนื้อหา ที่สามารถนำไปใช้เพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักและตัดสินใจซื้อในตลาดออนไลน์ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

คำสำคัญ: การศึกษาบริบทชุมชน, ทักษะการรู้ดิจิทัล, แบรนด์กาหลง, วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเตาหมาก, ขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์

**A study of community contexts for developing digital literacy skills
that enhance competitiveness of Kalong brand products: A
case study of Tao-Mak community enterprises at Tungpak
village Tungnui subdistrict Kuaunkalong district in Satun Province**
Yaowaluk Suwannakhae*, Kongkidakorn Boonchuay, Ladda Prasan, Teera Rachapol,

Pinit Duangchinda

Thaksin University

E-mail: aleksuwannakhae@gmail.com*

*Corresponding author

Abstract

The research is part of a research project funded by Thailand Science Research and Innovation (TSRI) and Program Management Unit on Area Based Development (PMU A) the contract number is A17F650113. This study was conducted to get understanding of community enterprise context at BanTungpak Tungnui Kuaunkalong Ampore in Satun Province. Another objective was to develop digital literacy skills for community enterprise members that help increasing the competitiveness of dry betel leave products. Researchers reviewed relevant documents from several information sources, applied hierarchy of needs theory and the participatory theory for translating, data analysis, discussion. The main informants of this research were 23 persons. Data collections utilized qualitative research methods such as documentary study, participant observations, participation in public stage activities, face-to-face discussion, LINE application and in-depth semi-structured interviews. The triangulation is used to increase the credibility and validity of data analysis. The study results provide information about community history, community physical characteristics, society, community economy, establishment of a community enterprise to create products from dry betel leaves, addressing pain points faced by the community enterprise, and community enterprise members needs. Researchers use results of community context study as guidelines for organizing knowledge transfer workshops for improving digital literacy skills by using smartphones to sell community enterprise products to members. Regarding the training assessment, it was found that participants gained knowledge and practice in product dissemination, branding, color selection, customer selection, and digital content creation. This can be used to enhance the competitiveness of the product, make it widely known, and make purchasing decisions in the online market through various social media channels.

Keywords: Community Study, Digital Literacy Skills, Kalong Brand, Tao-Mak Community Enterprises, Product Competitiveness

บทนำ

การศึกษาบริบทชุมชนเป็นกระบวนการในการเข้าไปศึกษา เรียนรู้ทำความเข้าใจเรื่องราวของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอดีต สถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยแวดล้อมในชุมชน การทำความเข้าใจชุมชนก่อนที่จะลงมือทำงานถือซึ่งเป็นหัวใจสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน เพราะนอกจากจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาได้อย่างตรงความต้องการและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชนแล้ว ยังทำให้สามารถให้คำแนะนำร่วมกับชุมชนได้ง่าย ราบรื่น และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย (ครุฑิต พุทธิโกษา, 2554) การทำความเข้าใจชุมชนทำให้ได้รู้ถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อชุมชนและบุคคล ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น โดยบุคคลจะมีความรู้สึกว่าเป็น ส่วนหนึ่งของชุมชนที่อาศัยอยู่ มีความรู้สึกผูกพัน ต่อบุคคลอื่นในชุมชน รวมทั้งมีค่านิยม ความเชื่อและมี ความสนใจที่คล้ายคลึงกัน (Chaskin, Brown, Ventkatesh, & Vidal, 2001)

การศึกษาบริบทชุมชนกรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูลเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2566) เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะเป็นตัวช่วยที่สำคัญในการเพิ่มผลิตภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรได้ ดิจิทัลเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการช่วยยกระดับการทำเกษตรได้แก่ 1) เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ (mobile technology) ที่ช่วยเชื่อมต่อเกษตรกรเข้ากับตลาด ผู้ขายปัจจัยการผลิต ผู้บริโภค เจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง และช่วยให้เกษตรกรสามารถช่วยสร้างและเข้าถึงข้อมูลและความรู้ 2) แพลตฟอร์มธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) จะช่วยเชื่อมต่อให้เกษตรกรสามารถซื้อขายโดยตรงกับผู้ซื้อผลผลิต และผู้ขายปัจจัยการผลิตโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น และยังสามารถทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าได้ผ่านแพลตฟอร์ม จากการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดน่าน จำนวนกว่า 40 ราย เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือพบว่า เกษตรกรเกือบทุกรายที่มีสมาร์โฟนใช้ LINE เป็นช่องทางหลักในการสื่อสาร ส่งต่อข้อมูล และกระจายข่าว ทั้งระหว่างเพื่อนเกษตรกรกับหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าชุมชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่เกษตร ทักษะการใช้งานLINE ของเกษตรกรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีแม้จะมีอายุมาก (ลัทพร รัตนวรารักษ์, โสมรศม์ จันทรัตน์, ขนกานต์ ฤทธิพันธ์, บุญธิดา เสงี่ยมเนตร, อุกฤษ อุดมทะเลชะ, รัสรินทร์ ชินโชติธีรนนท์ และกัมพล ปันตะแก้ว, 2562)

การพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนฯ แต่ละคนควรมีทักษะในการค้นหา ประเมิน และสื่อสารข้อมูลโดยการพิมพ์หรือแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความสามารถด้านเทคนิคและความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารเพื่อสร้าง ประเมินและแบ่งปันข้อมูล นอกจากนี้การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการประกอบไปด้วยสี่ระดับคือ การใช้งานขั้นพื้นฐาน แอปพลิเคชัน การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง และสามมิติ คือ ความรู้ความเข้าใจ สังคมและทางเทคนิค โดยในระดับต่ำสุดผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การเข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสารพื้นฐานเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการด้านความปลอดภัยและข้อมูล ในระดับความรู้ด้านดิจิทัลที่สูงขึ้น ผู้ประกอบการจะสามารถควบคุมและจัดการเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ซับซ้อนมากขึ้นซึ่งช่วยส่งเสริมความสามารถ

ด้านนวัตกรรมในการลงทุน หากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นก็จะทำให้สามารถส่งเสริมการตลาดสื่อสารไปยังผู้บริโภคเพื่อให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้น หากผู้ประกอบการมีความรู้ด้านดิจิทัลแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น โซเชียลมีเดียจะทำให้สามารถรับรู้คำติชมต่างๆ สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน และส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับแบรนด์สินค้าได้ (Wikipedia, 2023)

นอกจากนี้การศึกษาบริบทชุมชนยัง ทำให้สามารถจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ การสร้างแผนธุรกิจที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ได้อย่างตรงความต้องการ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์จากกบหมากแบรนด์ “กาหลง” ในด้านการสื่อสารที่มีศักยภาพกับลูกค้าและความสามารถด้านช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การสร้างความสัมพันธ์ทางช่องทางการจัดจำหน่าย การปรับเปลี่ยนช่องทางการขาย ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (ศตายุ รมเย็น, 2562) หลังวิกฤตการแพร่ระบาดโควิด 19 และสถานการณ์ของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่นานอน คาดการณ์ได้ยาก ซึ่งการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติโดยพิจารณาจากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและจุดเด่นทางธรรมชาติที่นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนารูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ส่งเสริมการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีของประชาชน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนด้านประวัติชุมชน ข้อมูลทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
2. เพื่อพัฒนาทักษะการรู้จักดีทั้งแก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ และสมาชิกชุมชนที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์จากกบหมาก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกจากบุคคลจากชุมชนและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ที่มีความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการสัมภาษณ์ เป็นผู้อาศัย ใช้ชีวิตอยู่ ณ หมู่ 9 ตำบลทุ่งนุ้ย บ้านทุ่งพัก อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล มาเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวน และผู้ที่มีส่วนร่วมในกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก จำนวน 23 คน ประกอบด้วยปราชญ์ชุมชน ชาวบ้านดั้งเดิมของควนกาหลง ตัวแทนวิสาหกิจชุมชน ชาวบ้านที่มีอายุตั้งแต่ 18-65 ปีขึ้นไป ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยนี้ โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเชิงคุณภาพได้แก่ วิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมเวทีชุมชน การสนทนากลุ่มแบบพบหน้าและผ่านแอปพลิเคชันไลน์ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมี

โครงสร้าง ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2565 ถึง มกราคม 2566 คณะผู้วิจัยลงพื้นที่นัดหมายสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับบริบทชุมชนกับด้านประวัติชุมชน ข้อมูลทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาที่กำลังเผชิญ ครั้งแรกในวันที่ 13 กรกฎาคม 2565 ครั้งที่สองในวันที่ 20 กรกฎาคม 2566 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการเข้าร่วมกิจกรรมเวทีชุมชนที่สำคัญตามกำหนดการของโครงการวิจัยหลัก เช่น กิจกรรมเปิดตัวโครงการวิจัยในลักษณะเวทีชุมชน ภายใต้ทีมงาน “กาหลง เรามีสัญญากับธรรมชาติ” ในวันที่ 16 มิถุนายน 2565 ที่ทุกหน่วยงานได้แสดงเจตนารมณ์ร่วมกัน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้นำหน่วยงานในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมเปิดตัวครบถ้วนทุกหน่วยงาน และได้รับเกียรติจากนายอำเภอควนกาหลง ร่วมเวทีชุมชนในครั้งนี้ด้วย การสนทนากลุ่มแบบพบหน้าและสังเกตการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันไลน์ของกลุ่มต่างๆ ที่ตั้งขึ้นต่อเนื่องเป็นเวลาหลายเดือน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ประกอบคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการตอบคำถามและเล่าเรื่องราวโดยประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชนในด้านต่างๆ ประกอบประกอบด้วยประวัติชุมชน ข้อมูลทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ได้แก่ ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ก่อนใช้สัมภาษณ์จริง

4. วิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วทำการตรวจสอบด้วยวิธีการสามเส้าด้านข้อมูล ด้านผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล และด้านทฤษฎีด้านดังนี้

4.1 ด้านข้อมูล เป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ว่ามีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งสารสนเทศพบได้ข้อค้นพบมาเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง เช่น เปรียบเทียบข้อมูลจากการสังเกตกับการสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับสิ่งที่พูด เพื่อตรวจสอบความแน่นอนของคำพูดในเรื่องเดียวกันแต่ละเวลา เปรียบเทียบมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากปรากฏการณ์ที่ศึกษา เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคน

4.2 ด้านผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล เป็นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างก็นำมาเปรียบเทียบกับได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้มีความเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง

4.3 ด้านทฤษฎี เป็นการใช่มุมมองของทฤษฎีแตกต่างกันได้แก่ ทฤษฎีความต้องการ และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนมาพิจารณาตีความ วิเคราะห์ อภิปรายผลจากการรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's hierarchy of needs)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นหนึ่งในทฤษฎีแรงจูงใจที่เป็นที่รู้จักและนิยมมากที่สุด อับราฮัม มาสโลว์ได้แนะนำแนวคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นของความต้องการเป็นครั้งแรกในปี 1943 รายงานชื่อว่า *"A Theory of Human Motivation"* และเสนอแนวคิดนี้อีกครั้งในหนังสือเล่มต่อมาของเขาชื่อ *"Motivation and Personality"* ลำดับขั้นความต้องการนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้คนมีแรงจูงใจในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อนที่จะก้าวไปสู่ความต้องการขั้นสูงอื่น ๆ ความต้องการ 5 ขั้นประกอบด้วย 1) ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การรักษาภาวะสมดุลต่างๆของร่างกาย 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย เช่น ความมั่นคงทางการเงิน การดูแล

สุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต 3)ความต้องการด้านสังคม เช่น มิตรภาพ ความรัก ความสัมพันธ์อันดีของครอบครัว การมีส่วนร่วมในสังคม การร่วมกลุ่มกันในชุมชน องค์กรเกี่ยวข้องกับศาสนา 4) ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง เช่น มีความภูมิใจและสร้างความนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตนเองและมีเกียรติ 5) ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตนเอง และต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต (Cherry, 2022)

4.3.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community participation theory) ชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มสังคม ทุกขนาดที่มีสมาชิกอาศัยอยู่ในพื้นที่เฉพาะซึ่งอาจจะเรียกว่าชุมชนท้องถิ่น มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมร่วมกัน มีการเชื่อมโยงทางการเมือง เป็นต้น การมีส่วนร่วมของชุมชนคือการมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรม หรือกลุ่มประชาชนผู้ปฏิบัติที่อาจจะได้รับผลกระทบหรือมีความสนใจในการตัดสินใจหรือการกระทำ (Lachapelle & Austin, 2014). นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึง วิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยมประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชน มีความแตกต่างกัน ใน ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน 2) การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต 3) การทำกิจกรรม 4) การดำเนินกิจกรรม และ 5) การประเมินผลกิจกรรม. Wilcox (1994) อธิบายถึงระดับการมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วย 5 ระดับคือ ระดับแรกเป็นการแจ้งให้ชุมชนทราบถึงแผนการ กำหนดการ กิจกรรมที่จะเกิดขึ้น ระดับถัดมาเป็นการปรึกษาหารือ อาจเสนอความคิดเห็น รับฟังข้อคิดเห็น เสียงสะท้อน แต่จะไม่อนุญาตให้เสนอแนวคิดใหม่ ระดับที่สามเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตัดสินใจร่วมกัน เสนอความคิดเห็นใหม่ ระดับที่ 4 เป็นการปฏิบัติร่วมกันตัดสินใจร่วมกันอะไรเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชุมชน โดยมีการจับกลุ่มพันธมิตรเพื่อดำเนินการ และระดับสุดท้ายเป็นการสนับสนุนตามความสนใจของชุมชน เช่นการได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น หรือการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนพัฒนาภาระของตนเองภายใต้แนวปฏิบัติที่กำหนดให้

5. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม คณะผู้วิจัยการติดต่อและขอความอนุเคราะห์ก่อนการสัมภาษณ์จริง และได้แจ้งวัตถุประสงค์ในกาดำเนินงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยที่คณะผู้วิจัยจะเปิดเผยข้อมูลตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตเท่านั้น และได้ขออนุญาตนำข้อความมาใช้ในการประกอบการนำเสนอในงานวิจัย ในส่วนของข้อมูลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์จะเผยแพร่ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับโดยไม่ทำการเผยแพร่

6. นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการนำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสามารถนำมาสรุป ตามลำดับ ดังนี้

1. สารสนเทศเพื่อความเข้าใจบริบทชุมชน

1.1 ประวัติ ข้อมูลทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจของชุมชนสำนักงานจังหวัดสตูล บันทึกและเผยแพร่ประวัติของอำเภอควนกาหลงอย่างเป็นทางการว่า เดิมเป็นตำบลหนึ่งอยู่ในการปกครองของอำเภอเมืองสตูล ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2502 กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (ในขณะนั้น) ได้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองในพื้นที่บางส่วน โดยราษฎรจากจังหวัดพัทลุง สงขลา ตรัง และนครศรีธรรมราชอพยพเข้ามาอยู่อาศัย ทำให้ประชาชนเพิ่มขึ้นรวดเร็ว กระทรวงมหาดไทยจึงประกาศตั้งเป็นกิ่งอำเภอควนกาหลง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2512 มีเขตการปกครอง 4 ตำบล คือ ตำบลทุ่งนุ้ย ตำบลควนกาหลง ตำบลท่าแพ และ ตำบลแปะ โดยกรมประชาสงเคราะห์ได้มอบที่ดินพร้อมอาคาร จำนวน 125 ไร่ ให้ใช้เป็นที่ว่าการอำเภอชั่วคราว และได้รับการจัดสรรงบประมาณสร้างที่ว่าการกิ่งอำเภอแล้วเสร็จ เปิดทำการได้ในปี พ.ศ. 2514 ได้รับการยกฐานะเป็นฐานอำเภอในปี พ.ศ.2519 ตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งเป็นอำเภอควนกาหลง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 8 กันยายน 2519 และระหว่างรอพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นอำเภอ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอท่าแพ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2519 โดยแยกตำบลท่าแพ กับตำบลแปะ แยกออกไป ต่อมา อำเภอควนกาหลง ได้ตั้งตำบลใหม่เพิ่มขึ้นอีก 3 ตำบล คือ ตำบลอุโตเจริญ ตำบลปาล์มพัฒนา และ ตำบลนิคมพัฒนา รวมเป็น 5 ตำบล 41 หมู่บ้าน และเมื่อปี พ.ศ. 2539 กระทรวงมหาดไทย ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยแบ่งเขตท้องที่อำเภอควนกาหลง ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2539 ปัจจุบันมี 3 ตำบล คือ ตำบลอุโตเจริญ ตำบลควนกาหลง ตำบลทุ่งนุ้ย โดยมีหมู่บ้าน 32 หมู่บ้าน (สำนักงานจังหวัดสตูล, ม.ป.ป)

จากการรับรู้ของผู้ถูกสัมภาษณ์ชาวทุ่งพักเล่าว่า ควนกาหลง มีสภาพเป็นควน (ภาษาถิ่นใต้หมายถึง เขาเล็ก หรือเนินเตี้ย ๆ) เป็นป่าทึบ สลับซับซ้อน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมาก อากาศบริสุทธิ์ มีต้นไม้เนื้อแข็งเช่น ไม้หลุมพอง ตะเคียนทอง พะยูง ยางนา และอื่นๆ จนมีเรื่องเล่าต่อกันว่าเมื่อผู้คนเข้ามาในป่าเขาแห่งนี้แล้วหลงทางหาทางออกไม่เจอ รวมถึงกาหลงเข้ามาในป่าก็หาทางออกไม่ได้ จึงเป็นที่มาของชื่อว่า “ควนกาหลง” ประชากรของควนกาหลงประกอบด้วยชาวอิสลามและชาวพุทธ ที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบ สันติ บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวบ้านทุ่งพัก มีรูปแบบเป็นบ้านสวนเกษตรผสมผสานซึ่งจะมีพืชสวนนานาชนิด และมีพื้นที่สวนปาล์ม สวนยางที่เป็นแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญ พื้นที่บางส่วนยังคงมีความแห้งแล้ง น้ำยังคงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการดูแล มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ยมิตรภาพที่ 49 สถานศึกษาที่มุ่งให้การศึกษ ความรู้แก่ลูกหลานของชาวบ้านทุ่งพักและชุมชนโดยภาพรวม ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ยที่มุ่งให้การศึกษากับผู้พลาดโอกาสในการเข้ารับการศึกษาระบบ

ปัจจุบันชาวบ้านทุ่งพักได้ความสะดวกสบายในการเดินทางระหว่างหมู่บ้าน จากบ้านเรือนไปยังสวนยาง สวนปาล์ม และการเดินทางข้ามจังหวัดอย่างมากในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับคำบอกเล่าที่กล่าวว่า การเดินทางในอดีตของชุมชนนี้เป็นไปอย่างมีความยากลำบาก ต้องใช้เวลาในการเดินทางหลายวัน ซึ่งเป็นที่มาของชื่อชุมชนว่า “ทุ่งพัก” เช่น ถนนจากหมู่บ้านเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 406 (สายปากจา-ตำมะลัง) เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อระหว่าง 2 จังหวัดที่อยู่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ได้แก่ จังหวัดสงขลา กับ จังหวัดสตูล มีระยะทางตลอดทั้งสาย 99.89 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังเป็นทางหลวงสายสำคัญที่เชื่อมต่อจากถนนเพชรเกษมไปยังจังหวัดสตูล ถนนภายในหมู่บ้าน (บ้านทุ่งพัก-ปลักสาวสูง) เป็นต้น คลองที่สำคัญในบ้านทุ่งพักเช่น คลองบาระเกตุ (ตามที่ปรากฏในป้ายชุมชน) และคลองบ้านน้ำหรา เป็นแนวเขตแดนระหว่าง บ้านทุ่งพัก หมู่ที่ 9 และบ้านน้ำหรา หมู่ที่ 6

นอกจากนี้ยังนี้สรรหาน้ำพาทหารหน่วยพัฒนาได้ชุดเพื่อช่วยแก้ปัญหาแหล่งน้ำ ซึ่งปัจจุบันสระดังกล่าวได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นบ่อดกปลา ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เจ้าของพื้นที่เป็นรายได้เสริม (ประทีป ขาวทอง, สัมภาษณ์)

แอปพลิเคชัน LING เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเข้าใจบริบทชุมชนครั้งนี้เป็นแอปพลิเคชันการเกษตรดิจิทัลเพื่อการค้นหาพิกัด ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ถูกต้อง ควบคู่กับการสำรวจชุมชนทางกายภาพภาพ (Ling map, 2023) ที่นำไปใช้ในการบันทึกภาพรวมของชุมชน โดยอิงกับลักษณะทางกายภาพของชุมชน ที่ทำให้ได้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน การเดินทางสัญจร บริเวณที่อยู่อาศัย บ้านเรือน อาณาเขต แนวกันหรือเขตแดนตามธรรมชาติ เช่น ลำคลอง สิ่งก่อสร้างที่ปรากฏขึ้นในชุมชน จุดศูนย์รวมของการเดินทางขนส่ง แผนที่เดินดินดิจิทัล (Walking map or geo-social map) ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งผัก (ดังภาพที่ 1) สามารถใช้ประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์หลากหลายแพลตฟอร์ม เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้รู้จักบ้านทุ่งผัก เลือกเป็นจุดหมายการเดินทางท่องเที่ยวแวะซื้อ/ส่งซื้อ ผลิตภัณฑ์จากกาบหมาก ซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนการท่องเที่ยวของตำบลทุ่งนุ้ย ที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนหลังสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด-19

ภาพที่ 1 แผนที่เดินดินบ้านทุ่งผัก

1.2 วิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์จากกาบหมากแบรนด์“กาหลง” วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการที่ดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคลในพื้นที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน และหรือรวมถึงพื้นที่

ข้างเคียง ดำเนินกิจการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อสร้างรายได้ เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชนวิสาหกิจชุมชนจะต้องดำเนินการโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน (ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เรื่อง คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการจดทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน, 2560) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ตั้งอยู่เลขที่ 146 หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนในปี พ.ศ. 2563 รหัสทะเบียน 5-91-03-01/1-0041 โดยผู้มีอำนาจทำการแทนคือ นายคมเดช ศรีประสม และ นายพัฒนา บุญราศรี ชุมชนบ้านทุ่งพักแต่เดิมนั้น เป็นเพียงที่พักระหว่างทางของผู้เดินทางซึ่งเข้าไปทำสวนและการเดินทางระหว่างตำบล เดิมเป็นทุ่งโล่ง มีหญ้าดอกหางยุงจำนวนมาก สภาพแห้งแล้ง ทำให้การทำนาไม่ได้ผล จึงเปลี่ยนแปลงเป็นการปลูกสวนยางและสวนปาล์ม ซึ่งเดิมบ้านทุ่งพักเป็นพื้นที่การปกครองของหมู่ที่ 6 บ้านน้ำหრა และ หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งนุ้ย และในขณะนั้นบ้านน้ำหრა มีผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายปลื้ม ยี่สุนแสง แล้วต่อมาได้มีผู้คนย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัย โดยส่วนใหญ่มาจากอำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล และมาจากจังหวัดพัทลุง เมื่อมีประชากรเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็ได้มีการตั้งชุมชนขึ้น ในที่สุดจึงแยกพื้นที่การปกครองออกจากบ้านน้ำหრა หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เป็นหมู่ที่ 9 บ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย โดยทิศเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับ หมู่ที่ 8 บ้านค่ายรวมมิตร ทิศใต้ติดต่อกับหมู่ที่ 1 บ้านควนบ่อทอง ทิศตะวันออก ติดต่อกับหมู่ที่ 11 บ้านสวนพัฒนา ทิศตะวันตกติดต่อกับหมู่ที่ 6 บ้านน้ำหრა (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทุ่งนุ้ย, ม.ป.ป; ประทีป ขาวทอง, สัมภาษณ์) จากข้อมูลประชากร ณ เดือนมีนาคม 2563 รายงานว่าบ้านทุ่งพักมีจำนวน 246 หลัง จำนวนประชากร ทั้งหมด 565 คน (ชาย 286 คน หญิง 279 คน)วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ใช้อาคารเอนกประสงค์ที่เป็นที่ทำการของวิสาหกิจชุมชน และยังเป็นสถานที่ทำกิจกรรมอื่นๆของชาวบ้าน เช่น การฝากเงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การประชุมชาวบ้าน การขายปุ๋ย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านมีความตื่นตัว มีความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชน การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นศักยภาพของชุมชนอยู่ ที่การรวมตัวเป็นกลุ่มหรือเครือข่าย องค์การชุมชนจึงเป็นทุนทางสังคม ที่สำคัญในการแก้ปัญหาและการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

ผลหมากถือเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจ ปี 2562 มีมูลค่าการส่งออก 2,029.17 ล้านบาท ปี 2563 มีมูลค่าการส่งออก 2,286.41 ล้านบาท ปี 2564 (ม.ค.-ต.ค. 64) เพียงช่วง 10 เดือน ตลาดส่งออกเติบโตสูงกว่าเท่าตัว มีมูลค่า 4,714.18 ล้านบาท โดยประเทศที่ส่งออกหมาก 15 อันดับแรกของไทย ได้แก่ เมียนมา บังกลาเทศ เวียดนาม ซาอุดีอาระเบีย สหราชอาณาจักร อินเดีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน จีน สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน โอมาน มัลดีฟส์ ลาว และเดนมาร์ก (ประชาชาติธุรกิจ, 2564) หมากนอกจากจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญแล้วยังสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมด้วย การเคี้ยวหมากเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของผู้คนในหลายประเทศ ปัจจุบันแหล่งปลูกหมากที่สำคัญและมีการผลิตหมากแห้งจำนวนมากคือในเมริด มณฑลตะนาวศรี ประเทศเมียนมา (กรมส่งเสริมการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2561) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ได้นำเตาหมาก (กาบหมาก) ที่ทิ้งขว้างไว้ประโยชน์มาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนชาวบ้านทุ่งพักเล่าว่าในอดีตกาบหมาก (คำพื้นถิ่นใต้เรียกว่าเตาหมาก) ได้ถูกนำมาประดิษฐ์ดัดแปลงเป็นเครื่องใช้ไม้สอยในการดำรงชีวิตตามวิถีชาวบ้านปักษ์ใต้ เช่น ภาชนะสำหรับตักน้ำที่เรียกว่า “หมา หรือ ดิหมา” ดิหมาที่

ทำจากกาบหมาก เรียกว่า “หมาต้อ หรือ ตีหมาต้อ” (ดังภาพที่ 2) ใช้ตักน้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนทุ่งผักกักที่ในอดีตแห้งแล้ง ต้องไปตักน้ำที่บ่อในหน้าแล้งซึ่งน้ำในบ่อจะมีไม่มาก แต่เมื่อใช้ตีหมาตักน้ำจะทำให้ น้ำไม่เกิดแรงกระเพื่อมมากเพราะน้ำหนักเบา จึงทำให้ได้น้ำที่ไม่ขุ่นและมีตะกอน เมื่อกล่าวถึงต้นกำเนิดของคำ “หมา” หรือ “ตีหมา” เป็นคำที่มาจากรากศัพท์มาจากภาษามลายูถิ่นคือคำว่า “ติมอ” หรือ “Timba” ซึ่งหมายถึงภาชนะตักน้ำ ทำหน้าที่เหมือนถังน้ำและขันน้ำ เช่น ตักน้ำจากบ่อโดยใช้ไม้ทำเป็นตะขอเกี่ยว หรือใช้เชือกผูกโยง ใช้ตักน้ำอาบ วิดน้ำในเรือ เป็นต้น วัสดุที่ทำอาจจะเป็นกาบของพืชตระกูลปาล์ม ได้แก่ กาบหลาวชะโอน กาบหมาก หรือใบของพืช เช่น ใบจาก ซึ่งเป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ในการเรียกชื่อของหมาหรือตีหมา บางครั้งจึงมีชื่อของพืชที่นำมาทำต่อท้ายด้วย เช่น ถ้าทำจากใบจากก็เรียกว่า “หมาจาก” ถ้าทำจากต้อหมาก (กาบหมาก) ก็เรียกว่า “หมาต้อ” ถ้าทำจากกาบหลาวชะโอนก็เรียกว่า “หมาต้อหลาวโอน” (ฐานข้อมูลท้องถิ่นภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2018-2023).

นอกจากนี้กาบหมากยังนำมาทำเครื่องใช้ ภาชนะ เช่น ฝักมิดกาบหมาก ภาชนะสำหรับเก็บผัก โดยใช้ไม้ไผ่เย็บด้านข้างเตาะหมากใช้เก็บผักที่หาได้จากป่า โกงวิดปลา รวมถึงการนำกาบหมามาใช้เพื่อการละเล่นสันทนาการของเด็กในท้องถิ่นได้สมัยโบราณเรียกว่า “ลากเตาะ” (ดังภาพที่ 3)

ภาพที่ 2 หมาต้อ หรือ ตีหมาต้อ

ภาพที่ 3 การละเล่นลากเตาะ

ที่มา: ฐานข้อมูลท้องถิ่นภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มา: Google

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเตาหมากบ้านทุ่งพัก ได้นำเตาหมาก (บางท้องถิ่นในภาษาไทยถิ่นใต้ เรียกว่า สะเตาหมาก หรือ ต้อหมากหรือสะเตาหมาก) ที่ร่วงหล่นจากต้น มาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทำมือหลากหลายรูปแบบเช่น เรือสำหรับบรรจุอาหาร จาน กระเป๋ และรองเท้าใส่ในบ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้ให้ แก่สมาชิกวิสาหกิจ ในยามว่างจากภารกิจสวนยาง และสวนปาล์ม มีการรณรงค์ให้ปลูกและให้ใช้หมากที่มีอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ บริเวณที่ปลูกหมากจำนวนมากที่สุดของบ้านทุ่งพักมีจำนวน ประมาณ 200 ต้น และรูปแบบการปลูกหมากเพื่อการแบ่งเขตแดนในสวนหรือบ้านเรือนชุมชนบ้านทุ่งพักบ้านละประมาณ 6-15 ต้น ซึ่งสัมพันธ์กับการนำกาบหมาก (เตาหมาก) ที่ร่วงหล่นนำมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าของกาบหมากและการช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ช่วยลดขยะพลาสติก (ดังภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากเตาหมากบ้านทุ่งพัก

ผลิตภัณฑ์จากกาบหมากภายใต้กาหลงแบรนด์ได้ต้นแบบมาจากใบของต้นกาหลง ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ปรากฏในคำขวัญของ อำเภอ ควนกาหลงที่ว่า “แดนดอกกาหลง ถิ่นดงต้นปาล์ม ดงตามน้ำตก มรดกธรรมชาติ ดารดาขุนเขา” ผลจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชนพบว่าชาวบ้านทุ่งพักรู้จักต้นและดอกกาหลง เพราะตนได้ปลูกต้นกาหลงไว้ที่บ้าน “สวนลุงยก” และเห็นว่าดอกกาหลงสีขาว สวย สะอาดตา บางท่านกล่าวว่าต้นกาหลงจะปลูกไว้ตามสถานที่ราชการเช่น อำเภอ โรงเรียน ซึ่งเมื่อได้สำรวจพื้นที่ตามคำบอกเล่าก็พบกับต้นกาหลงสอดคล้องกับคำบอกเล่า

ตามคำอธิบายทางพฤกษศาสตร์กล่าวว่า กาหลงเป็นพันธุ์ไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในป่าเมืองร้อนของหลายประเทศตั้งแต่ไทย ลาว พม่า กัมพูชา มาเลเซีย อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น โดยจัดเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีความสูงของต้นประมาณ 1-3 เมตร ส่วนใบซึ่งมีลักษณะเป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปรีกว้าง ปลายใบเว้าลึกเข้ามาเกือบครึ่งใบ ทำให้ปลายแยกสองข้างแหลม แยกเป็น 2 พู โคนใบมนเว้าเป็นรูปหัวใจ ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 9-13 เซนติเมตรและยาวประมาณ 10-14 เซนติเมตร แผ่นใบเป็นสีเขียวอ่อน มีเส้นใบออกจากโคนใบประมาณ 9-10 เส้น ปลายเส้นกลางใบมีติ่งเล็กแหลม เส้นใบสีเขียวสด หลังใบเรียบเกลี้ยง ส่วนท้องใบมีขนละเอียดสีขาว ก้านใบยาวประมาณ 3-4 เซนติเมตร ส่วนหูใบลักษณะเรียวยาวแหลมยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ร่วงได้ง่าย และมีแท่งยางค์เล็ก ๆ อยู่ระหว่างหูใบ โดยปกติแล้วต้นกาหลงจะผลัดใบในช่วงฤดูหนาวและเริ่มแตกใบอ่อนในช่วงฤดูร้อน (หมอชาวบ้าน, 2547). กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเตาหมากบ้านทุ่งพักได้ใช้ใบกาหลงเป็นสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์จากเตาหมาก ภายใต้คำขวัญ “เรามีสัญญากับธรรมชาติ” (ดังภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 สัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์จากเตาหมากและใบกาหลง

1.3 ปัญหาสำคัญที่กำลังเผชิญวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์จากกาบหมากเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 อย่างมากเช่นเดียวผู้คนในทุกภูมิภาคของโลก เนื่องจากไม่สามารถรวมตัวกันผลิตสินค้าได้ กลุ่มลูกค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการร้านอาหารเปลี่ยนรูปแบบความต้องการเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีฝาปิด เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาลและการสั่งอาหารออนไลน์ตามวิถีปกติใหม่ของผู้บริโภคหลังการระบาดของโควิด 19 ปัญหาด้านวัตถุดิบที่สำคัญยิ่งคือเตาหมากมีความขึ้นและขึ้นรา การเก็บเตาหมากที่ไม่ถูกวิธี ปริมาณกาบหมากยังมีปริมาณไม่แน่นอน รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังไม่มีหลากหลาย ยอดการสั่งซื้อและจำหน่ายสินค้าที่ยังไม่มีเสถียรภาพ จึงทำให้เป็นอุปสรรคในเรื่องการจัดการการผลิตซึ่งสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่ใช้เวลาผลิตสินค้าหลังเสร็จภารกิจการกรีดยางซึ่งเป็นอาชีพหลักและเป็นแหล่งรายได้หลัก

1.4 ความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพักวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพักมีความต้องการให้มีหน่วยงานของรัฐเข้ามาจัดการเรื่องการตลาดทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักนำไปใช้ในหน่วยงาน บริษัทต่างๆ อย่างกว้างขวาง ความต้องการให้มีคนรุ่นใหม่เป็นผู้สืบทอดกิจกรรมของกลุ่มในอนาคต นอกจากนี้การต้องการเพิ่มพูนความรู้เรื่องการขายสินค้าออนไลน์แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังไม่ค่อยมีความพร้อมความถนัดในการใช้สมาร์ตโฟนมากนัก จึงต้องการเพิ่มพูนทักษะ

2. รายละเอียดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 19 คน ช่วงอายุระหว่าง 15-62 ปี ให้ได้รับความรู้และการฝึกปฏิบัติการตลาดออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าอบรมคือสมาร์ตโฟนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และระบบไอเอส โดยฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชัน เช่น “Canva” ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มออกแบบกราฟิก “Photoroom” เหมาะสำหรับการโปรโมทธุรกิจของบนโซเชียลมีเดียและสร้างเทมเพลตสำหรับปกของ YouTube, Podcast, Facebook, Instagram เป็นต้น “Ibis Paint” สำหรับวาดภาพแบบโซเชียลด้วยสมาร์ตโฟน เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Tiktok, Shopee และ Lazada ที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการวิธีนำเสนอสินค้า เทคนิคการใช้คำเพื่อการโพสต์ขายสินค้า การสร้างตราสินค้า (branding) การเลือกใช้อาภาพ/สีที่มีความเหมาะสมและดึงดูดใจ การเลือกกลุ่มลูกค้า และการสร้างเนื้อหา โดยมีลำดับขั้นตอนในการถ่ายทอดเนื้อหาดังนี้

- อธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าตราสินค้า และเทคนิควิธีการสร้างตัวตน

ออนไลน์ของผู้จำหน่ายสินค้าออนไลน์

- ติดตั้งแอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน ศึกษาตัวอย่างผลงานโดดเด่นและประสบ

ความสำเร็จในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดออนไลน์

- วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง ก่อนเริ่มขายสินค้าออนไลน์
- กำหนดเป้าหมายของการสร้างตราสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ให้ชัดเจนเพื่อให้เป็นจดจำตรา

สินค้า

- การใช้ คำสำคัญเพื่อการค้นหาสินค้า การติดตาม แชนแนล บนโลกออนไลน์
- การฝึกการออกแบบตราสินค้า ด้วยแอปพลิเคชันบนมือถือ
- แนะนำเทคนิคการถ่ายภาพสินค้าด้วยมือถือ การวางองค์ประกอบภาพ การเลือกชนิด

ตัวอักษร

- การเลือกสี ข้อความสำหรับการอธิบายสินค้า การจัดวางตำแหน่งภาพ รูปแบบแบนเนอร์

สินค้าออนไลน์

- การเลือกใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆสำหรับขายสินค้าออนไลน์ให้เหมาะสมกับบริบทของ

สินค้าของวิสาหกิจชุมชน และการใช้เนื้อหา (content) เพื่อสื่อสารผ่านแบรนด์สินค้าของชุมชนไปยัง

กลุ่มเป้าหมาย

3. การประเมินผลการอบรม

จากการประเมินผลการอบรมพบว่าผู้เข้าร่วมการอบรมได้รับความรู้ในระดับมาก และการฝึกปฏิบัติในด้านการสื่อสารสินค้า เทคนิคการใช้คำเพื่อการโพสต์ขายสินค้า การสร้างตราสินค้า การเลือกใช้สี การเลือกกลุ่มลูกค้า และการสร้างเนื้อหา ที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดเพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักและตัดสินใจซื้อในตลาดออนไลน์ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ผู้เข้าร่วมอบรมกลุ่มผู้สูงอายุมีทักษะในการใช้สมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้นเพื่อการออกแบบจำหน่ายสินค้าของตนเอง ดังภาพที่ 6 หลังจากการอบรม คณะผู้วิจัยได้ติดตามรูปแบบการจำหน่ายสินค้าพบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้โพสต์การจำหน่ายสินค้าใน Facebook และLINE โดยเฉพาะงานเรือกาบหมากใส่อาหาร คาว หวาน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในด้านการสื่อสารและช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพิ่มเติมจากรูปแบบการขายแบบบอกต่อ อย่างไรก็ตามผู้เข้าอบรมต้องการให้มีการอบรมเพิ่มเติมอีกในอนาคต

ภาพที่ 6 การฝึกปฏิบัติถ่ายภาพด้วยมือถือและตัวอย่างผลงาน

อภิปรายผล

การศึกษาบริบทชุมชนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากทำให้เข้าใจ ประวัติชุมชน ข้อมูลทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาที่เผชิญอยู่ ความคาดหวังของชุมชน ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาตามสภาพจริง สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับการรับรู้ข้อมูล รับฟังปัญหา การสะท้อนคิดแลกเปลี่ยนแนวคิดใหม่ สนับสนุนและผลักดันเพื่อก่อให้เกิดการถ่ายทอดและการใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนอย่างแท้จริง รู้จักคิด วิเคราะห์ด้วยเหตุผล ผล การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากคนนอกชุมชน ใช้ทักษะ และความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาศักยภาพตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วยความเต็มใจ ด้วยความเข้าใจซึ่งกัน มีความตระหนักถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็ง หากปราศจากการศึกษาบริบทชุมชนแล้วอาจจะเป็นการนำความรู้จากภายนอกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปยึดยึดให้กับชุมชนที่ไม่ได้มีความต้องการอย่างแท้จริง จะเป็นประโยชน์ก็เพียงแค่ชั่วคราวเท่านั้น ไม่สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (ครรชิต พุทธิโกษา, 2554)

ด้านความต้องการเกี่ยวกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกาบหมาก กลุ่มวิสาหกิจฯ ต้องการให้มีหน่วยงานของรัฐมาดูแลเรื่องการตลาด ต้องการให้สินค้าเป็นที่รู้จักและถูกนำไปใช้ในหน่วยงาน องค์กร และบริษัทต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการ (ด้านความต้องการความมั่นคงทางด้านการเงินจากการสร้างรายได้เสริมจากอาชีพหลัก ดังนั้นโมเดลธุรกิจแบบจับคู่ค้า (Cohort Business Model) จะเป็นโมเดลธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก นำมาประยุกต์เพื่อสร้าง กลยุทธ์การเปิดตลาดให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพักในการขยายโอกาสทางการตลาดในห่วงโซ่ปลายน้ำให้เติบโต พร้อมรองรับการเพิ่มปริมาณการผลิตจากห่วงโซ่ต้นน้ำ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของแบรนด์สินค้าเติบโตขึ้น สร้างงานสร้างรายได้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

การอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์จากกาบหมากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมากบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เกิดจากการสะท้อนความต้องการของสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนจากการศึกษาบริบทชุมชน ซึ่งสามารถอธิบายด้วยทฤษฎีการมีส่วนร่วมถึงระดับการมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพว่าเป็นระดับการปรึกษาหารือ รับฟังข้อคิดเห็น เสียงสะท้อนจากชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาความความต้องการในการพัฒนาทักษะของเกษตรกรในการปรับตัวสู่ประเทศไทย 4.0 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ปรับตัวได้สามารถแข่งขันได้ภายใต้สภาพการแข่งขันที่รุนแรง การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศกับเทคโนโลยีดิจิทัลมีส่วนช่วยส่งเสริมการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรทั้งห่วงโซ่ เพื่อขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 30 คน ที่ พบว่าเกษตรกรต้องการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือในความคิดเชิงระบบ ความคิดเชิงออกแบบ ความรู้และความเข้าใจในด้านสารสนเทศ การพัฒนาทักษะทางด้านความรู้และความเข้าใจดิจิทัล (อนุพงศ์ อวิรุทธา และคนอื่นๆ, 2560)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้เข้าใจบริบทชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพัก ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล และกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลแก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มเตาหมักบ้านทุ่งพักฯ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรการศึกษาบริบทชุมชนเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอื่นๆในอำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ด้วย เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโตนปาหนัน (โกบ์บ้านโตน) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเย็บผ้าบ้านชอย 5 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรตีสีกรอบ เป็นต้น

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชุมชน ที่สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดสตูล ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะอย่างนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ได้รู้จักเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน และพัก ซื้อสินค้าดั้งเดิมของชุมชน

3. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการสร้างนวัตกรรมชุมชนให้มีความรู้ และมีทักษะด้านนวัตกรรม เพื่อสร้างนวัตกรรมท้องถิ่น การปรับใช้นวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่สมาชิกคนอื่นๆ ของสังคม รวมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนมีพื้นที่ โอกาสเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถพึ่งตนเองได้

4. ควรศึกษาการออกแบบกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการขยายช่องทางตลาดสินค้าออนไลน์พร้อมติดตามยอดขายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนภายหลังการอบรมอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2561). *เปิดประตูการค้าไทยสู่เมืองมะริด*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2565, จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/331675/331675.pdf.
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2560). “ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เรื่องคุณสมบัติหลักเกณฑ์ และการต่อทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน.2560.” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนพิเศษ175ง. หน้า 15–16.
- ครรชิต พุทธโกษา. (2554). *คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์*. (ม.ป.ท.).สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ฐานข้อมูลท้องถิ่นภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2018). *หมา หรือติหมา (Ti Hma)*. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2566, จาก <https://clib.psu.ac.th/southerninfo/content/5/ff197daa>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2564). “หมา” ไทยส่งออกพุ่ง 5 พันล้าน ทุนจีนเล็งตั้งโรงงานแปรรูปที่ “พัทลุง” ชื่อไม่อัน. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2566, จาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news>

- ลัทธพร รัตนวราภักษ์, โสมรัตน์ จันทรัตน์, ชนกานต์ ฤทธิพันธ์, บุญธิดา เสี่ยงมนตร, อุกกฤษ อุณหเลขกะ, รสรินทร์ ชินโชติธีรนนท์ และ กัมพล ปันตะแก้ว. (2562). *Digital technology ตัวช่วยสำคัญในการนำเทคโนโลยีไปช่วยเกษตรกร*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.pier.or.th/abridged/2019/19/#digital-technology>
- ศตายุ รมเย็น. (2562). *ความสามารถทางนวัตกรรมและความสามารถในการตลาดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ในเขตพื้นที่จ.สงขลา*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2566). *ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2565, จาก https://www.ocsc.go.th/digital_skills2
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานจังหวัดสตูล (ม.ป.ป). (2565) *ข้อมูลพื้นฐาน: อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล (จ.สตูล)*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2566, จาก https://www.satun.go.th/amphur_content/cate/
- หมอชาวบ้าน. (2547). *กาหลง: มิใช่หลงเฉพาะเพียงกา*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://www.doctor.or.th/article/detail/4541>
- อนุพงศ์ อวิรุทธา, ศุภลักษณ์ ไชยสิทธิ์, รังสีจันทร์ สุวรรณสทิศกร, มณฑล ทองพนัง, จำปี เพชรชุม, วรกัญญา สิริพิเดช, และ วิรัตน์ ใจสา. (2560). ความพร้อมและความต้องการในการพัฒนาทักษะของเกษตรกรในการปรับตัวสู่นโยบายประเทศไทย 4.0. *วารสารวิจัยและพัฒนาไวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์*, 12(2), 313-320.
- Chaskin, R.J., Brown, P., Ventkatesh, S., & Vidal, A. (2001). *Building community capacity*. New York: Routledge.
- Cherry, K. (2022). *Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved Febuary 10, 2023, from <https://www.verywellmind.com/>
- Ling, M. (2023). *แพลตฟอร์มสำหรับสร้าง จัดเก็บ และ ส่งต่อข้อมูลแผนที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2566, จาก <https://gis.lingmaps.com/>
- Paul, R.L., & Austin, E.K. (2014). Community Participation. In: Michalos, A.C. (eds). *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research*. pp.1073-1078. Thailand: SpringerLink.
- Wilcox, D. (1994). *Community participation and empowerment: Potting theory into practice*. London: International Institute for Environment and Development.

ผลการใช้ Discord แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ออนไลน์ต่อกลยุทธ์การทำข้อสอบ มาตรฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อชิตะ สันติยุทธการ, ศรุต สุนทรสิงห์, วุฒิพงษ์ รณหงษา, ณัฐนันท์ ไพศาลเจริญงาม,

กนกวรรณ ดาบส*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

E-mail: kanokwan_d@rmutt.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากลยุทธ์การทำข้อสอบมาตรฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยใช้ Discord เป็นทางเลือกในการเรียนออนไลน์ และ 2) สำนวจทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาเอกภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ใช้ Discord เป็นแอปพลิเคชันทางเลือกในการเรียนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 167 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังการทดสอบมาตรฐาน กลยุทธ์การทำข้อสอบ TOEIC ตอนที่ 5 ในแอปพลิเคชัน Discord และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test for dependent sample ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การทำข้อสอบมาตรฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เอกภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยใช้ Discord เป็นแอปพลิเคชันทางเลือกการเรียนรู้ออนไลน์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ 2) เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ใช้ Discord เป็นแอปพลิเคชันทางเลือกการเรียนรู้ออนไลน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แอปพลิเคชัน Discord, กลยุทธ์การทำข้อสอบมาตรฐาน, ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

Effect Of Discord as an Online Learning Application on Standardized Test-taking Strategies of Rajamangala University of Technology Thanyaburi Students

Achita Santiyuttagarn, Sarut Soonthornsingh, Vuttipong Ronahongsa,

Nattanon Paisanjaroenngam, Kanokwan Darboth*

Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

E-mail: kanokwan_d@rmutt.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

The objectives of this study were to: 1) examine standardized test-taking strategies of fourth year students majoring in English for communication at Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application, and 2) explore attitudes towards learning English of fourth year students majoring in English for communication at Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application. The samples were 30 students of 167 fourth year students majoring in English for communication, who were selected by simple random sampling. The research instruments were a pretest and posttest of standardized test-taking strategies, TOEIC part 5 test-taking strategies in Discord application, and a questionnaire. The statistics used to analyze data were mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The research results revealed that: 1) standardized test-taking strategies of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application after the experiment was higher than before the experiment with statistical significance at the .01 level, and 2) attitudes towards learning English of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application was at a high level.

Keywords: Discord Application, Test-Taking Strategies, Attitudes Toward Learning English

Introduction

English is commonly acknowledged as a global language within the framework of globalization. As a result, English competence has become a prerequisite for language learners and job candidates everywhere. A variety of tests have been devised and are used to assess someone's English language proficiency. Among these exams, the Educational Testing Services' (ETS) Test of English for International Communication (TOEIC) has been crucial in determining communicative English proficiency since the late 1990s. These days, a lot of university students give test preparation for the TOEIC top priority because of its growing significance. However, there are currently few clear-cut techniques designed especially for college students, especially in the field of TOEIC reading comprehension. Numerous colleges have adopted TOEIC in response to the rising demand for high TOEIC results. Since a growing number of businesses claim to take TOEIC scores into account when hiring new employees, many institutions recently added TOEIC lessons to their English curriculum to accommodate students' immediate requirements for high exam scores.

According to research by Alderson (2000), Denton et al. (2015), Kim (2010), Koda (2005), Nikolov (2006), and Zhang, Gu, and Hu (2008), comprehension methods distinguish between skilled and non-skilled readers. The general view is that there are considerable differences between the tactics used by proficient and less proficient readers in terms of both quantity and quality. This is demonstrated by the favorable connections found between the number of methods utilized and reading test performance (Grabe, 2009; Phakiti, 2008; Zhang et al., 2008). This conclusion is also supported by the results of Denton et al. (2015) and Huang et al. (2006). The latter makes it clear that different types of strategies are produced by different levels of language competency; readers with high levels of proficiency tend to employ more top-down or global methods than readers with lower levels of proficiency. According to the former, readers who are more proficient use noticeably more tactics to help ideas blend together. Greater strategic competence, whether verbal or nonverbal, gives learners the opportunity to make up for their (inadequate) language knowledge or performance in order to improve their L2 reading ability, according to Canale and Swain's (1980) findings.

In alignment with this current trend, the Rajamagala University of Technology Thanyaburi (RMUTT) has also implemented English learning and teaching with a focus on the TOEIC exam since 2010. These TOEIC preparation courses have gained significant popularity among learners as they fulfill the graduation requirement of achieving a minimum TOEIC score of 450 for students in any major, except for English for Communication students who are required to attain a TOEIC score of over 600 to demonstrate a higher

level of English proficiency. Specifically, first-year students need to achieve a minimum TOEIC score of 300, second-year students must obtain at least 400, and third-year students should aim for a minimum score of 500 (Bachelor of Arts Program in English for Communication, 2021). However, The Mock TOEIC scores of Rajamangala University of Technology Thanyaburi students majoring in English for Communication based on the Mock TOEIC test results of 167 fourth-year students, which some of the fourth-year students' scores were lower than the requirement of the competency level, especially the scores of reading parts are very low, which overall score should be more than 600. Hence, researchers were interested in examining standardized test-taking strategies and exploring attitudes towards learning English of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application.

Literature Review

To explain any similarities or differences among the important concepts that appear throughout the text, this part begins with a brief introduction. After evaluating relevant literature on test-taking techniques used by students for the TOEIC Test Part 5 and attitudes toward learning English via the Discord program, it then provides a theoretical and empirical framework for the study.

Definition of Attitudes

Several theories have been proposed in the field of social psychology thus far. Johnson and Johnson (1998) define attitudes as encompassing opinions, beliefs, and approaches when addressing specific issues, along with evaluations of objects or events (Eaton & Visser, as cited in Lavrakas, 2008). Hogg and Vaughan (2010) suggest that attitudes can be considered as worldviews (Shaw & Wright, as cited in McKenzie, 2010). Similarly, Lange and James (1972) and Sarnoff (1970) argue that attitudes are predispositions to respond positively or negatively to objects, situations, individuals, events, or past experiences (Eaton & Visser, as cited in Lavrakas, 2008).

The Role of Attitudes in Language

The opinions a learner holds about a particular language can have an impact on their performance in language tests. Similarly, the way students feel about taking a specific language competency test can greatly influence their overall performance. In the field of language learning, Gardner and Lambert (1972) propose different approaches to language learning, such as integrative and instrumental orientations, which play

significant roles in shaping attitudes. Numerous factors related to language acquisition have been explored in relation to attitudes, including language anxiety, attitudes towards L2 students, the learning environment, the classroom, the teacher, peers, the nature of language learning, specific learning activities, tests, and general beliefs about learning (Johnson & Johnson, 1998). Supporting this idea, Bachmann (1976) argues that high achievement leads to positive attitudes and increased motivation. Thus, the cohesion between attitudes, language proficiency, and learning outcomes is evident in the research literature.

Definitions of Reading

The definition of reading has been explored by various researchers in recent decades. Urquhart and Weir (1998, p. 22) define reading as the process of extracting and decoding language-encoded information from written texts. Similarly, Koda (2005, p. 4) suggests that comprehension occurs when readers combine information from the text with their existing knowledge. In broader terms, reading can be viewed as the ability to derive meaning from written material and effectively evaluate that knowledge. However, many experts emphasize that reading should be regarded as a complex set of processes to fully grasp its concept (Grabe and Stoller, 2002; Alderson, 2000; Grabe, 2009; Carrell, 1988a...). Grabe (2009, p. 14) further elaborates on the multifaceted nature of reading, highlighting its various processes, including rapid processing, efficient processing, comprehension, interaction, strategy use, flexibility, purposefulness, evaluation, learning, and linguistic processing. Additionally, Gardner (1985) emphasizes the significance of attitudes and other affective factors alongside aptitude in achieving language proficiency. Therefore, cohesive research literature supports the understanding that reading involves intricate processes and is influenced by affective variables.

Factors Affecting the Difficulty of Reading Test Items Language of Questions Language of Questions

In Alderson's (2000) study, it was found that multiple-choice questions in the first language were perceived as simpler compared to the identical questions in the second language. Similarly, open-ended questions written in the first language were considered simpler than those in the second language. Alderson speculates that this difference in perceived difficulty could be attributed to lower anxiety levels, especially among low-level students. The presence of lower anxiety might contribute to the students' increased ease in comprehending and responding to questions in their native language.

Types of Questions

Despite using the same classification system, Anderson et al. (1991) did not observe any correlations between item difficulty or discrimination. Item discrimination refers to the ability of an item to differentiate between high-performing and low-performing students. A well-discriminating item is correctly answered by a large proportion of high-performing students, while a poorly discriminating item is answered incorrectly by most low-performing students. However, Anderson et al. could not establish a link between the nature of the questions and the strategies employed by candidates in their responses.

Testing Skills

Skills in this context pertain to the automatic processing techniques employed to summarize narratives or identify the relationship between graphemes and phonemes. The unconscious utilization of these skills while engaging with a text can be attributed to factors like expertise, practice, adherence to instructions, chance, and inexperienced application. Grabe (2009, p. 221) argued that various automated word recognition procedures, such as lexical access, orthographic processing, and phonological processing, can be regarded as skills.

Role of Grammar in Reading Tests

In all language modalities, be it speaking, listening, reading, or writing, grammar plays a central role as the essential structural foundation, as asserted by James E. Purpura (2004). Throughout history, from the Middle Ages when "rhetoric" held great significance in university education, to the "skills-and-components" models of the 1960s that influenced language pedagogy and testing, grammar has consistently held a key position in language instruction and evaluation (Purpura, 2004).

Role of Vocabulary in Reading Tests

In first-language (L1) contexts, the importance of vocabulary knowledge for reading comprehension has long been acknowledged, and it also seems to be true in second-language (L2) contexts. The importance of vocabulary knowledge in reading comprehension has recently come to light in first-language (L1) studies, and it also appears to hold true in second language (L2) contexts. To explain the relationship between vocabulary knowledge and reading comprehension, researchers have proposed a few models. According to Hurst (2012), vocabulary is crucial to word recognition. Janjaroongpak (2022) conducted a study that examined the item specification of the incomplete

sentences section (Part-5) of the TOEIC test for intermediate Thai learners. The results indicated that the assigned CEFR levels of the test items could significantly predict the test takers' proficiency. Test takers at the B1 level encountered difficulties in answering items at the B2 level or higher, indicating the presence of a difficulty gap. The analysis further identified word choice and tense-aspect as the most common types of errors. Based on these findings, the study suggests that instructors should prioritize teaching vocabulary in context, collocation and colligation, and verb tense to address these challenges. This research provides valuable insights into the analysis of item specifications and offers implications for enhancing language proficiency assessments. In recent years, there has been a growing interest among researchers in understanding the reading strategies employed by test-takers during reading comprehension assessments. As part of the construct validation process, there is a greater emphasis on exploring the relationship between test performance and the underlying ability the test intends to measure (Anderson, Bachman, Cohen, 1991, p.42). This focus aims to gain a deeper insight into the test-taking behaviors and reading approaches utilized by individuals.

Online Learning Application

The use of learning media is becoming essential in the field of education. The use of media integration in the classroom has been used by both teachers and students. Teachers must include technology in their lesson plans if they want to keep up with the social movement toward digital culture. Using technology becomes vital and required for the instructor to create an interesting teaching and learning experience. Discord has evolved into one of the online resources that teachers use in ELT classrooms. It was originally intended for players to use this platform to chat while playing games. It now includes additional features and serves as a forum for conversation among those who have interests in a variety of subjects. Consequently, effective organization of educational content and easy access to relevant information can be achieved. Discord provides the functionality to create voice and text channels within a single server. Numerous studies have focused on exploring the use of Discord as a learning tool. For example, in her investigation of Discord's utilization, Wulanjani (2018) argued that the software promotes increased engagement, interaction, and activity among students in the classroom. Wulanjani further claimed that Discord has the potential to transform a traditionally dull listening class into a more appealing one. However, it is worth noting that the conclusions drawn were based on interviews with select class members, rather than assessing the overall reception of alternative learning mediums. In a study by Cacho (2020), the potential use of Discord to enhance student communication, engagement, and

performance was examined by incorporating it as an optional component of the lesson. In Cacho's study, it was found that 80.9% of the students reported improved grades as a result of using the program. The survey included 23 questions, and a high percentage (98.5%) of participants expressed their satisfaction with Discord and their willingness to see it utilized in future lectures. However, it is important to note that Cacho's research primarily focuses on students' viewpoints and does not delve into discussions regarding accessibility concerns or comparisons with similar applications. Moreover, Lieungnapar A. et al., (2022) studied the development of technology-based training program in English for logistics with 60 employees of an international logistics company in Thailand, from various departments requiring English to work. The data were collected from online questionnaires and tests. One sample t-test and descriptive statistics (percentage, mean and standard deviation) were used for data analysis. The results indicated that the employees needed to regularly use email writing skills to contact customers. A common problem found was writing emails correctly according to the context. Therefore, the two-month online training course aiming to educate and develop email writing skills was developed. 15 technology media were used for learning management, assessment, communication, and classroom management. The technology materials that the learners think would help promote their learning are Interactive PowerPoint and Quizizz. The learning achievements were significantly increased at the .001 level. The learners had a high level of satisfaction with the technology-based training course. This research suggests guidelines for developing a technology-based training program in English for logistics. This study recommended that for participants with large differences in age, gender and education, training course providers should choose a blended training approach. such as the combination of a student-centered approach to teaching content-based teaching cooperative learning from experience and even teaching in the form of lectures. In addition, Jannah and Hentasmaka (2021) conducted a case study to explore students' perception of virtual learning using the Discord application. The study collected data from tertiary education students experienced in virtual English learning through online questionnaires and interviews. The findings revealed that 89.72% of the students had a positive perception of using Discord for virtual English learning. The study highlighted several advantages of virtual learning with Discord, although the specific details were not mentioned. In a study conducted by Sungkawadee and Sittiwong (2021), the potential of social media and online gaming for enhancing learning among undergraduate students was investigated. The research aimed to evaluate the effectiveness of these platforms in promoting quality learning, assess academic achievement, gather student feedback, and observe behavioral patterns related to their usage. The sample group comprised 30 second-year undergraduate

students from the Faculty of Education at Naresuan University. The study employed various instruments, including teaching plans, quality assessments, achievement tests, student questionnaires, and behavior record forms. The findings revealed that incorporating social media and online gaming into the learning process had a positive impact on students' grades, with a significant improvement in academic achievement. The students expressed high levels of satisfaction with the use of social media and online gaming for learning, with Discord being the most frequently utilized platform.

1. Definition of Terms

1.1 Discord Application is a free messaging application that supports IP telephony, and video conferencing that contains 5 topics of TOEIC part 5 contents including tenses, parts of speech, collocation, academic vocabulary, and time management.

1.2 Test-taking Strategies are cognitive abilities to deal with any testing situation appropriately and to know what to do during tests TOEIC test part 5 which in this study refers to the ability in taking TOEIC test part 5 of multiple choice with, 30 items and 10 items about test-taking strategies in TOEIC reading part 5.

1.3 Standardized Test in this study refers to TOEIC test part 5 which requires all test takers to answer questions in multiple choices for 40 items.

1.4 Attitudes towards learning English refers to a feeling and opinion about learning test-taking strategies using the Discord application which can be evaluated by a questionnaire with 10 items and open-ended question.

2. Conceptual Framework

(Independent Variable)

1. Discord Application contains 5 topics of TOEIC part 5 contents including tenses, parts of speech, collocation, academic vocabulary, and time management.

(Dependent Variables)

1. TOEIC part 5 test taking strategies
2. Attitude towards learning English

Objectives of the Study

1. To examine standardized test-taking strategies of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application.

2. To explore attitudes towards learning English of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application.

Hypothesis of the Study

1. standardized test-taking strategies of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application after the experiment would be higher than before the experiment.

2. attitudes towards learning English of the fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application would be at a high level.

Research Methodology

1. Population and Samples

The samples in this study were 30 students of fourth year students majoring in English for Communication, who were selected by simple random sampling. The population was 167 of fourth year students majoring in English for Communication.

2. Data Collection Procedures

The research took approximately three months to accomplish from January to April 2023 in the second semester of the academic, which can be divided into 3 parts:

First, the link was sent to the samples to enter the chat room of the Discord program and the pre-test to the participants to measure the language level of 30 questions within 15 minutes.

Second, the test-taking strategies of TOEIC part 5 were taught and conducted for about 1 hour for 10 days and the participants had to submit a set of 30 questions each day within 15 minutes.

Finally, the posttest link was set and sent to the participants which contained 40 items within 15 minutes and had the participants answer the questionnaire about their attitudes towards learning English using Discord application.

3. Research Instruments

The research instruments used for collecting data employed in this study were: (1) a pretest and posttest about (2) a questionnaire about attitudes toward learning English using Discord applications, this questionnaire was applied from a question of the University of Negeri Malang in Indonesia who had conducted similar topic like this study

about using Discord Application for online learning. (3) Discord application contained Part 5 pretest and posttest, each containing 30 items, and the knowledge test for test-taking methods contained 10 items. The instruments used in the experiment consisted of 1) Practicing Test 10 sets for training for 30 items for each MOCK Test of TOEIC part 5, and including tenses, parts of speech, collocation, academic vocabulary for 540 words related to the TOEIC test, and time management.

4. Data Analysis

Once the data was collected, the researcher checked the completeness of the data in the questionnaire and tests. The statistics used to analyze data were mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The attitudes toward learning English were categorized into 5 ranges to compare and interpret the data using Likert Scale:

Level of agreeable	Mean Range Scale
totally agree	4.50-5.00
agree	3.50-4.49
neutral	2.50-3.49
disagree	1.50-2.49
totally disagree	1.00-1.49

The Research Results

Pre-test and Post-test scores from taking test of the TOEIC part 5.

Variable	n	mean	S.D.	t	sig
Pre-test	30	17.87	9.79	9.57**	0.00
Post-test	30	32.5	3.38		

*p < .05, ** p < .01

Table 2 reveals the scores from taking the MOCK TOEIC test to measure learning achievement before studying. And after studying, using TOEIC simulation exercises from the same test set of 40 questions that have been evaluated for consistency by experts. From the test results, it was found that after learning by using the TOEIC simulated practice. Participants had a higher mean score than before, with an average The post-test score was 32.5 ($\bar{X} = 32.5$) and the mean before-test score was 17.87 ($\bar{X} = 17.87$), indicating that learning by using the TOEIC practice test helped improve the participants' test skills. which is according to the purpose of this study.

Table 3 A questionnaire on attitudes toward learning English using the Discord application for learning.

Items	Mean	S.D.
Experience and Acceptance		
1. I can install Discord application on my phone/computer or use it on the website without any problems.	4.46	.73
2. The application design and interface of Discord are pleasant and convenient to use when studying TOEIC reading part 5.	4.43	.56
3. Application facilities such as splitting chat channels, texting, and screen sharing Meet the needs of use It helps you learn the TOEIC reading PART test to read better.	4.43	.67
4. Overall, Discord application can be used to study well.	4.3	.74
5. If in the future there are online classes I agree to use the Discord application instead of other applications.	4.3	.70
6. I like to take classes every time I study TOEIC via Discord.	4.2	.80
7. In combination with a stable internet, the use of Discord is more pleasant than other applications.	4.26	.78
8. Using Discord to study is a pleasant experience.	4.23	.67
9. I had no problem using the Discord application, even though it was my first time studying.	4.03	.76
10. Using Discord can save better internet usage compared to other apps such as Zoom or Google Meet.	3.9	.80
Total	4.26	0.71

The research findings provided valuable insights into the evaluation of the Discord application for study purposes, which attitudes towards learning English of fourth-year students majoring in English for communication at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an Alternative Online Learning Application in general were at a high level ($\bar{X} = 4.26$). Participants consistently rated the installation process of Discord as highly favorable, with an average score of 4.46. This indicated that learners encountered minimal difficulties when installing Discord on their phones, computers, or accessing it through the website. The application's design and interface also received positive feedback,

with an average score of 4.43, emphasizing its pleasant and convenient usability. Furthermore, participants acknowledged Discord's features, such as splitting chat channels, texting, and screen sharing, as meeting their study needs, particularly in improving TOEIC reading skills. Both aspects received an average score of 4.43. The research findings affirmed that Discord was an effective tool for studying, as it obtained an average rating of 4.3 for its overall suitability for study purposes. Moreover, participants expressed their agreement to use Discord for future online classes, with an average score of 4.3, suggesting their confidence in Discord's capabilities compared to other applications. The preference for taking TOEIC classes via Discord, with an average score of 4.2, further strengthens Discord's value as a platform for standardized test preparation. Participants also highlighted the importance of a stable internet connection, as the average score of 4.26 indicated that Discord was more pleasant to use in combination with reliable internet. Overall, participants reported a pleasant experience using Discord for studying, with an average score of 4.23.

Discussion

The research's findings corroborated earlier research by Cacho (2020), which discovered that most students could improve their scores by using Discord applications. The research result revealed that learning through Discord applications can assist the participants score better according to previous T-test results. It also found that participants have a good attitude towards using this application in their lessons and hope to continue in the future, which is consistent with our research results, referring to attitudes surveys from learning exam techniques through a discord application that has concluded that they are also in the attitudes criteria. Surprisingly, students generally enjoy using video games as an alternative online learning medium. Our study's results additionally reinforce Wulanjani's (2018) previous work in that discord applications are user-friendly and can effectively motivate learning based on participant attitudes. In keeping with earlier studies on the abilities of Discord apps to encourage participants in feeling more interactive and driven to learn a variety of media, our research is likewise delivered online. The study's findings also support Wulanjani's (2018) previous studies, which found that discord applications are user-friendly and can effectively drive learning based on participant attitudes. In keeping with recent research on the abilities of Discord apps to encourage participants in feeling more interactive and driven to learn a variety of media, our research is similarly to online learning. In addition, this study was conducted in collaboration with the research of Lieungnapar A. et al., (2022), who investigated the establishment of a technology-based training program in English for

logistics with 60 employees of an international logistics firm in Thailand, from various departments requiring English to work. The research's findings indicated that Interactive PowerPoint and Quizizz are the technological tools that students believe will best support their learning. In the .001 level, the learning accomplishments considerably improved. The technology-based training program met the needs of the learners with a high degree of satisfaction. This study offers recommendations for creating a technology-based logistics training curriculum in English.

Conclusion and Recommendations

The statistical findings and survey data obtained from TOEIC test takers have provided insights into the research questions addressed in this study. Firstly, the questionnaire results indicate that students hold a positive attitude towards using the Discord application for learning English, specifically for the TOEIC Reading test Part 5. Secondly, the results reveal students' perceptions of the challenges they face when taking the TOEIC reading test. Lastly, the standardized test-taking strategies of fourth-year students majoring in English for communication at Rajamangala University of Technology Thanyaburi using Discord as an alternative online learning application showed significant improvement after the experiment, compared to before the experiment, at a statistical significance level of .05. These findings have practical implications for TOEIC teachers and educational institutions. Firstly, schools should provide ample resources and practice tests related to TOEIC, enabling students to engage in self-study and become familiar with the test format and content. This familiarity will better prepare students for the actual exam. Secondly, schools should establish mock TOEIC test labs, offering students numerous opportunities to take practice tests and assess their proficiency levels. This allows students to gauge their progress and adjust their study plans accordingly. Thirdly, teachers should possess a thorough understanding of students' needs to improve their scores. This knowledge will enable teachers to provide test tactics, specific test-taking strategies, and reading strategies that students can effectively apply during the actual test. Furthermore, teachers should assign additional tasks and exercises to help students develop their linguistic knowledge in TOEIC preparation courses. The issues addressed in this study can serve as a basis for future research endeavors. It is hoped that future researchers will find this study valuable and conduct their own studies, particularly on similar topics, with greater success. As this research focused solely on the reading section of the TOEIC test Part 5, future studies could explore strategies for the reading section of Part 6, as well as investigate the factors and challenges affecting students' performance on the TOEIC test. Additionally, utilizing

Discord to enhance students' TOEIC reading scores warrants further investigation. Moreover, future research should examine Discord's potential in various educational settings and cater to the specific needs of diverse learners.

References

- Alderson, J. C. (2000). *Assessing Reading*. New York: Cambridge University Express.
- Anderson, N. J., Bachman, L., Perkins, K., & Cohen, A. (1991). An exploratory study into the construct validity of a reading comprehension test: Triangulation of data sources. *Language testing, Sage Journal*, 8(1), 41-66.
- Cacho, J. F. (2020). Using Discord to Improve Student Communication, Engagement, and Student Communication, Engagement, and Performance. *UNLV Best Teaching Practices Expo*, 95.
- Eaton, A. A. & Visser, P. S. (2008). Attitude Importance: Understanding the Causes and Consequences of Passionately Held Views, *Social and Personality Psychology Compass*, 2(4), 1719-1736.
- Fonseca, C. J. (2020). Using Discord to improve student communication engagement and performance. Retrieved 10 Feb 2022, from https://digitalscholarship.unlv.edu/btp_expo/95
- Gardner, M. P. (1985). Does attitude toward the ad affect brand attitude under a brand evaluation set?. *Journal of Marketing Research*, 22(2), 192-198.
- Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivations in second language learning*. Rowley, MA: Newbury House Publishers.
- Grabe, W. (2009). *Reading In A Second Language: Moving from Theory to Practice*. New York: Cambridge University Express.
- Huang, H. L. (2006). The effects of storytelling on EFL young learners' reading comprehension and word recall. *English Teaching & Learning*, 30(3), 51-74.
- Janjaroongpak, K. (2022) CEFR-referenced item specification analysis of TOEIC incomplete sentences part on Intermediate Thai learners, *St. Theresa Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(2), 61-76.
- Jannah, E. I., & Hentasmaka, D. (2021). The use of discord application in virtual english learning: an investigation on students' perceptions. *Premise: Journal of English Education and Applied Linguistics*, 10(2), 183-200.
- Kim, Y., & Han, H. (2010). Intention to pay conventional-hotel prices at a green hotel—a modification of the theory of planned behavior. *Journal of Sustainable Tourism*, 18(8), 997-1014.

- Koda, K. (2005). Insights into second language reading: A cross-linguistic approach. Cambridge University Press. *Creative Education*, 3(3) 5.
- Lieungnapar A. et al, (2022) The Development of Technology-based Training Program in English for Logistics. *Journal of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University*, 5(2), 108-123.
- Nikolov, M., & Djigunović, J. M. (2006). Recent research on age, second language acquisition, and early foreign language learning. *Annual review of applied linguistics*, 26, 234-260.
- Parrotta, J. L., & Johnson, P. J. (1998). The impact of financial attitudes and knowledge on financial management and satisfaction of recently married individuals. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 9(2), 59.
- Phakiti, A. (2008). Construct validation of Bachman and Palmer's (1996) strategic competence model over time in EFL reading tests. *Language testing*, 25(2), 237-272.
- Purpura, J. E. (2004). *Assessing grammar*. USA: Cambridge University Press.
- Sarnoff, I. (1970). Social Attitudes and the Resolution of Motivational Conflict, Harmondsworth: in M. Jahoda and N. Warren (eds.), *Attitudes: Selected Readings, Harmondsworth, Penguin*, 279-284.
- Smith, C. L., Sapp, M., Farrell, W. C., & Johnson, J. H. (1998). Psychoeducational correlates of achievement for high school seniors at a private school: The relationship among locus of control, self-esteem, academic achievement, and academic self-esteem. *The high School journal*, 81(3), 161-166.
- Sungkawadee, R., & Sittiwong, T. (2022). ผลการใช้สื่อสังคมร่วมกับการเกมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. *Journal of education naresuan university*, 24(1), 236-245.
- Weir, C. (1998). Using embedded questions to jump-start metacognition in middle school remedial readers. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 41(6), 458-467.
- William, G. & Fredericka, L. (2002). *Teaching and Researching Reading*. New York: Routledge.
- William, G. & Fredrick, L. S. (2002). *Teaching and Researching Reading*. Harlow: Pearson Education.
- Wulanjani, A. N. (2018). Discord application: Turning a voice chat application for gamers into a virtual listening class. *Journal of English Education and Applied Linguistics*, 10(2), 115-119).
- Zhang, L. J., Gu, P. Y., & Hu, G. (2008). A cognitive perspective on Singaporean primary school pupils' use of reading strategies in learning to read in English. *British Journal of Educational Psychology*, 78(2), 245-271.

การสร้างคามเข้มแข็งของสังคมแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการ เพื่อการรับรองระบบเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม

PGS ในจังหวัดเชียงราย

กัลยาณี กุลชัย

ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Email: Kalyanee@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและถอดบทเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรที่ใช้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่มีการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System, PGS) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่รับรองแบบมีส่วนร่วมแบบ PGS ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนสมาชิกกลุ่ม ประธานกลุ่ม ถอดบทเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการศึกษาพบว่ากลุ่ม PGS เชียงราย มีการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกบนฐานหลักการทั้งสามด้านของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกัน บน 2 เงื่อนไขคือความรู้ที่ควบคู่กับการใช้หลักคุณธรรมของความซื่อสัตย์ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่ม มี 6 ด้านได้แก่ 1) สมาชิกที่ให้ความสำคัญกับการทำเกษตรอินทรีย์ 2) มีภาคีเครือข่ายของกลุ่ม PGS ที่ให้ความร่วมมือ 3) มีกลไกการตรวจแปลง 4) กลไกการทำการตลาด บนฐาน 4 PS 5) การบริหารจัดการกลุ่ม PGS เชียงราย แบบมีส่วนร่วม และ 6) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก

คำสำคัญ: การสร้างความเข้มแข็งของสังคม, เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรอินทรีย์, การรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม

Strengthening the Sufficiency Economy Society with the Learning and Operational Process for Organic farming Certification Through Participatory Guarantee Systems (PGS) in Chiang Rai Province

Kallayanee Kullachai

Department of Geography, Faculty of Social Sciences, Srinakarinwirot University

Email: Kalyanee Kullachai

Abstract

The objectives of this research were 1) to study and take lessons learned on learning management process of an organic farmer group using Organic standard by Participatory Guarantee System to strengthen the society according to the sufficiency economy principle. 2) To study the contributing factors to strength the organic farming groups with Participatory Guarantee Systems (PGS). Used Qualitative research by collected primary and secondary data, in-depth interviews with group member representatives and chairman of group were extracted lessons learned from the learning management process and content analysis. The finding indicated that lessons learned on learning management process and content analysis. The findings indicated that the strength of members based on three principles of sufficiency economy, moderation, reasonableness, depend on two conditions one that uses knowledge and go together with virtue of honesty. There were 6 factors contributing to the group's strength: 1) members who gave importance to organic farming, 2) there was a network of PGS groups that cooperated, 3) there was check plots according to organic farming standards mechanism 4) marketing mechanism based on 4 PS 5) participative management of PGS Chiang Rai group and 6) learning exchange activities among members.

Keywords: Social Strengthening, Sufficiency Economy, Organic Agriculture, Organic Farming Participatory Guarantee System

บทนำ

ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้นโยบายภาครัฐบาล ภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกล ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย (แผนพัฒนาการเกษตร ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 จังหวัดเชียงรายมีการส่งเสริมการผลิตผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์ เพื่อตอบสนองนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเชียงราย จึงส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรโดยใช้มาตรฐานการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System (PGS) ให้ความรู้ในกระบวนการผลิตในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ จัดตั้งกลุ่มและสนับสนุนงบประมาณในการเริ่มต้นทำเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งรับรองคุณภาพที่เน้นการรับประกันคุณภาพ ถูกสร้างระบบขึ้นมาบนพื้นฐานของความไว้วางใจ สังคมเครือข่าย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านภาคีเครือข่าย จากเดิมที่มีผู้ริเริ่มก่อตั้งจำนวน 11 ราย ในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 156 ราย อยู่ในระยะปรับเปลี่ยน 31 ราย (กัลยาณี กุลชัย และคณะ, 2564)

จากการลงพื้นที่เพื่อการสัมภาษณ์กลุ่มรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS เชียงราย พบว่ามีกระบวนการสร้างการเรียนรู้สำหรับผู้ทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย ทั้งการอบรมให้ความรู้การตรวจและแนะนำแปลงเพื่อให้เข้าสู่ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วมแบบ PGS การรวมกลุ่มกันในระดับอำเภอ ระดับเขต และระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดการพึ่งพิง และช่วยเหลือกันในรูปแบบกลุ่มและการรวมตัวกันทั้งความรู้ด้านการผลิตและการตลาดของสินค้าอินทรีย์ในเขตจังหวัดเชียงราย อีกทั้งจากการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ ยึดถือตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระชนกปิยมหาราช ในการดำเนินชีวิตตามเส้นทางสายกลางต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ความพอเพียงเป็นทั้งผลและวิธีการ (end and mean) ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ การพัฒนาที่สมดุล ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาและนำพาเกษตรกรไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีแนวทางการผลิตที่หลากหลายใช้ปัจจัยการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดพึ่งพาตนเองในด้านปัจจัยการผลิตและปัจจัยในการดำเนินชีวิตให้มากที่สุด มุ่งเน้นผลิตเพื่อการบริโภคเหลือจึงจำหน่ายให้ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง (ตะวัน และคณะ, 2557) โดยแนวคิดพื้นฐานของเกษตรอินทรีย์คือ การทำการเกษตรแบบองค์รวมที่คำนึงถึงระบบนิเวศและระบบสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักการของการพอประมาณ มีเหตุและผล การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบนิเวศและสุขภาพของเกษตรกร โดยใช้ความรู้และคุณธรรมในการดำรงชีวิตและการทำการเกษตร ในขณะเดียวกันในการทำเกษตรอินทรีย์ที่เหลือและขายต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงาน เพื่อสร้างความมั่นใจกับผลผลิตว่ามีความปลอดภัยจากกระบวนการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมีที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค ระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) จึงเป็นระบบการรับประกันคุณภาพผลผลิตอินทรีย์โดยชุมชน เป็นการพัฒนาระบบการรับประกันความเป็นอินทรีย์ในระดับชุมชนโดยอาศัยกระบวนการทางสังคม การเป็นเครือข่ายของสังคม การมีส่วนร่วมพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความซื่อสัตย์ บนพื้นฐานของความ

ไว้วางใจ โปร่งใส ความเชื่อมั่น และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามหลักการและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล (IFOAM, 2014; 2015) (กรีนเนท, 2563)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะถอดบทเรียนของการสร้างความเข้มแข็งของสังคมด้วยพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ จนนำไปสู่การปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม PGS กับการเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ทั้งด้านองค์ความรู้ในการผลิต การตรวจรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ แบบ PGS การสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ดังกล่าว การควบคุมกำกับสมาชิกในดำเนินการผลิตสินค้าอินทรีย์ตามกฎเกณฑ์ดังกล่าว ไปจนถึงความร่วมมือกันในการตลาดสินค้าอินทรีย์ในเขตจังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและถอดบทเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรที่ใช้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่มีการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System, PGS) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรที่ใช้มาตรฐานการรับรองแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตเกิดความเข้มแข็ง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยและกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีกระบวนการในการถอดบทเรียนจากกระบวนการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ทำการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม ของกลุ่ม PGS จังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ทำการสัมภาษณ์ จำนวน 2 กลุ่มดังนี้ 1) ตัวแทนกลุ่ม สมาชิกแต่ละกลุ่มใน 8 กลุ่มอำเภอ ได้แก่ กลุ่มเหนือสุด กลุ่มอำเภอเวียงชัย กลุ่มอำเภอแม่ลาว กลุ่มอำเภอพาน กลุ่มอำเภอแม่สรวย กลุ่มอำเภอเทิง กลุ่มอำเภอเวียงป่าเป้า และกลุ่มอำเภอเมือง กลุ่มละ 3 คน ได้แก่ ผู้ประสานงานกลุ่มระดับอำเภอ 2) ประธานกลุ่ม PGS เชียงราย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ PGS เชียงราย

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่รับรองแบบมีส่วนร่วมแบบ PGS ร่วมกับกลุ่มผู้นำของแต่ละกลุ่มอำเภอ ด้วยการใช้การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) บรรยายในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

1.ความเป็นมาของกลุ่ม PGS จังหวัดเชียงราย หน่วยงานและเครือข่าย

เริ่มต้นจากกลุ่มคนจำนวน 11 คนที่รวมตัวกัน จากการเข้าร่วมอบรมที่สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดเชียงราย และมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีการทำการเกษตรของตนเองจากเดิมที่รุ่นบรรพบุรุษ

ทำเกษตรแบบเคมี ไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ด้วยการขับเคลื่อนและพัฒนาเป็นองค์รวมตลอดจนห่วงโซ่การผลิต การแปรรูป จนถึงการทำการตลาดที่จะต้องเป็นเกษตรที่มีนวัตกรรมโดยมีกลุ่มผู้ผลิตเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาไปทุกภาคส่วน (ทัศนีย์, 2564) ตลอดจนมีภาคีเครือข่ายของกลุ่ม PGS เชียงรายที่ให้ความร่วมมือ จนการดำเนินการของกลุ่มประสบความสำเร็จ โดยลักษณะของความร่วมมือได้แก่

1.1 การสนับสนุนงบประมาณ และสถานที่อบรม จากหุ้นส่วนได้แก่ สำนักงาน พัฒนาที่ดิน เชียงราย มูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทำให้สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจในหลักการของเกษตรอินทรีย์และสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยความต้องการและข้อสัถย์

1.2 การให้ความรู้และการอบรมผู้ตรวจแปลง ฝึกตรวจแปลง อบรมทบทวนผู้ตรวจแปลง ร่วมสร้างเกณฑ์มาตรฐาน ให้รับรองมาตรฐาน โดยมีมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย เป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านวิทยากร และองค์ความรู้ ทำให้สมาชิกมีการพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดความมั่นใจในระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

1.3 การให้ความรู้การทำธุรกิจ และสร้างช่องทางการตลาด การนำสินค้าของกลุ่ม PGS เชียงรายมาขายในแพลตฟอร์ม TOGA ให้โอกาสในการวางจำหน่ายสินค้าทั้งตลาดออนไลน์ และตลาดแบบมีสถานที่แน่นอน ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ หน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ สามพรานโมเดล และมูลนิธิสังคมสุขใจ ตลาดจริงใจ และเซ็นทรัลท่า รานพะลัง และ เทศบาลนครเชียงราย สามารถทำงานด้านการตลาด ขายผลผลิตได้ทำให้สมาชิกมีความมั่นใจและมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตสินค้าอินทรีย์ ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในสินค้า

1.4 นำเอาผลผลิตอินทรีย์เข้าสู่ระบบโภชนาการของหน่วยงาน มีหน่วยงานที่สนับสนุนและทำงานร่วมกันได้แก่ โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า ซึ่งเป็นการสร้างสังคมสุขภาพกับผู้ป่วยทำให้เกิดการขยายของฐานการตลาด

2. กระบวนการสร้างความเข้มแข็ง การจัดการเรียนรู้ และปฏิบัติการกลุ่มPGS เชียงราย

2.1 การบริหารจัดการกลุ่ม PGS เชียงราย

เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation management) สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และตัดสินใจ รู้สิทธิการเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย โดยมีกลุ่มสมาชิกที่ทำหน้าที่บริหารจัดการกลุ่ม ผ่านการเลือกจากสมาชิก แบ่งโครงสร้างเป็นกลุ่มบริหารส่วนกลาง และการบริหารกลุ่มย่อยแต่ละอำเภอ มีโครงสร้างบริหารจัดการชัดเจน มีประธานกลุ่ม PGS เชียงราย และมีผู้ประสานงานระดับอำเภอ ควบคุมตามมาตรฐานด้วยความซื่อสัตย์และจริยธรรม มีการแชร์ข้อมูลผ่านกลุ่มไลน์กลุ่มจังหวัดเพื่อการรับรู้ข่าวสารร่วมกัน มีเกณฑ์กำหนดสมาชิกต้องเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และต้องเข้ากิจกรรมการฝึกอบรมต่างๆที่กลุ่มได้จัดขึ้น

2.2 ข้อบังคับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมของกลุ่ม PGS เชียงราย

เป็นข้อบังคับที่กำหนดขึ้นร่วมกัน เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติ ประยุกต์จากมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมของมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มกช 9000 เล่ม 1-2 ซึ่งแต่ละกลุ่มอำเภอสามารถกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของกลุ่ม

ได้ เพื่อให้เข้ากับบริบทของชุมชนโดยไม่ขัดต่อหลักการเกษตรอินทรีย์และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารจัดการระบบรับรองแบบมีส่วนร่วม

2.3 กลไกการคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม PGS เชียงราย และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ มีกระบวนการดังนี้ 1) กลไกการคัดเลือกสมาชิก กลุ่มฯ จะประกาศรับสมัครเกษตรกรที่สนใจผ่านเฟซบุ๊ก เมื่อมีผู้ที่สนใจสมัครสมาชิกต้องเข้ารับการสัมภาษณ์จากกลุ่ม โดยคำถามของการสัมภาษณ์เน้นถึงความตั้งใจ และความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์ เมื่อผ่านการสัมภาษณ์จะต้องเข้ารับการอบรมครั้งที่ 1 2) กลไกการสร้างความรู้ความเข้าใจและอบรมสมาชิกใหม่ การเตรียมและอบรมสมาชิกใหม่ให้มีความเข้าใจมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมด้วยการอบรมแบบกึ่งปฏิบัติการ การเน้นปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการทดสอบความเข้าใจจากสมาชิกที่เข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเบื้องต้นเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสมาชิก กฎเกณฑ์และการปฏิบัติ

2.4 กลไกในการตรวจแปลง การตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ของสมาชิก ประกอบด้วยกระบวนการในการอบรมการตรวจแปลง 2 ขั้นตอนคือ 1) การอบรมในการตรวจแปลงเพื่อน ทำให้สมาชิกที่เข้าอบรมมีความเข้าใจในระบบเกษตรอินทรีย์มากยิ่งขึ้น มีการฝึกปฏิบัติการในการตรวจแปลงจริงและนำมาสรุป นำเสนอ พร้อมรับคำชี้แนะจากวิทยากร ซึ่งจะต้องฝึกปฏิบัติตรวจแปลงร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ครั้ง 2) การอบรมทบทวนการตรวจแปลง ให้กับผู้ตรวจแปลงกลุ่มทุกปี เพื่อการทบทวนและให้มีมาตรฐานเดียวกันในการตรวจแปลง กับ ระบบการตรวจแปลง มีระบบการตรวจแปลงจำนวน 3 ครั้ง ดังนี้ 1) การตรวจแปลงครั้งที่ 1 เป็นการตรวจแปลงเพื่อน โดยการให้สมาชิกในแต่ละอำเภอทำการตรวจแปลงโดยผู้ตรวจแปลงที่ผ่านการอบรม 2) การตรวจแปลงครั้งที่ 2 เป็นการตรวจแปลงภายหลังมีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในการตรวจแปลงครั้งที่ 1 และ 3) การตรวจแปลงไขว้กลุ่ม ที่สมาชิกจากกลุ่มอื่นต่างอำเภอมารับเป็นผู้ตรวจแปลง จากเสร็จสิ้นกระบวนการตรวจแปลง จะมีการประชุมผลสรุปการตรวจแปลงประจำปี และส่งรายชื่อผู้ผ่านการรับรองการตรวจแปลงไปให้กับมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทยเพื่อออกใบรับรองแปลงที่ได้รับการตรวจให้กับสมาชิกต่อไป

2.5 การทำการตลาดเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม PGS เชียงราย

กลุ่ม PGS เชียงราย มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตสินค้าอินทรีย์ถึงมือผู้บริโภคที่มีมาตรฐานที่กำหนดเองแบบมีส่วนร่วมโดยไม่น้อยกว่ามาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล โดยมีกลยุทธ์ทางการตลาด บนฐาน 4 PS ได้แก่ 1) Product Strategy กลยุทธ์การออกแบบสินค้า และ Product Positioning สินค้าของกลุ่มเป็นสินค้าเพื่อสุขภาพ มีความปลอดภัย มีมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคและมีความมั่นใจ สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้จากแปลงผู้ผลิต การสร้างตราสินค้าของกลุ่ม PGS เชียงราย ด้วยการนำเสนอและโหวต เพื่อที่จะนำไปใช้ร่วมกันในสินค้าอินทรีย์ของกลุ่ม 2) Price Strategy ในการตั้งราคาของสินค้านั้น ให้อิสระสำหรับสมาชิกประเมินราคาและตั้งราคาตามแต่สมาชิกจะตั้งราคา 3) Place Strategy การทำการตลาดใน 4 รูปแบบด้วยกันคือ (1) ทำการตลาดร่วมกันผ่านเฟซบุ๊ก (2) การทำตลาดด้วยตัวเกษตรกรเอง (3) การตลาดผ่านแพลตฟอร์ม TOGA ของสมาคมผู้บริโภคเกษตรอินทรีย์ไทย มีการนำสินค้าวางจำหน่ายในแพลตฟอร์ม มีสินค้าพิเศษของกลุ่มที่มีลักษณะสินค้า GI ได้แก่ สับปะรดภูแลอินทรีย์ หรือสินค้าที่มีเฉพาะที่เชียงรายคือ รากชู (4) การตลาดผ่านงานกิจกรรมพิเศษ (event) เมื่อมีภาคีเครือข่าย หรือมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาติดต่อ ก็จะเข้าร่วมเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และ 4) Promotion Strategy ใช้กลยุทธ์ตลาดในการโปรโมชัน เช่น กิจกรรม

cooking class ส่งเสริมเชื่อมผู้ประกอบการกับเครือข่ายเกษตรกร เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดทำให้ผู้บริโภครู้จักสินค้าผ่านการทำการตลาดแบบonline หรือการตลาดผ่านการท่องเที่ยว นำนักท่องเที่ยวเข้าไปชมผลผลิตอินทรีย์ของกลุ่ม มีรายการทีวีมาถ่ายทำเพื่อการแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวเกษตรอินทรีย์ หรือการทำกิจกรรมการเชื่อมโยงเจรจาทางธุรกิจกับผู้ประกอบการ ในงานสังคมสุขใจที่กลุ่มนำผลผลิตไปเข้าร่วมในการนำเสนอขายกับผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการที่มีความสนใจสินค้าอินทรีย์ของกลุ่มจนทำให้เกิดการผลิตและรับคำสั่งซื้อตามมา

2.6 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการประชุมสังสรรค์

กิจกรรมที่หมุนเวียนในการประชุมทุกๆ 6 เดือน สังสรรค์ไปต่างอำเภอ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยกัน มีการไปดูพื้นที่จริงของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม ตัวแทนของแต่ละกลุ่มก็จะนำประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงเรื่องมาตรฐานหรือประเด็นที่ต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกเข้าร่วมในการพิจารณาด้วยกัน ซึ่งการประชุมสังสรรค์ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 62

2.7 การใช้งบประมาณดำเนินการของกลุ่ม PGS เชียงราย

งบประมาณที่ใช้ในกลุ่ม มาจาก 2 ส่วนด้วยกัน ส่วนแรกคือ จากสมาชิกกลุ่มที่ในการเสียค่าบำรุง และค่าตรวจแปลงตามจำนวนไร่ที่ต้องการจะทำการขอการรับรอง และส่วนที่สองคือ งบประมาณสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายต่างๆ ในการสนับสนุนการดำเนินการ

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่รับรองแบบมีส่วนร่วมแบบ PGS

เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่ม PGS เชียงราย สามารถใช้โมเดลการวิเคราะห์ของ SWOT Analysis ร่วมกับกลุ่มสมาชิกที่เป็นแกนนำ ดังนี้

1. Strength (จุดแข็ง) ได้แก่ กลุ่มผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ เป็นคนรุ่นใหม่ มีการกำหนดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่แน่นอน และสมาชิกทุกคนยึดตามมาตรฐาน มีระบบและกลไกการตรวจแปลงที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ มีช่องทางการทำการตลาด ผู้บริโภคมีความเชื่อถือในระบบการผลิต สมาชิกกลุ่มยังมีความมุ่งมั่นในการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ มีกิจกรรมใหม่ๆตลอดเพื่อให้สินค้าอินทรีย์เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งภายในจังหวัดและภายนอกจังหวัด

2. Weakness (จุดอ่อน) ขาดบุคลากรที่ทำงานประจำสำหรับงานเกษตรอินทรีย์หรืองานของกลุ่ม เนื่องจากแกนนำมีจิตอาสา และมีภาระงานประจำของตน ทำให้ขาดเวลาที่จะมาทำงานส่วนกลาง อีกทั้งการมีผลผลิตไม่ต่อเนื่องและไม่แน่นอน จนทำให้การทำติดต่อซื้อสินค้าไม่สามารถทำได้โดยง่าย เพราะการทำการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการแปรปรวนของปริมาณสินค้า

3. Opportunities (โอกาส) ตลาดของสินค้าอินทรีย์กำลังเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค มีการตื่นตัวเรื่องอาหารปลอดภัย นโยบายของจังหวัดที่เน้นการผลิตอาหารที่ปลอดภัย อีกทั้งมีภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนทั้งองค์ความรู้และงบประมาณ จนทำให้กิจกรรมของกลุ่มมีความหลากหลาย มีการทำการตลาดที่ก้าวสู่นอก มีแพลตฟอร์มของการค้าร่วมกับภาคีคือ TOGA ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักสำหรับผู้บริโภค

4. และ Threats (อุปสรรค) อุปสรรคอาจจะเป็นอุปสรรคในอนาคต คือนโยบายของจังหวัดที่อาจจะเปลี่ยนแปลง รวมถึงงบประมาณที่เคยได้รับการสนับสนุนอาจจะลด รวมถึงการมีผู้ผลิตรายใหม่ที่

ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม เกิดขึ้น จนอาจจะมาแย่งตลาดผู้บริโภคได้ นอกจากนี้ยังมีภาวะโควิดที่มาทำให้กิจกรรมของกลุ่มต้องลดลงเพื่อเว้นระยะห่างจนต้องมาสร้างความเข้าใจกันใหม่ในภายหลัง

4. การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างความเข้มแข็งของสังคมเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย

การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นฐานสำหรับการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม PGS มีดังนี้ (ภาพที่ 1)

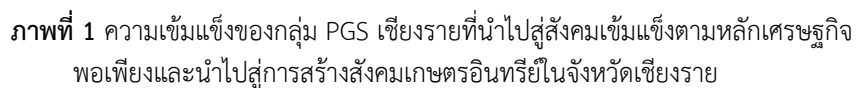
1. ความพอประมาณ สมาชิกกลุ่ม PGS เชียงราย ยึดหลักการพอประมาณจากการทำการผลิตสินค้าเท่าที่แรงทั้งหมดของตนที่มี การใช้รูปแบบการผลิตแบบผสมผสาน ใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในการพัฒนากลุ่ม พัฒนาพื้นที่ของตน และยังใช้หลักการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ปลูกทุกอย่างที่กิน เหลือนำไปขาย

2. ความมีเหตุมีผล มีการสัมภาษณ์ผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกที่มีความต้องการและมีความพร้อมที่จะมีใจทำเกษตรอินทรีย์ ใช้เหตุผลในการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เน้นความเป็นประชาธิปไตย มีการดำเนินการแบบกัลยาณมิตรในการตรวจ เพื่อการนำไปสู่สินค้าที่มีคุณภาพ การกำหนดมาตรฐานและยอมรับร่วมกันด้วยมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กลาง จนนำไปสู่การเชื่อมั่นในสินค้า และเกิดช่องทางการค้าขายสินค้าเฉพาะของผู้มีความต้องการสุขภาพดี

3. ความมีภูมิคุ้มกัน จากการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับระบบนิเวศ ด้วยการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ การทำการเกษตรผสมผสาน สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสุขภาพให้ตนเองด้วยการดื่มน้ำสะอาดที่สะอาดทำให้เกิดการสะสมในร่างกาย และภูมิคุ้มกันในการมีความสามารถในการพึ่งตนเองด้านอาหารหรือการสร้างภูมิคุ้มกันจากการมีระบบการตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ โดยผู้ตรวจแปลงที่ผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี มีระบบการตรวจแปลง 3 ขั้นตอน มีการสุ่มตรวจจากภาคีที่เกี่ยวข้องในการรับรองมาตรฐาน ซึ่งระบบนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

4. ความรู้ มีการอบรมเพื่อสร้างความรู้และสร้างความเข้าใจกับสมาชิกใหม่ รวมถึงการอบรมให้ความรู้ทบทวนมาตรฐาน มีการให้ความรู้ระหว่างการตรวจแปลงเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแปลงตรงกับมาตรฐาน สมาชิกยังแสวงหาความรู้ในการปรับปรุงแปลงอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมสังสรรค์ การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม line รวมทั้งการมีผู้นำเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ใหม่ๆ จนเกิดกลยุทธ์การดำเนินการที่ทันสมัย โดยเฉพาะการทำตลาดออนไลน์ สร้างการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับผู้บริโภคด้วยคลิป /วิดีโอ เห็นถึงพื้นที่ปลูก ผู้บริโภคมีความเข้าใจในวิถีการผลิตมากยิ่งขึ้น ประชาสัมพันธ์กลุ่มอย่างสม่ำเสมอผ่านเฟสบุ๊ค มีการวางแผนดำเนินงานสร้างความเข้าใจผ่านการท่องเที่ยววิถีอินทรีย์ ซึ่งการเรียนรู้หรือการสร้างความรู้ของกลุ่มและสมาชิกตรงกับลักษณะ Learning by doing และ Doing by Learning ที่ทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้อยู่ตลอดเวลา

5. คุณธรรม ในการทำเกษตรอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มที่นำไปสู่ความเข้มแข็งสำคัญที่สุดคือความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งตัวเกษตรกรที่ต้องไม่แอบใช้สารเคมีในการผลิต ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจแปลงที่ตรวจแปลงด้วยมาตรฐานเพื่อนำไปสู่การรับรอง มีความโปร่งใส

กระบวนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่ใช้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่มีการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS เชียงราย เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมบนหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถอธิบายได้ดังนี้ กลุ่ม PGS เชียงราย มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสมาชิก โดยใช้หลักการทั้งสามด้านของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 3 ห่วงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันบน 2 เงื่อนไขคือความรู้ที่ควบคู่กับการใช้หลักคุณธรรมของความซื่อสัตย์ สำหรับหลักการของความพอประมาณนั้น สมาชิกส่วนใหญ่เรียนรู้การทำการผลิตสินค้าเท่าที่สามารถทำได้ รูปแบบการผลิตแบบผสมผสาน พัฒนาพื้นที่เกษตรของตน ใช้หลักการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ปลูกทุกอย่างที่กิน เหลือนำไปขาย การพอประมาณรวมถึงบริหารจัดการงบประมาณเท่าที่มีตรงกับการศึกษาของตะวัน และ คณะ (2557) พบว่าเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในเขตลุ่มน้ำแม่ริม มีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงคือความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันความรู้และคุณธรรมในระดับที่สูงมาก ด้านความมีเหตุผล ยึดหลักความรอบคอบในการตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ที่มีความพร้อมที่จะมีใจทำเกษตรอินทรีย์ รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีการดำเนินการแบบกัลยาณมิตรในการตรวจแปลง จนนำไปสู่การปรับปรุงแปลง ความมีเหตุผลในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศเพื่อให้แปลงมีความอุดมสมบูรณ์และทำให้พืชเติบโตได้โดยไม่ต้องใช้สารเคมี สร้างความมีเหตุผลในการกำหนด

มาตรฐานและยอมรับร่วมกันด้วยฐานของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กลาง จนนำไปสู่การเชื่อมั่นในสินค้า และเกิดช่องทางการค้าขายสินค้าเฉพาะของผู้มีความต้องการสุขภาพดี สอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ กฤติขจรกุล (2561) พบว่า เกษตรกรที่เป็นปราชญ์ทางด้านเกษตรอินทรีย์จังหวัดนครสวรรค์ใช้ ความเป็นเหตุเป็นผลในการเลือกพืชที่ปลูก เน้นการสร้างสมดุลของระบบนิเวศด้วยการปลูกพืชที่ หลากหลาย สำหรับด้านการมีภูมิคุ้มกัน จากการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับระบบนิเวศ ด้วยการสร้างความ หลากหลายทางชีวภาพ การทำการเกษตรผสมผสาน สามารถเผชิญกับภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติไม่ว่าจะ เป็นสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ผลผลิตลดลง การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสุขภาพให้ ตนเองด้วยการงดใช้สารเคมี สอดคล้องกับการศึกษาของธานินทร์ คงศิลา และ ณัฐ สมณคุปต์ (2556) ว่าเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดลพบุรีที่ตระหนักและค้นพบปัญหาจากการทำการเกษตรที่ใช้สารเคมี เช่น ด้านสุขภาพ สภาพแวดล้อม และทำความเข้าใจหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจทำการเกษตร อินทรีย์อย่างต่อเนื่องศึกษาหาความรู้ เรียนรู้และเริ่มลงมือปฏิบัติตามแนวทางที่ค้นพบ จนเกิดการเรียนรู้ ทักษะ ทำการปรับปรุงแก้ไขจนประสบความสำเร็จ โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่ม PGS เชียงราย ที่มีความตระหนักถึงสุขภาพและความปลอดภัยในการผลิตสินค้า จนไปถึงการขยายช่องทาง การตลาด มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับผล การศึกษาของ อติศักดิ์ และคณะ (2565) พบว่า การจัดตั้งเครือข่ายของกลุ่ม PGS แปรดิว จากการ รวมกลุ่มของเกษตรกรที่ตระหนักถึงสุขภาพและความปลอดภัย และสอดคล้องกับทัศนีย์ (2564) เรื่อง ปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญให้มีการรวมกลุ่มเกษตรอินทรีย์ PGS เชียงรายคือ การที่เกษตรกรมีความมุ่งมั่น และมีความพร้อมที่จะเข้าสู่การรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นมิติด้าน สุขภาพ ด้านระบบนิเวศวิทยา ด้านความเป็นธรรมและด้านการดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องให้กับผู้บริโภค สินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และการเรียนรู้กระบวนการของระบบ PGS การกำหนด มาตรฐาน การตรวจประเมินแปลงของสมาชิกจำนวน 3 ครั้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การกำหนด มาตรฐานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งตรงกับการศึกษาของ อติศักดิ์ อ้าเทศ และ คณะ (2565) ว่าการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่มีใจรักการทำเกษตรอินทรีย์ การให้ ความสำคัญการสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์ของเครือข่าย จนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และกำหนด มาตรฐานร่วมกันทำให้กลุ่มเข้มแข็ง

สำหรับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่รับรองแบบมีส่วนร่วม แบบ PGS มีทั้งหมด 6 ปัจจัยได้แก่ 1) สมาชิกที่ให้ความสำคัญกับการทำเกษตรอินทรีย์และเข้าร่วมใน เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ และนำไปสู่การสร้างข้อบังคับและยึดหลักมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS เชียงรายที่มีความเข้มข้นเทียบเท่าระดับสากล 2) ภาวดีเครือข่ายของกลุ่ม PGS ที่ให้ความร่วมมือทั้งการ ให้ความรู้ การขยายช่องทางการตลาด 3) กลไกการตรวจแปลง ตั้งแต่กระบวนการอบรมสมาชิกให้มีความ เข้าใจจนถึงการอบรมผู้ตรวจแปลง การตรวจแปลง 3 ครั้งในขณะที่ตรวจแปลงก็มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ 4) กลไกการทำการตลาด บนฐาน 4 PS เป็นการทำการตลาดในยุคออนไลน์ ที่ให้ความสำคัญกับ คุณภาพสินค้า และช่องทางการทำการตลาด สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค 5) การบริหารจัดการกลุ่ม PGS เชียงราย ที่เป็นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีการกำหนดโครงสร้าง รัฐบาลพหุหน้าที่ความ รับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน สอดคล้องกับการศึกษาของธวัชชัยและยุภาพรณ (2560) พบว่ากลุ่ม เกษตรอินทรีย์เคลื่อนไหวยึดด้วยสมาชิกกลุ่ม และมีการกำหนดโครงสร้าง การประชุม กำหนดมาตรฐาน

ระบบพีจีเอสของกลุ่ม มีการออกแบบตราสัญลักษณ์สินค้าของสมาชิกในกลุ่ม PGS เชียงราย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการขยายรับสมาชิกทุกปี สร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ อ่ำเทศ และคณะ (2565) กำหนดมาตรฐานระบบพีจีเอส และบทลงโทษในกรณีที่ทำผิด รวมถึงการออกแบบตราสัญลักษณ์และใบรับรองมาตรฐานของเครือข่ายทุกกิจกรรมผ่านความเห็นชอบในมติที่ประชุมเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวของเครือข่ายได้อย่างต่อเนื่อง การมีกลุ่มผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ เป็นคนรุ่นใหม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ อดิศักดิ์ อ่ำเทศ และ คณะ (2565) พบว่า ผู้นำและการบริหารระบบการรับรองและเครือข่าย การดำเนินงานของเครือข่ายสมาชิกทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานและร่วมกันวางแผนเกิดการแลกเปลี่ยนร่วมกัน จึงทำให้เครือข่ายมีความผูกพันและสามารถบริหารเครือข่ายให้ประสบความสำเร็จและตรงกับการศึกษาของทัศนีย์ ธรรมดิน (2564) ว่าการกำหนดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่แน่นอน และสมาชิกทุกคนยึดตามมาตรฐาน มีระบบและกลไกการตรวจแปลงที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดความมั่นใจในมาตรฐาน 6) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการประชุมสัญจร การพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีกิจกรรมใหม่ๆตลอดเพื่อให้สินค้าอินทรีย์เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งภายในจังหวัดและภายนอกจังหวัด สอดคล้องกับการศึกษาของยุพิน (2559) และ อดิศักดิ์ อ่ำเทศ และ คณะ (2565) พบว่า การรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่องด้วยการดำเนินกิจกรรมภายในเครือข่ายเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การจัดกิจกรรมกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ เป็นต้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาสกร นันทพานิช (2555) พบว่าการมีการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จกับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดและจัดการความรู้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน และการฝึกปฏิบัติจริง พบว่ามีเกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. พบว่าการดำเนินการของกลุ่ม PGS เชียงราย มีความเข้มแข็งและประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่จำนวนสมาชิกมีจำนวนมาก จนบริหารจัดการยากและยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานประจำในการจัดการ จึงควรมีการแยกตัวของกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและสามารถจัดการกลุ่มด้วยตัวเอง เช่น กลุ่ม PGS อำเภอเวียงป่าเป้า บริหารจัดการและควรตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อการดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว
2. ศักยภาพของพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม PGS เชียงรายมีความเหมาะสมที่จะทำกิจกรรมอื่นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้บริโภค ได้แก่ การจัดการสร้างและดำเนินการทำธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับผู้บริโภคเพื่อการสร้างแบรนด์สินค้าอินทรีย์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น
3. เพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าอินทรีย์เพื่อกระจายไปยังผู้บริโภคเพื่อความปลอดภัย โดยเฉพาะในโรงเรียน และโรงพยาบาล ควรจะดำเนินการทุกอำเภอเพื่อให้สินค้าสามารถกระจายถึงผู้บริโภคได้ทั่วถึงและเพื่อสุขภาพของประชากร

เอกสารอ้างอิง

- กรีนเนท. (2563). *แนวทางเกษตรอินทรีย์*. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.greenet.or.th>
- กัลยาณี กุลชัย, พีรชัย กุลชัย, สุภาภรณ์ ประสงค์ทัน, และ ทศนีย์ ธรรมดิน. (2564). *รายงานการวิจัย เรื่อง การสร้างนวัตกรรมทางสังคม เพื่อการขับเคลื่อนสังคมเกษตรอินทรีย์บนเศรษฐกิจฐานราก แบบพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ PGS จังหวัดเชียงราย*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 51.
- ณรงค์ กฤติขจรกุล. (2561). *การทำเกษตรอินทรีย์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษาปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- ตะวัน ห่างสูงเนิน, พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์, อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ, และ รุจ ศรีสัญลักษณ์. (2557). ระบบเกษตรอินทรีย์ในบริบทของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในเขตลุ่มน้ำแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารเกษตร*, 30(1), 61-69.
- ทศนีย์ ธรรมดิน, เลห้ลา ตรีเอกานุกูล, รณิดา ปิงเมือง, และ วรณะ รัตนพงษ์. (2564). กลไกการขับเคลื่อนเกษตรกรเข้าสู่การรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) จังหวัดเชียงราย. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 15(2), 210-224.
- ธวัชชัย เสือเมือง และ ยุภาพรณ มั่นกระโทก. (2560). การถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนากลุ่มเกษตรอินทรีย์ ชุมชนบ้านเขาหิน อำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว. *วารสารเกษตรกรรมไทย*, 10(1), 49-59.
- ธานินทร์ คงศิลา และ ณัฐ สมณคุปต์. (2556). *กระบวนการเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์ ของเกษตรกรในจังหวัดลพบุรี*. (การค้นคว้าวิจัยเฉพาะเรื่อง). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ภาสกร นันทพานิช. (2555). ผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารแก่นเกษตร*, 40(3), 207-216.
- ยุพิน เกื้อนครี. (2559). การพัฒนาเครือข่ายด้านการผลิตและการตลาดหอมแดงของเกษตรกรในตำบลทุ่งยัง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารพัฒนาสังคม*, 18(1), 85-102.
- อดิศักดิ์ อ่ำเทศ, สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์, ดวงกมล และ ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์. (2565). การถอดบทเรียนกระบวนการพัฒนาระบบรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา เครือข่ายเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) แปรริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารแก่นเกษตร*, 50(5), 1413-1428.

การใช้เวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเพื่อสรุปสถานการณ์โรคโควิด-19 ในประเทศไทยผ่านข่าวภาษาอังกฤษออนไลน์

มณฑรัตน์ รุ่งเรืองธรรม*, ศตวรรษ ไชยสิทธิ์²

*คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

E-mail: montarat.ru@mutp.ac.th*

ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

เวิร์ดคลาวด์ หมายถึง การแสดงภาพข้อความเพื่อสรุปข้อความตัวอักษรโดยการนำเสนอคำสำคัญซึ่งมีความถี่ที่ปรากฏออกมาด้วยขนาดตัวอักษรและสีที่มีความแตกต่างกัน งานวิจัยล่าสุดได้ใช้เทคนิคการแสดงผลภาพเวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเพื่อสรุปข้อมูลจำนวนมาก ดังนั้นงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือศึกษาการใช้เวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเพื่อแสดงผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องโรคโควิด-19 จากข่าวภาษาอังกฤษออนไลน์จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ในงานวิจัยนี้ข้อมูลข่าวภาษาอังกฤษออนไลน์ทั้งหมดมีจำนวน 303 ข่าว ประกอบด้วย 198,685 คำ เพื่อดูปรากฏการแพร่ระบาดระลอกที่ 1 ชุดข้อมูลมีการจัดเตรียมข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์โดยใช้ Word sift ผลจากการวิจัยแสดงผลภาพกลุ่มคำ 12 ภาพ และคำสำคัญที่ปรากฏบ่อยที่สุด 10 อันดับในแต่ละเดือน และผลวิจัยซึ่งวิเคราะห์เชิงพรรณนาแสดงความสอดคล้องของความเวิร์ดคลาวด์และความถี่ของคำเกี่ยวกับการแพร่ระบาดระลอกที่ 1 ของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย ประจำปีพ.ศ. 2563 ผลจากงานวิจัยสนับสนุนการใช้เวิร์ดคลาวด์ และความถี่ของกลุ่มคำเพื่อสรุปภาพรวมของชุดข้อมูลขนาดใหญ่ได้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาอื่น ๆ เช่น การจัดเตรียมข้อมูล จำนวนกลุ่มคำที่เหมาะสมเพื่อแสดงในเวิร์ดคลาวด์ และผลวิจัยเชิงคุณภาพนั้นไม่สามารถอาศัยการวิเคราะห์จากเวิร์ดคลาวด์เพียงอย่างเดียวได้ อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ได้อภิปรายผล ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการใช้เวิร์ดคลาวด์ควบคู่กับกระบวนการวิเคราะห์อื่น ๆ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

คำสำคัญ: ภาพกลุ่มคำ, โรคโควิด-19, ข่าวออนไลน์, ภาษาอังกฤษ

Using Word Clouds and Word Frequency to Preview the COVID-19 Situation in Thailand through English Online News

Montarat Rungruangthum^{*}, Sattawat Chaiyasit²

^{*}Faculty of Liberal arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

²Faculty of Science and Arts, Burapha University, Chantaburi Campus

E-mail: montarat.ru@rmutp.ac.th^{*}

^{*}Corresponding author

Abstract

Word Clouds means graphic visualization which is used to summarize textual data by showing frequent keywords occurring in the text in different sizes and colors. Recent studies have used word clouds and word frequency to summarize a large collection of data. Our paper, therefore, aims to investigate whether word clouds and word frequency could be utilized for previewing data related to the COVID-19 through English online news from the Bangkok Post. In this study, there were 303 English online news, consisting of 198,685 words in order to see the first wave of pandemic situation. The data were prepared before being processed. After that, the data were then processed by using Word sift. The results of the study present twelve-word clouds, and top-ten keywords in each month. The results obtained from descriptive analysis were utilized to see the how word clouds and word frequency connect to the first wave of the COVID-19 pandemic situation in Thailand in 2020. Our results support the use of word clouds and word frequency for previewing large data collection. However, this study also presents some problematic issues, for example, data preparation, the appropriate number of keywords used in word clouds, and the qualitative data should not be solely relied on using word clouds. The results of the study report the discussion and provide guidance on how to use word clouds together with other research approaches for analyzing qualitative data.

Keywords: Word clouds, COVID-19, Online news, English

Introduction

Word Clouds for Analyzing Textual Data

Word clouds, one of research tools for summarizing large amounts of textual data, can be defined as a textual data presentation according to the total number of words occurring in the data (McNaught & Lam, 2010). The more words appear in textual information, the larger words present in different sizes or colors (Bromley, 2013). However, little information is available on the use of word clouds for textual data. Most of the traditional studies have been limited to the field of Information Technology since researchers are required to have computer skills, such as text mining techniques and using specific programs: Python, R-program. Recent studies (e.g., Roman, Thompson, Ernst, & Hakuta, 2016) have suggested using web-based word cloud generators to summarize numerous qualitative data by using Word Cloud Generators (WCGs). For instance, <https://wordsift.org/>, <https://tagcrowd.com/>, <https://wordart.com/>, and <https://worditout.com/>. These free websites enable researchers to design and summarize textual data.

To give a clear picture of how word clouds can be used to analyze textual data, Table 1 reviews previous studies using word clouds as one of the alternatives in analyzing textual data such as political speech, customers' reviews, research articles, etc.

Table 1 A summary of Word Clouds for analyzing textual data

Author(s)	Year	Results
Arnaboldi, Cho, J., & Sternberg,	2021	Proposing the use of Wormicloud to summarize scientific articles in a graphical way through word clouds which was useful for literature review from scientific database.
DePaolo, & Wilkinson	2014	Using word clouds for analyzing qualitative data, for example students' responses, longitudinal study, self-reflection, evaluation students' knowledge, as well as qualitative research
Harris	2011	Examining word clouds could impact the results of data visualization and mislead information.
Kalmukov	2021	Applying word clouds visualization to conference management system: facilitating reviewers and identifying research topics in the conference system.
Rungruangthum, Hongsachai, & Wangkaewhiran	2022	Using word clouds to analyze students' attitudes towards English course training. The results show that word clouds and word frequency could be utilized for giving an overview of the questionnaire. Factors including frequent words, data preparation, and different use of word clouds generators resulted in data presentation.

Author(s)	Year	Results
Salloum, Al-Emran, Monem, & Shaalan	2015	Using word clouds to extract the overview of research articles by using text mining techniques and sort related research topics from six databases.
Seifert, Ulbrich, & Granitzer,	2011.	Introducing the use of word clouds for categorizing large text data, or annotation.

Considering the situation in Thailand, our research focus was emphasis on the COVID-19 pandemic situation which has a strong impact in national and international levels.

The COVID-19 Pandemic in Thailand

The COVID-19 pandemic has changed the world after China reported to the World Health Organization (WHO) that there were 139 new cases of coronavirus infection in Wuhan (WHO, 2020). This situation has resulted in many areas, such as education, online business, healthcare prevention, logistics, as well as government policy. Similar to Thailand, foreign tourists get a lot of the COVID-19 information and read online news to follow government' measures and policies. Some of them can access this information from English online news, like the Bangkok Post (<https://www.bangkokpost.com/>).

While we were collecting the COVID-19 online news from 2020 to 2021, we found that there were 5,471 English online news. Traditionally, to review this enormous textual data, this can be done by hand; however, it was very time consuming and required technical skills. As recent research has proposed using word clouds, this paper, therefore intends to use this technique together with other approaches in order to reflect the COVID-19 pandemic situation in Thailand.

Research Objectives

Therefore, in this paper, we aim to find out whether word clouds and word frequency can be used to preview the COVID-19 pandemic in Thailand from English online news in 2020. Our scope focuses on the first wave outbreak of the COVID-19 in Thailand.

Research Methodology

This section presents how the data were collected and analyzed to explore the COVID-19 situation in Thailand using word clouds via 5,471 English online news from 2020 to 2021. However, this paper focused on the English online news from January 2020 to December 2020 so as to find out whether word clouds and word frequency could be utilized to preview the linkage how Thai government responded: to the first wave of the COVID-19 outbreak. Hence, this section presents the overview of the

selected data from the Bangkok Post English online news, the process of data collection, data preparation, and the selection of word cloud generators used in this study.

Regarding the selected data, English online news associated with the COVID-19 were filtered by using four keywords search: coronavirus or COVID-19, Thailand, measures, and policies to distinguish English online news focusing only the COVID-19 pandemic in Thailand, connecting how Thai government established measures and policies when encountering the pandemic period. Table 2 summarizes 303 English online news consisting of 198,685 words used in this study from January to December 2020.

Table 2 An overview of the COVID-19 textual data from the Bangkok Post in 2020

Months	News	Words
January	10	2,176
February	32	22,356
March	60	31,129
April	34	17,615
May	17	11,979
June	20	16,773
July	21	13,385
August	26	15,239
September	22	17,804
October	22	16,486
November	25	23,517
December	14	10,226
Total	303	198,685

In addition to the data preparation, these COVID-19 English online news were firstly recorded in complete webpage (.html). These html files were then converted into text files of which captions, bullet points, and irrelevant information such as online advertisements were removed as these factors may result in the data visualization. Figure 1 provides the procedure how the data obtained from the Bangkok Post were prepared before being processed. Finally, the data were analyzed descriptively to link the COVID-19 situation and Thailand measures.

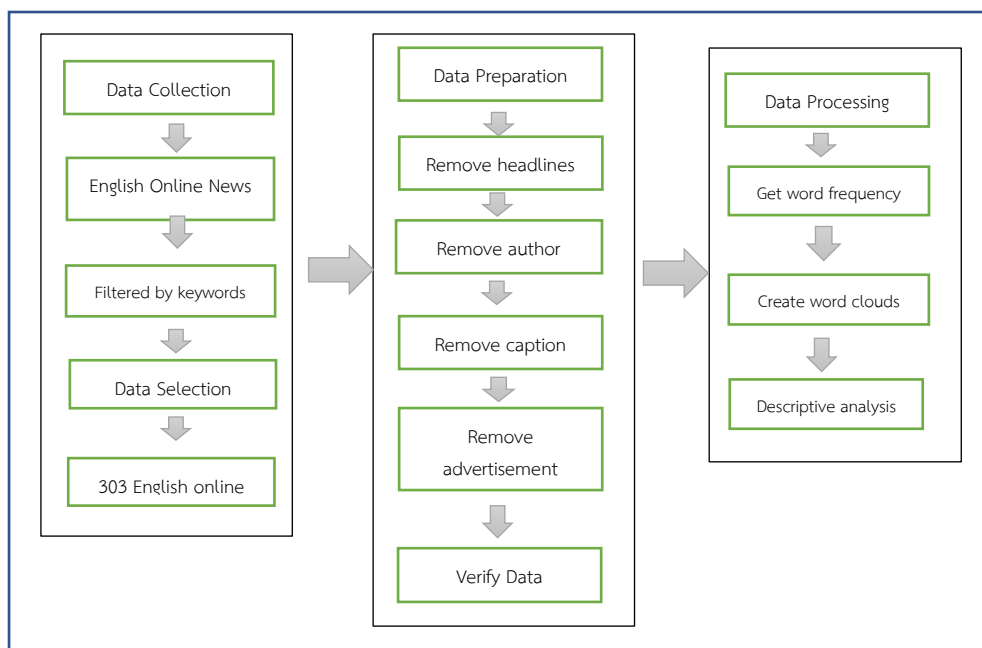

Figure 1 A summary of data collection and data analysis

Previous research heavily has heavily focused on utilizing word clouds as one of qualitative data analyses, converting textual data into graphical visualizations such as research topics (Kalmukov, 2021) and social media trends (Giannoulakis & Tsapatsoulis, 2021). Some studies have also developed algorithms and the system reliability (Dong et al., 2022). However, using this technique for analyzing qualitative data, the results were very restrictive, and might lead to subjective research (e.g., Heimerl, Lohmann, Lange, & Ertl, 2014). Other studies have then suggested using word clouds together with different research methods, for example, word frequency (e.g., Yamacharoen, 2019), and sentiment analysis (e.g., Saleh et al., 2021) to provide in-depth understanding of collected data. In this paper, we intended to see whether word clouds and word frequency could be used to preview the COVID-19 pandemic in Thailand.

In addition to the selection of Word Cloud Generators, Table 3 summarizes the specific features of each website. In this paper, Wordsift (<https://wordsift.org/>) was selected due to keyword representation, user's familiarity, text length, word frequency count, as well as sorting keywords, for example common words, rare words, alphabetical words, and academic words.

Table 3 Overview of WCGs

WCGs	User's familiarity	Word frequency	Word length	Keyword representations	Others
Wordsift	✓	✓	3 MB file size	Users can set the total number of word clouds.	Users could get word frequency, examples, and parts-of-speech. Users can also design and export word cloud images.
TagCrowd	✓	✓	500 kb file size	25-100 words	Users could not select the fonts and the graphic design.
WordItOut	✓	✗	N/A	Users can set the total number of word clouds	Users could design only word cloud images.
Voyant Tools	✓	✓	100,00 words	500 words max	Suitable for corpus analysis, concordances, type-token ratio, vocabulary density and word clouds.

Results

Table 4 shows twelve word clouds and the top-ten frequent words occurring in the text. These visualizations were presented and described according to the first outbreak in Thailand through English online news from January to December 2020.

Table 4 The results of word clouds and word frequency

Word clouds	Keywords		Situations
 January 2020	1. Health (30) 2. Chinese (25) 3. New (22) 4. Thailand (20) 5. Tourist (19)	6. Disease (19) 7. Wuhan (18) 8. Coronavirus (18) 9. Year (17) 10. Virus (17)	- Coronavirus was from Wuhan . - The first case in Thailand was from Chinese passenger on taxi. - Health officials started monitoring and inspection at airports for the new virus from China.

Word clouds	Keywords		Situations
 February 2020	1. Thailand (147) 2. Coronavirus (104) 3. China (99) 4. Outbreak (96) 5. Case (91)	6. Virus (80) 7. Year (79) 8. Thai (73) 9. Health (68) 10. country (67)	- Tourists started wearing masks when going out to protect themselves from Coronavirus. - The COVID-19 outbreak resulted in Thailand tourism. - There were 42 cases infected with Coronavirus in February 2020.
 March 2020	1. Covid (210) 2. Person (147) 3. Hospital (138) 4. Thailand (136) 5. Thai (127)	6. Health (119) 7. Government (101) 8. Patient (99) 9. Measure (98) 10. Coronavirus (94)	- Hospitals needed support medical staff's preventive COVID-19 treatment. - Thai government issued strong measures: disease outbreak prevention, medical care, and compensation, to prevent the spread of the COVID-19 and to assist Thai Economy.
 April 2020	1. Covid (106) 2. Thailand (80) 3. Thai (78) 4. Person (68) 5. Country (67)	6. Case (67) 7. Government (66) 8. Food (64) 9. Bangkok (60) 10. Patient (56)	- Hotels offered quarantine facilities for Covid-19 patients and foreign tourists. - Thai government established the measures that all shopping malls, shops in Bangkok and food stalls must close from midnight to 5 am.

Word clouds	Keywords		Situations
 May 2020	1. Government (61) 2. Covid (56) 3. Country (56) 4. Person (52) 5. Mask (52)	6. New (42) 7. Health (41) 8. Bangkok (40) 9. Thai (38) 10. Public (36)	- No new cases of COVID-19 announced by the Ministry of Public Health of Thailand (MoPH). -Medical staff followed strict disease control protocols because vaccine has been found. - The government launched a new phone app to facilitate disease control.
 June 2020	1. Covid (98) 2. Thailand (85) 3. Person (83) 4. Government (69) 5. Country (62)	6. Business (61) 7. Food (57) 8. Travel (45) 9. Energy (42) 10. Tourist (42)	- Energy prices and renewable energy fell down. -Thailand is facing food insecurity due to the Covid-19. -An anti-Covid-19 measure has been relaxed.
 July 2020	1. Covid (93) 2. Thailand (63) 3. App (63) 4. Government (54) 5. Robot (52)	6. Thai (49) 7. Country (48) 8. Tourist (45) 9. Tourism (45) 10. Datum (41)	- Thai Chana app was launched to provide information (Datum) about COVID-19 - Robots were used in Thailand for many purpose e.g., meals, medicines, and tickets delivery.
 August 2020	1. Thailand (89) 2. Government (75) 3. Covid (68) 4. New (64) 5. Country (56)	6. Job (52) 7. Person (49) 8. Bangkok (46) 9. Year (45) 10. Pandemic (44)	-Persons lost their jobs caused by the COVID-19. - Business and education in Thailand switched to online. -The government's lockdown measures

Word clouds	Keywords		Situations
			also led some businesses to lay off workers resulting from COVID-19 pandemic .
 September 2020	1. Thailand (129) 2. Covid (87) 3. Country (74) 4. Health (70) 5. Tourist (64)	6. Person (63) 7. Medical (60) 8. Case (57) 9. Business (57) 10. Year (56)	- The suicide cases resulting from COVID-19 increased 20%. - Thailand was opening a medical tourism for foreign tourists visiting to Thailand.
 October 2020	1. Thailand (114) 2. Covid (74) 3. Country (66) 4. New (63) 5. Year (56)	6. Business (52) 7. Company (49) 8. Thai (49) 9. Tourist (47) 10. Person (47)	- Business models need changing to handle the Covid-19 situation in Thailand. - The government was called on to relax measures to screen foreign tourists.
 November 2020	1. Thailand (131) 2. Year (115) 3. Person (91) 4. Business (91) 5. Vaccine (73)	6. New (69) 7. Country (67) 8. Covid (67) 9. Company (58) 10. Travel (53)	- Some small businesses shut down due to the COVID-19. - Thailand ordered 26 million doses of vaccine.
 December 2020	1. Covid (94) 2. New (56) 3. Year (56) 4. Worker (54) 5. Person (51)	6. Myanmar (42) 7. Infection (49) 8. Province (44) 9. Market (41) 10. Tourism (36)	- New Year festival celebrations were canceled. - The spread of Covid-19 was from Central Shrimp Market by Myanmar workers.

The data were also analyzed descriptively to see the linkage between word clouds, word frequency, and the first wave of COVID-19 situation in Thailand. In the first quarter (January – March 2020), the coronavirus was found, then Thailand declared a state of emergency. In the second quarter (April – June 2020), Thai government launched national curfew, easing lockdown restriction in May and June. During the third quarter (July – September 2020), Thailand tourism industry plummeted and ranked the fourth for highest loss of revenue. In the last quarter (October – December 2020), Thai government extended the policies and reduced the quarantine to attract foreign tourists before the second wave of outbreak starting in January 2021.

Discussion and Conclusion

The overall results examining the use of word clouds and word frequency to preview the COVID-19 English online news during the first outbreak from January to December 2020. The results show that word clouds and word frequency can be used to quickly summarize the data. When considering the results obtained from descriptive analysis, word clouds and word frequency found in English online news were consistent with other studies (e.g., Chancharat & Meeprom, 2022; Jindahra, Wongboonsin, & Wongboonsin, 2021) reporting the timeline of the Covid-19 outbreak in Thailand.

Our results using word clouds and word frequency for previewing qualitative data were in accordance with several studies (e.g., DePaolo, & Wilkinson, 2014; Rungruangthum, Hongsachat, & Wangkaewhiran, 2022) supporting that word clouds could be used as one of alternative tools for a large collection of text data. This study, by contrast, reveals some limitations that needed to be addressed beforehand:

The limitations found in this study were data preparation, the total number of keyword representations, advantages and disadvantages of using word cloud generators, and limitations of our data analysis.

Firstly, the data preparation may result in text visualizations, such as, contractions ('d = had, or would), abbreviation (PM = Prime Minister), spoken and written languages (e.g., Collins, Viegas, & Wattenberg, 2009). For example, our study show that word could not display plural nouns (e.g., “cases” in original text “case”)

Secondly, there has been no research indicating the ratio of keyword representations in word clouds, while most prior studies (e.g., Yamacharoenn, 2019) used the most frequent words occurring in the text. Our results present word clouds consisting only 20 words in each month. Thus, it might not be sufficient to summarize the whole data.

Thirdly, our study shows both advantages and disadvantages of using word clouds in previewing qualitative data. In terms of data preparation, word clouds enable

researchers to summarize literature review and results summary (e.g., Brooks, Gilbuena, Krause, & Koretsky, 2014). Nonetheless, one obvious disadvantage of word clouds is that the difference in frequency between terms, measured by their font size, can mislead the actual frequency (e.g., Miley, & Read, 2014). In other words, if there are slight differences in keywords, the font size and color of word clouds may not show a clear picture. In this study, Wordsift was utilized to create word clouds; however, different word cloud generators might provide different graphic data presentations.

Finally, our results rely on word clouds, word frequency to preview the first wave of COVID-19 pandemic in Thailand. After that, these data were analyzed descriptively to represent the overview situation in Thailand. Our study, therefore, supports some previous studies (e.g. Douma, Steverink, Hutter, & Meijering, 2017). indicating that word clouds should be used with other research approaches so as to provide in-depth data comprehension. For example, corpus-based approach, in-depth interview, longitudinal analysis, and thematic analysis

To sum up, our study provides a guidance on how to use word clouds with other research approaches to preview numerous qualitative data associated with the COVID-19 pandemic situation in Thailand. For further studies, using word clouds for qualitative data enables researchers to get a quick review of the data. However, some problematic issues involve the appropriate number of keywords whether word clouds truly display the situation, keyword representations (e.g., only content words or overall grammatical features occurring in the text), as well as data analysis. This study shows that the researcher could not solely rely on using word clouds since other insightful data might be overlooked from the study.

References

- Bromley, K. (2013). Using word clouds in the classroom. *The Utah Journal of Literacy*, 16(1), 39-41.
- Brooks, B., Gilbuena, D., Krause, S., & Koretsky, M. (2014). Using word clouds for fast, formative assessment of students' short written responses. *Chemical Engineering Education*, 48(4), 190-198.
- Chancharat, S., & Meeprom, S. (2022). The effect of the COVID-19 outbreak on hospitality and tourism stock returns in Thailand. *Anatolia*, 33(4), 564-575.
- Collins, C., Viegas, F. B., & Wattenberg, M. (2009, October). *Parallel tag clouds to explore and analyze faceted text corpora*. In the Proceeding of 2009 . IEEE Symposium on Visual Analytics Science and Technology, 91-98.

- DePaolo, C. A., & Wilkinson, K. (2014). Get your head into the clouds: Using word clouds for analyzing qualitative assessment data. *TechTrends*, 58(3), 38-44.
- Dong, M., Lu, J., Wang, G., Zheng, X., & Kiritsis, D. (2022, April). *Model-based systems engineering papers analysis based on word cloud visualization*. (In the Proceeding of 2022). IEEE International Systems Conference (SysCon), 1-7.
- Giannoulakis, S., & Tsapatsoulis, N. (2021, 25–27 June). *Topic Identification via Human Interpretation of Word Clouds: The Case of Instagram Hashtags*. In the Proceeding of Artificial Intelligence Applications and Innovations: 17th IFIP WG 12.5 International Conference, AIAI 2021, Hersonissos, Crete, Greece, 283-294.
- Heimerl, F., Lohmann, S., Lange, S., & Ertl, T. (2014, January). *Word cloud explorer: Text analytics based on word clouds*. In the 47th Hawaii international conference on system sciences, 1833-1842.
- Jindahra, P., Wongboonsin, K., & Wongboonsin, P. (2021). Demographic and initial
- Kalmukov, Y. (2021). *Using word clouds for fast identification of papers' subject domain and reviewers' competences*. PROCEEDINGS OF UNIVERSITY OF RUSE - 2021, 60, book 3.2.
- McNaught, C., & Lam, P. (2010). Using Wordle as a supplementary research tool. *Qualitative Report*, 15(3), 630-643.
- outbreak patterns of COVID-19 in Thailand. *Journal of Population Research*, 2022(39), 566-568.
- Roman, D., Thompson, K., Ernst, L., & Hakuta, K. (2016). WordSift: A free web-based vocabulary tool designed to help science teachers in integrating interactive literacy activities. *Science Activities*, 53(1), 13-23.
- Rungruangthum, M., Hongsacha, N., & Wangkaewhiran, T. (2022). An Analysis of Students' Attitudes by Using Word Frequency and Word Cloud Visualization. *ECT Journal Education and Communication Technology Journal*, 17(22), 63–77.
- World Health Organization (WHO). (2022). *National authorities in China reported to WHO an additional 139 new cases of novel coronavirus (2019-nCoV) infection*. Retrieved 10 Feb 2022, from <https://www.who.int/news/item/30-12-2022-who-meets-with-chinese-officials-on-current-covid-19-situation>
- Yamacharoen, R. (2019). Keywords Analysis in Word Cloud for Supporting Library Information Services. *PULINET Journal*, 6(2), 69-84.

การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจากบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกัน

อนันตชัย เอกะ, จีรศักดิ์ มีสุขสบาย*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: Jeerasak.mei@ssru.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทยก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เช่น รายวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งทำให้การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ดังนั้นงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะของตนเองด้วยการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้บทเรียนออนไลน์ที่ต่างกันและการรับรู้ของ นักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตามความสะดวก (Convenient Sampling) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 กลุ่ม ระยะเวลาเรียนจำนวน 1 คาบ คาบละ 3 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ประกอบไปด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกันผลการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดถูกวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้ของ นักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่า ต้องการเรียนในห้องเรียนมากกว่า การเรียนออนไลน์และพบปัญหาบางประการ เช่น ความพร้อมของอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ความไม่คุ้นเคยการใช้เทคโนโลยีบางอย่าง เป็นต้น นอกเหนือจากสื่อเทคโนโลยีและเนื้อหาของบทเรียน ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความสามารถ เชิงสมรรถนะต่อการใช้เทคโนโลยี เช่น ความชำนาญ ของการใช้เทคโนโลยีของผู้สอนและผู้เรียนและการจัดลำดับกิจกรรม การเรียนการสอนออนไลน์ งานวิจัยนี้เสนอแนะแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาอังกฤษออนไลน์ ในระดับอุดมศึกษา และส่งเสริมความสามารถ เชิงสมรรถนะของนักศึกษา

คำสำคัญ: เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ภาษา, ความสามารถเชิงสมรรถนะ, การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

A Comparative Study of the Students' Perceived Competency Developed from Different English Online Lessons

Anantachai Aeka, Jeerasak Meesuksabai*

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: Jeerasak.me@ssru.ac.th*

Abstract

According to the outbreak of the Covid-19 in Thailand, this situation has shifted from traditional learning and teaching in many courses such as English courses to online platforms, resulting in the increase in using technology which plays crucial roles in learning and teaching. This study, therefore, aims to compare university students' perceptions on competency through the development of different English online lessons, and the students' perception on the technology assisted in English language learning based on communicative language teaching approach. The respondents in this study were selected from a convenient sampling method. They were two groups of undergraduate students majoring in Business English, Faculty of Humanities and Social Sciences at Suan Sunandha Rajabhat University in the academic year of 2021. Each group of respondents studied one different English lesson, and each lesson lasted three hours. The data were collected by using questionnaires consisting of two parts: Likert scale questionnaire and open ended questions. The data obtained from the questionnaire were analyzed by using descriptive statistics such as average, standard deviations, and the independent t-test to compare the differences. The data obtained from the open-ended questions were analyzed descriptively. The results of the study show that there were no significant differences in the mean scores of the students' perceived competency and the use of technology for English language learning ($p > .05$). Many students, however, found study onsite more preferable, and some problematic issues were found such as the readiness of equipment, internet signal, and their lack of skill in using technology. The results of the study also showed other factors affecting students' perceived competency and the use of technology, for example, the level of technological proficiency among teachers and students, and online sequencing activities, aside from the implementation of technology in different English lessons. The implications of the study provide guidance on using technology assisted English language learning in Thai tertiary level and to promote students' perceived competency.

Keywords: Technology For Language Learning, Competency, Communicative Language Teaching

บทนำ

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่จำเป็นในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เพื่อสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้สอนจะใช้วิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษผ่านการจำลอง สถานการณ์จริง โดยเน้นการใช้ภาษาที่เหมาะสมและถูกต้องตามบริบท เช่น การสนทนาในการซื้อขาย การสนทนาในการทำงานการใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ เช่น การใช้วิดีโอ เพลง หรือสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตุ้นการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายในการฝึกทักษะภาษา

อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ (เช่น Breen, 2018; Poonpon, Satthamnuwong, & Sameephet 2022) มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสอน เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ ภายใต้กรอบแนวคิดการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางเพื่อการสื่อสาร กล่าวคือ งานวิจัยก่อนหน้านี้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ศักยภาพของเครื่องมือ กลวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษออนไลน์ ตลอดจนการรับรู้ของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อการประยุกต์ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นต้น ตามที่ได้ปรากฏในตัวอย่าง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ

ตาราง 1 สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ผู้วิจัย	ปี	ผลวิจัย
บำรุงเศรษฐพงษ์ และคณะ	2020	ศึกษาการเรียนการสอนแบบไฮบริดในบริบทสังคมไทย พบว่ารูปแบบการศึกษานี้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เอื้อให้เกิดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบผ่านระบบคอมพิวเตอร์ในการสร้างองค์ความรู้ได้หลากหลายซึ่งทำให้การศึกษามีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพที่ดีแก่ผู้เรียน
Mortali, D.	2021	สำรวจความเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น 3 ชั้นปี รวม 72 คน ในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความปรารถนา ในการเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบในการเรียนการสอนผสมผสานกับชั้นเรียนปกติในวิชาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 และต้องรักษาระยะห่างทางสังคม พบว่า นักศึกษามีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีและต้องการให้เพิ่มวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบผสมผสานมากขึ้น
Imsa-ard, P.	2020	สำรวจความเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยหนึ่งในประเทศไทย รวม 310 คน และ 15 คน จากการสุ่มเพื่อขอสัมภาษณ์ถึงมุมมองต่อการเปลี่ยนรูปแบบ

ผู้วิจัย	ปี	ผลวิจัย
		การเรียนการสอนแบบกระต๊อหันมาเป็นการบนอนไลน์ พบว่า นักศึกษาส่วนมากไม่ต้องการให้มีการเรียนการสอนรูปแบบบนอนไลน์อีกในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากมีกันั้นใจว่าอาจารย์ยังสามารถให้การสนับสนุนคำปรึกษาและให้ผลตอบกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้ดี
Angelova, M.	2020	ติดตามความเปลี่ยนแปลงของการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชาวบัลแกเรียที่มีต่อการเปลี่ยนผ่านของรูปแบบการเรียนดั้งเดิมมาเป็นแบบบนอนไลน์ พบว่า นักศึกษาไม่เห็นความแตกต่างของคุณภาพการเรียนการสอนทั้งสอง รูปแบบไม่พบความเห็นที่ขัดแย้งกับความเข้มข้นของเนื้อหาที่น้อยกว่าในการเรียน รูปแบบบนอนไลน์ส่วนใหญ่ นักศึกษาแสดงความเห็นว่า สามารถปรับตัวมีสมรรถนะในการเรียนบนอนไลน์ได้ และการเรียนบนอนไลน์ เหมาะกับการทำกิจกรรมเดี่ยวมากกว่าทำกิจกรรมกลุ่ม
Lapitan, L et.al	2021	สำรวจความพึงพอใจ ผลลัพธ์ทางการเรียน และการสังเกตการของผู้สอนต่อการรูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน (hybrid-learning) ในวิชาเคมีซึ่งใช้วิธีการสอนแบบ DCPCA (D=ค้นคว้า, L=เรียน, P=ฝึกฝน, C=ร่วมมือ, D=การประเมิน) พบว่า การเรียนการสอนแบบ DCPCA ให้ผลสะท้อนโดยรวมเชิงบวกต่อนักศึกษาและอาจารย์ แต่พบว่า มีสิ่งต้องพัฒนาเพิ่มเติมเรื่องความเสถียรของสัญญาณอินเทอร์เน็ต ความคุ้นเคยในการใช้เครื่องมือออนไลน์และโปรแกรมประชุมออนไลน์ต่างๆ อาจารย์ควรสรรหาวิธีการสื่อสารอื่นร่วมด้วยเพื่อรักษาระดับความสนใจในบทเรียนของนักศึกษา ส่วนความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการนำวิธีการสอนแบบ DCPCA มาใช้ในรูปแบบบนอนไลน์นั้นมีความเหมาะสมกับวิชาที่เกี่ยวกับเคมี
ดวงใจชนก และคณะ	2022	ศึกษาความเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติและแบบบนอนไลน์แบบกระต๊อหันในช่วงการแพร่ระบาดของ โควิด-19 จำนวน 975 คน พบว่า นักศึกษายินดีที่จะเรียนทั้งสองรูปแบบผสมกันในส่วนในชั้นเรียนปกติ: ออนไลน์ คือ 70:30 ส่วนประเด็นด้านปฏิสัมพันธ์ บรรยากาศการเรียนรู้อุปกรณ์สื่อสารและสัญญาณอินเทอร์เน็ต มีทั้งเป็นข้อดีและข้อด้อย ในต่างรูปแบบการเรียนการสอน ข้อเด่นเฉพาะการเรียนบนอนไลน์คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกทักษะการจัดการเรียนของตนเอง ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ โควิด-19 ส่วนข้อด้อยคือมีภาระงานเพิ่มขึ้นมาก

ผู้วิจัย	ปี	ผลวิจัย
Chiablaem, Parichat	2021	ศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อประสบการณ์การใช้เครื่องมือออนไลน์ที่เหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษและฝึกฝนทักษะทางภาษาในช่วงการแพร่ระบาดของ โควิด-19 เครื่องมือออนไลน์ที่ใช้คือแอปพลิเคชัน เพื่อการศึกษาของ Google ได้แก่ Google Classroom Google Meet Google Docs และ Google Forms แบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อหา ระดับการรับรู้ ต่อประสบการณ์การใช้เครื่องมือ พบว่า นักศึกษาสะท้อน การรับรู้ต่อประสบการณ์การใช้ไปในทางบวกและ พบว่า หากใช้เครื่องมือ ได้เหมาะสมกับแต่ละทักษะหรือองค์ความรู้ก็จะสามารถส่งเสริมทักษะทาง ภาษาและ เพิ่มพูนความรู้ด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ แก่นักศึกษาได้

จากตัวอย่างงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น

แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่มุ่งเน้นการศึกษาเฉพาะ การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี ข้อดีข้อเสียของการจัดการเรียนการสอน การรับรู้ของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน เป็นต้น ด้วยเหตุการณ์โรคระบาดอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลให้ทางสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดำเนินการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์เช่นเดียวกัน ตลอดจนถึงเห็นถึงการขาดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) และการรับรู้ของ นักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามโดยเฉพาะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

ในงานวิจัยนี้ “ความสามารถเชิงสมรรถนะ” หมายถึง “ความสามารถของผู้เรียนที่ สอดคล้องกับสมรรถนะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ผู้เรียน จำเป็นต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสดงความคิดเห็น การปฏิสัมพันธ์ ต่อบุคคลอื่น เป็นต้น” (เช่น อรรชนิดา หวานคง, 2016) สำหรับบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อ ความสามารถเชิงสมรรถนะ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1.ทักษะภาษาอังกฤษ 2.ความรู้ 3.การใช้ เทคโนโลยี 4. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ และ 5. ทักษะ ทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น

ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้วยการ เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้บทเรียนออนไลน์ที่ต่างกัน และ การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ ความสามารถเชิงสมรรถนะของนักศึกษาที่ได้รับ การพัฒนาจากบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มประชากร

งานวิจัยนี้เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้วยการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้บทเรียนออนไลน์ที่ต่างกันและการรับรู้ของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มประชากรคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานวิจัยนี้ได้จากการสุ่มตามความสะดวก แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน ซึ่งเรียนบทเรียนเรื่อง “Job Interview” จำนวน 75 คน และนักศึกษารายวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ซึ่งเรียนบทเรียนเรื่อง “Passive Voice” จำนวน 102 คน รวมจำนวนทั้งหมด 177 คน

หัวข้อและบทเรียน

ตารางที่ 2 แสดงถึงตัวอย่างบทเรียนเรื่อง “Passive Voice” และเทคโนโลยีที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของความสามารถเชิงสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาในบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คาบ ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนบทเรียนเรื่อง Passive Voice

ความสามารถเชิงสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา	เครื่องมือ	วัตถุประสงค์ของการนำเครื่องมือมาใช้
1. ทักษะภาษาอังกฤษ 2. ความรู้ 3. การใช้เทคโนโลยี 4. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5. ทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น	1. YouTube 2. Padlet 3. Google Meet 4. Google Form 5. Wordsift 6. Voicenotebook	1. ให้ความรู้นักศึกษา 2. ให้นักศึกษาแสดงความเข้าใจต่อเนื้อหา แสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น 3. ให้นักศึกษาและอาจารย์ได้สื่อสารปฏิสัมพันธ์ 4. ทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านไวยากรณ์ 5. ให้นักศึกษาได้เห็นคำสำคัญ เฉพาะในบริบทของเรื่อง ‘Keywords’ 6. ฝึกการออกเสียงคำศัพท์ที่ลงท้ายด้วย -ed

ตารางที่ 3 แสดงถึงตัวอย่างบทเรียนเรื่อง Job Interview และเทคโนโลยีที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของความสามารถเชิงสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน จำนวน 1 คาบ ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนการสัมภาษณ์งานเป็นภาษาอังกฤษ

ความสามารถเชิงสมรรถนะ ที่ต้องการพัฒนา	เครื่องมือ	วัตถุประสงค์ของการนำเครื่องมือมาใช้
1.ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ 2.ความรู้ 3.การใช้เทคโนโลยี 4.การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ 5.ทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น	1. YouTube 2. Padlet 3. Google Meet 4. Google Form 5. Wordsift 6. Wordcloud 7. Coggle 8. Voicenotebook	1. ให้ความรู้นักศึกษา 2. ให้นักศึกษาแสดงความเข้าใจต่อเนื้อหา แสดงความคิดและการวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น 3. ให้นักศึกษาและอาจารย์ได้สื่อสารปฏิสัมพันธ์ 4. ทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านคำศัพท์ 5. ให้นักศึกษาได้เห็น keywords ที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์งาน 6. ให้เห็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์งาน 7. ให้เห็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์งาน 8. ฝึกการตอบคำถามสัมภาษณ์งาน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยซึ่งใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะนั้นเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและคำถามปลายเปิด แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถ เชิงสมรรถนะ ซึ่งใช้ในงานวิจัยนี้ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษและผู้เชี่ยวชาญด้าน ระเบียบวิธีวิจัยทาง มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 3 คน หลังจากนั้น ได้มีการทำการทดลองย่อย เพื่อทดสอบว่า แบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและหาค่า ความเชื่อถือของแบบสอบถาม $r = .82$

แบบสอบถามส่วนแรกซึ่งเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) เรียงลำดับจาก 1-5 กล่าวคือ หมายเลข 1 หมายถึง “ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด” 2 หมายถึง “ได้รับการพัฒนาน้อย” 3 หมายถึง “ได้รับการพัฒนา ปานกลาง” 4 “ได้รับการพัฒนามาก” และ 5 หมายถึง “ได้รับการพัฒนามากที่สุด” และแบบสอบถามส่วนที่สองเป็นคำถามปลายเปิด โดยเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ภายหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนของ ผู้สอนภาษาอังกฤษตามแผน

การสอนของบทเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อการสมัครงานและแผนการสอน บทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (ดูตารางที่ 2-3)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากคำถามจากแบบสอบถาม แบ่งได้สองส่วน ข้อมูลจากคำถามปลายปิดและข้อมูลจากคำถามปลายเปิด สำหรับข้อมูลการรับรู้ที่ได้จากคำถามปลายปิดนั้นถูกนำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปผลภาพรวมการรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้วยการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้บทเรียนออนไลน์ที่ต่างกันและเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยอาศัยการคำนวณความกว้างของภาคอันความกว้างของอันตรภาคชั้น (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, 2539, น.15)

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = .80$$

ด้วยเหตุนี้เกณฑ์การแปลผลที่ใช้ในงานวิจัยนี้อันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 กล่าวคือ

1.00 – 1.80	แปลว่า	“ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด”
1.81 – 2.60	แปลว่า	“ได้รับการพัฒนาน้อย”
2.61 – 3.40	แปลว่า	“ได้รับการพัฒนาระดับปานกลาง”
3.41 – 4.20	แปลว่า	“ได้รับการพัฒนามาก”
4.21 – 5.00	แปลว่า	“ได้รับการพัฒนาที่สุด”

นอกจากนี้ ผลค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มนั้น ซึ่งได้จากรีเยนในบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงานและบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกันเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ทั้งสี่ด้านของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์

สำหรับข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ถูกนำมาจัดกลุ่มวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้เห็นถึงการเลือกใช้เครื่องมือ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนภาษาอังกฤษออนไลน์ตามแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ผลการวิจัย

ผลวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนประกอบด้วย ผลจากคำถามปลายปิด ได้แก่ตาราง 4-6 และผลสรุปจากคำถามปลายเปิด

ตารางที่ 4 การรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

ด้านทักษะการสื่อสาร	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมรรถงาน				บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice)			
	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้
1.1.การอ่าน	4.20	0.68	มาก	Wordsift	4.16	0.73	มาก	Wordsift
1.2.การเขียน	3.89	0.80	มาก	Padlet Grammar checker	4.19	0.73	มาก	Padlet
1.3.การฟัง	4.37	0.63	มากที่สุด	Voicenotebook, YouTube,	4.29	0.75	มากที่สุด	Voicenot ebook, Google Form, Padlet
1.4.การพูด	4.29	0.75	มากที่สุด	Voicenotebook, Google Meet, YouTube	4.11	0.82	มาก	Voicenot ebook, Google Meet

ตารางที่ 4 แสดงการรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิง สมรรถนะด้านทักษะ การสื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียน เรื่อง “การสัมภาษณ์งาน” และบทเรียนเรื่อง “Passive Voice” มีการรับรู้ไปในแนวทางเดียวกันว่า ได้รับการพัฒนา ความสามารถทางการฟังมากที่สุดแม้ว่าจะมีการใช้เทคโนโลยีที่ใกล้เคียงกัน ($\bar{x} = 4.37$ และ $\bar{x} = 4.29$) ตามลำดับ แต่ด้านการพูด ผล วิจัยแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice) แสดงการรับรู้ว่าทักษะการพูด ได้รับการพัฒนามาก ($\bar{x} = 4.11$) ซึ่งแตกต่างจากกลุ่ม นักศึกษาที่เรียนบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการ สมรรถงานมองว่าทักษะการพูดได้รับ การพัฒนามากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$)

ตาราง 5 การรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านความรู้

ด้านความรู้	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมรรถงาน				บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice)			
	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้
1. ความรู้ในเนื้อหา	4.2	0.62	มาก	Google Meet, Padlet, YouTube, Coggle	4.26	0.70	มากที่สุด	Google Meet, Padlet, YouTube
2. ความรู้ในตัวภาษา	4.12	0.72	มาก	Padlet	4.18	0.72	มาก	Padlet

หมายเหตุ ความรู้ในตัวภาษาที่สอนในบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมรรถงาน ได้แก่ ความรู้ด้านคำศัพท์ เกี่ยวกับการสัมภาษณ์งาน ส่วนความรู้ในตัวภาษาที่สอนในบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ได้แก่ การออกเสียงคำที่ลงท้ายด้วย -ed

ตารางที่ 5 แสดงการรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านความรู้ ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนการสัมภาษณ์งานและบทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice) แสดงการรับรู้เหมือนกันว่าสมรรถนะด้านความรู้ในเนื้อหาและความรู้ในตัวภาษาได้รับการพัฒนามาก ในขณะที่ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างใช้เทคโนโลยีในการเรียนออนไลน์คล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 6 การรับรู้ ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี

ด้านการใช้เทคโนโลยี	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน				บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice)			
	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้
การใช้เทคโนโลยี	4.35	0.69	มากที่สุด	Wordsift, Padlet, Grammar Checker, Voicenotebook, Google Meet, Coggle, YouTube, Google Form	4.42	0.67	มากที่สุด	Wordsift, Padlet, Grammar Checker, Voicenotebook, Google Meet, Coggle, YouTube, Google Form

ตารางที่ 6 แสดงการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อความสามารถในเชิงสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มคิดเห็นเหมือนกันว่าสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนามากที่สุด ($\bar{x} = 4.35$ และ $\bar{x} = 4.42$) ในขณะที่ทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง ใช้เทคโนโลยีในการเรียนออนไลน์เหมือนกัน

ตารางที่ 7 การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อความสามารถในเชิงสมรรถนะด้านการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ด้านการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน				บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice)			
	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้
1. การสื่อสาร	4.43	0.57	มากที่สุด	Padlet	4.18	0.72	มาก	Padlet
2. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	4.53	0.55	มากที่สุด	Google Meet	4.11	0.84	มาก	Google Meet

ตารางที่ 7 แสดงการรับรู้ ของกลุ่มตัวอย่างต่อความสามารถในเชิงสมรรถนะด้านการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนการสัมภาษณ์งาน คิดเห็นว่าความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้รับการพัฒนามากกว่า ($\bar{x} = 4.43$) กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice) ($\bar{x} = 4.18$) ถึงแม้ทั้งสองกลุ่ม เรียนออนไลน์ผ่านการใช้เทคโนโลยีเหมือนกัน

ตารางที่ 8 การรับรู้ของนักศึกษาต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น

ด้านทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน				บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice)			
	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้	M	S.D.	แปลผล	เทคโนโลยีที่ใช้
1. การแสดงความคิดเห็น	4.45	0.60	มากที่สุด	Google Meet, Padlet, YouTube, Coggle	4.35	0.77	มากที่สุด	Google Meet, Padlet, YouTube
2. ทางปัญญาการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา	4.47	0.58	มากที่สุด	Padlet	4.19	0.74	มาก	Padlet

ตารางที่ 8 แสดงการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อความสามารถในเชิงสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนการสัมภาษณ์งาน คิดเห็นว่าความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการแสดงความคิดเห็นได้รับการพัฒนามากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$) ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice) ($\bar{x} = 4.35$) โดยที่บทเรียนการสัมภาษณ์งานมีการนำสื่อเทคโนโลยี Coggle มาใช้เพิ่มเติม ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนการสัมภาษณ์งานแสดงการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญา การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้รับการพัฒนามากกว่า ($\bar{x} = 4.47$) กลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ ($\bar{x} = 4.19$) ถึงแม้ทั้งสองกลุ่มเรียนออนไลน์ผ่านการใช้เทคโนโลยีเหมือนกัน

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ตามที่ปรากฏผลในตารางที่ 9 ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

การรับรู้สมรรถนะ	บทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน $N^1 = 75$		บทเรียนไวยากรณ์ (Passive Voice) $N^2 = 102$		t-value	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะการสื่อสาร	4.18	0.21	4.18	0.75	2.14	.50
ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านความรู้	4.16	0.56	4.22	0.56	-1.06	.20
ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี	4.35	0.69	4.42	0.67	1.62	.11
ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็น	4.46	0.01	4.27	0.12	2.35	.13

เพื่อเปรียบเทียบผลค่าเฉลี่ยการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงานและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษต่อความสามารถเชิงสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ตามที่ปรากฏผลในตารางที่ 9

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะการสื่อสาร คะแนนค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านความรู้ ค่าเฉลี่ยด้านการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี และค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญาและการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ความเชื่อมั่น 95% ($p > .05$)

ผลการวิจัยทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

จากวิเคราะห์เชิงพรรณนาและจำแนกตามหัวข้อย่อยของคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามทัศนคติของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและในระบบออนไลน์ จากผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายงานว่าชอบกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนมากกว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์ เพราะตัวอาจารย์ “อยากเรียนแบบในห้องเรียนเพราะอยากเจออาจารย์” “อยากพบอาจารย์เพราะจะได้ขอให้อธิบายเนื้อหาไวๆ ากรณ์ให้มากขึ้น” และเนื่องจากพบข้อจำกัด หลายประการจากการเรียนผ่านระบบออนไลน์ เช่น ความพร้อมของอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและ ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ เช่น “ถ้าไม่มีอุปกรณ์ก็จะลำบากค่ะ” “ไม่สะดวกค่ะ เพราะบางคนมีแค่มือถือไม่มีคอมพิวเตอร์ จึงใช้บางแอปพลิเคชันไม่สะดวกเลย” “ไม่ชอบค่ะการเรียนการสอนไม่ได้คุณภาพเท่าเรียนที่มหาวิทยาลัย เพราะอุปกรณ์และการใช้งานแอปพลิเคชัน เวลาเปิดวิดีโอมีเสียงสะท้อนตลอดเวลา ทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง” และการฝึกใช้ภาษาอังกฤษตามการจำลอง สถานการณ์อาจจะไม่ทั่วถึงเมื่อต้องทำผ่านระบบออนไลน์ เช่น “รู้สึกอึดอัด เพราะไม่ได้สนทนาภาษาอังกฤษกันแบบจริง ๆ แบบเห็นสีหน้า” “มีความสงสัยว่าเราจะสามารถเข้าใจบทเรียนเหมือนตอนเรียนในห้องได้ครบถ้วนหรือไม่” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างบางส่วนรายงานว่าเห็นด้วยกับการเรียนภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์มากกว่าเนื่องจาก “สามารถโฟกัสกับเนื้อหาได้เพราะไม่มีสิ่งรบกวนเท่ากับการเรียนในห้อง” “รู้สึกชอบเพราะได้ใช้ กระบวนการคิด ประหยัดเวลาเดินทาง และยังได้รู้จักแอปพลิเคชันใหม่ ๆ” เป็นต้น

2. การรับรู้ของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเรียนบทเรียนการสัมภาษณ์งาน และบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชอบการใช้เทคโนโลยีโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ YouTube เพราะช่วยฝึกทักษะการฟัง “การให้ฟังคลิปจาก YouTube เพราะได้ฝึกทักษะการฟัง” Padlet สำหรับกิจกรรมการระดมความคิดเห็น “ชอบ Padlet เพราะสามารถเห็นสิ่งที่ผู้อื่นพิมพ์ได้แบบ real time” “ชอบการเรียนแบบใน Padlet เพราะรู้สึกแปลกใหม่ และมีลูกเล่นเยอะ ไม่น่าเบื่อ” และ Google Form เพราะสามารถทบทวนเนื้อหาที่เรียนได้ เช่น “ชอบ Google Form เพราะตรวจได้ว่าส่งงานแล้ว” “Google Form เพราะทำแบบฝึกหัดสะดวก” และ Voicenotebook เพราะช่วยเรื่องการออกเสียงให้ถูกต้องมากขึ้น “ชอบโปรแกรมฝึกออกเสียง เพราะได้รู้ว่าเราออกเสียงผิดมาโดยตลอด” เป็นต้น

3. การรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาจากบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกัน นักศึกษาแสดงการรับรู้สมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน (Job Interview) รับรู้ว่าได้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดมากที่สุด ซึ่งเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Passive Voice) รับรู้ว่าได้พัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการพูดออกเสียง -ed การฟังและทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมากที่สุด

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างรายงานว่า ผู้สอนในบทเรียนนี้มีความเตรียมพร้อม วางแผนการสอนได้ดี อย่างไรก็ตามอยากให้มีการปรับปรุงเรื่องความชำนาญการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากผู้สอนแต่ละท่านนั้นมีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีแตกต่างกัน “ไม่ชอบที่ต้องเข้าออกหลายแอปพลิเคชัน ทำให้สับสนและทำให้เสียเวลามาก” “อยากให้อาจารย์เพิ่มคำสั่งหรือคำอธิบายกิจกรรมที่เป็นตัวหนังสือเพราะบางที่เกิดปัญหาด้านแอปพลิเคชัน และสัญญาณอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่เข้าใจว่าต้องการให้ทำกิจกรรมอย่างไร” ตลอดจน “อยากให้สอนวิธีการใช้แอปพลิเคชันและเว็บไซต์ให้มากกว่านี้” กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ยังให้ข้อเสนอแนะทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ “อยากให้แนบข้อมูลหรือวิดีโอไว้ให้ศึกษาก่อนค่ะ” เป็นต้น หรือ “ควรมีวิดีโอเพื่อทบทวนภายหลัง” อีกนัยหนึ่งผู้เรียนเสนอแนะให้ผู้สอนนั้นใช้วิธีการสอน ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยผู้เรียนมีเวลามากพอที่จะดูวิดีโอมาก่อน และสามารถปรึกษากับเพื่อนหรือผู้สอนระหว่างออนไลน์ได้ แต่ในขณะเดียวกันผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาท จากผู้สอนกลายเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษด้วยตัวเอง เป็นต้น

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มุ่งเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาจากบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ที่แตกต่างกันและเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยผลวิจัยพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะทั้ง 4 ด้านในระดับมากถึงมากที่สุด และพบคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทักษะการสื่อสาร สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีและสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญา และการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ความเชื่อมั่น 95% ($p > .05$) แม้ว่าเผชิญสถานการณ์การอุบัติใหม่ของโรคโควิด-19 ผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ เช่น งานวิจัยของ ดวงใจนก พรพรา และคณะ (2022) โดยเฉพาะด้านการเลือกใช้เครื่องมือ เช่น Google Meet และความเหมาะสมของเครื่องมือจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษได้ แม้ว่าผลวิจัยนี้จากคำถาม ปลายเปิด รายงานอุปสรรคของการใช้เทคโนโลยี ความซับซ้อนของการใช้แอปพลิเคชัน อย่างไรก็ตามนักศึกษามีการยอมรับเทคโนโลยีและปรับตัวได้รวดเร็วอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเจนซี (Generation Z) กล่าวคือเกิดหลังจากพ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ซึ่งจะเติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็วเพราะคุ้นเคยการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

นอกจากนี้ผู้สอนควรเลือกพิจารณาใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการส่งเสริม เนื่องจากเทคโนโลยีแต่ละตัวไม่สามารถสนับสนุนกระบวนการสอนได้ทุกทักษะ เช่น Wordsift (<https://wordsift.org/>) มีความเหมาะสมกับการสอนคำศัพท์ การแสดงภาพรวมเนื้อเรื่อง เพื่อหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือ แสดงตัวอย่างประโยค เป็นต้น อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแสดงการรับรู้ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนและ

ผู้เรียนนิยมใช้ YouTube (<https://www.YouTube.com/>) มากที่สุดสำหรับเป็นสื่อประกอบการสอน เพราะช่วยส่งเสริมทักษะการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษมากที่สุด

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดบางประการที่สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ เช่น งานวิจัยของอังคิรา เหลืองนภา และ คณะ (2022) ซึ่งให้ความเห็นว่าคุณลักษณะของผู้เรียนที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อความชอบในการใช้เทคโนโลยีที่ต่างกัน ข้อจำกัดอีกประการได้แก่ ความแตกต่างทางด้านขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการคำนวณผลทางสถิติ (กลุ่มผู้เรียนบทเรียนภาษาอังกฤษเพื่อสมรรถนามีจำนวน 75 คน แต่กลุ่มผู้เรียนบทเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษมีจำนวน 102 คน) นอกจากนี้กระบวนการวิจัย ศึกษาการรับรู้ด้านสมรรถนะควรใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก งานศึกษาตามยาว การเขียนบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อให้เห็นการพัฒนาการรับรู้สมรรถนะของผู้เรียนในระยะยาวให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 งานวิจัยนี้เสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่ผลกระทบต่อการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น ความชำนาญของการใช้เทคโนโลยีของผู้สอนและผู้เรียน การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมการรับรู้ความสามารถเชิงสมรรถนะของนักศึกษาในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาและสามารถนำมาพิจารณาควบคู่การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจให้สอดคล้องกับรูปแบบออนไลน์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์. (2539). *สถิติพื้นฐาน*. ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ดวงใจชนก พรธรา, ปัญจพร พจนปัญญา, และ อธิปัตย์ บุญเหมา. (2022). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติและการเรียนออนไลน์แบบกะทันหันในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19: Students' perceptions of classroom learning and emergency online learning during COVID-19 pandemic. *วารสารภาษาปริทัศน์*, (37), 1-23.
- ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ฐิฐฐาน ปัญญา, และ เกรียงไกร สัจจะหทัย. (2020). การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 12(3), 213-224.
- อรรชนีดา หวานคง. (2016). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษ ที่ 21. *Journal of Yanasangvorn Research Institute Mahamakut Buddhist University*, 7(2), 303-314.
- อังคิรา เหลืองนภา, ปัทมตา อัคราธนกุล, สุวริย์ ยอดฉิม และ จินต์จิรา บุญชูตระกูล. (2022). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่องานโลจิสติกส์โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 5(2), 1-16.

- Angelova, M. (2020). Students' Attitudes to the Online University Course of Management in the Context of COVID-19. *International Journal of Technology in Education and Science*, 4(4), 283-292.
- Breen, P. (2018). *Developing educators for the digital age: A framework for capturing knowledge in action*. UK: University of Westminster Press.
- Chiablaem, P. (2021). Enhancing English Communication Skills of Thai University Students through Google Apps for Education (GAPE) in a Digital Era during Covid-19 Pandemic. *Shanlax International Journal of Education*, 9(3), 91-98.
- Daniel, M. O. R. T. A. L. I. (2021). Increasing blended Learning in Post-COVID-19 EFL Courses. *Shizuoka University of Art and Culture Bulletin*, 21, 187-192.
- Imsa-ard, P. (2020). Thai university students' perceptions towards the abrupt transition to 'forced' online learning in the Covid-19 situation, *Journal of Education Khon Kaen University*, 43(3), 30-44.
- Lapitan Jr, L. D., Tiangco, C. E., Sumalinog, D. A. G., Sabarillo, N. S., & Diaz, J. M. (2021). An effective blended online teaching and learning strategy during the COVID-19 pandemic. *Education for Chemical Engineers*, 35, 116-131.
- Poonpon, K., Satthamnuwong, B., & Sameephet, B. (2022). The Effectiveness of Task-Based and Genre-Based Integrated Learning on English Language Proficiency of Thai Rural Secondary School Students. *Theory and Practice in Language Studies*, 12(9), 1736-1747.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดพิมพ์โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เลขที่ 1 ถนนอุทกวงนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 0 2160 1280 เว็บไซต์ : <https://hs.ssu.ac.th>